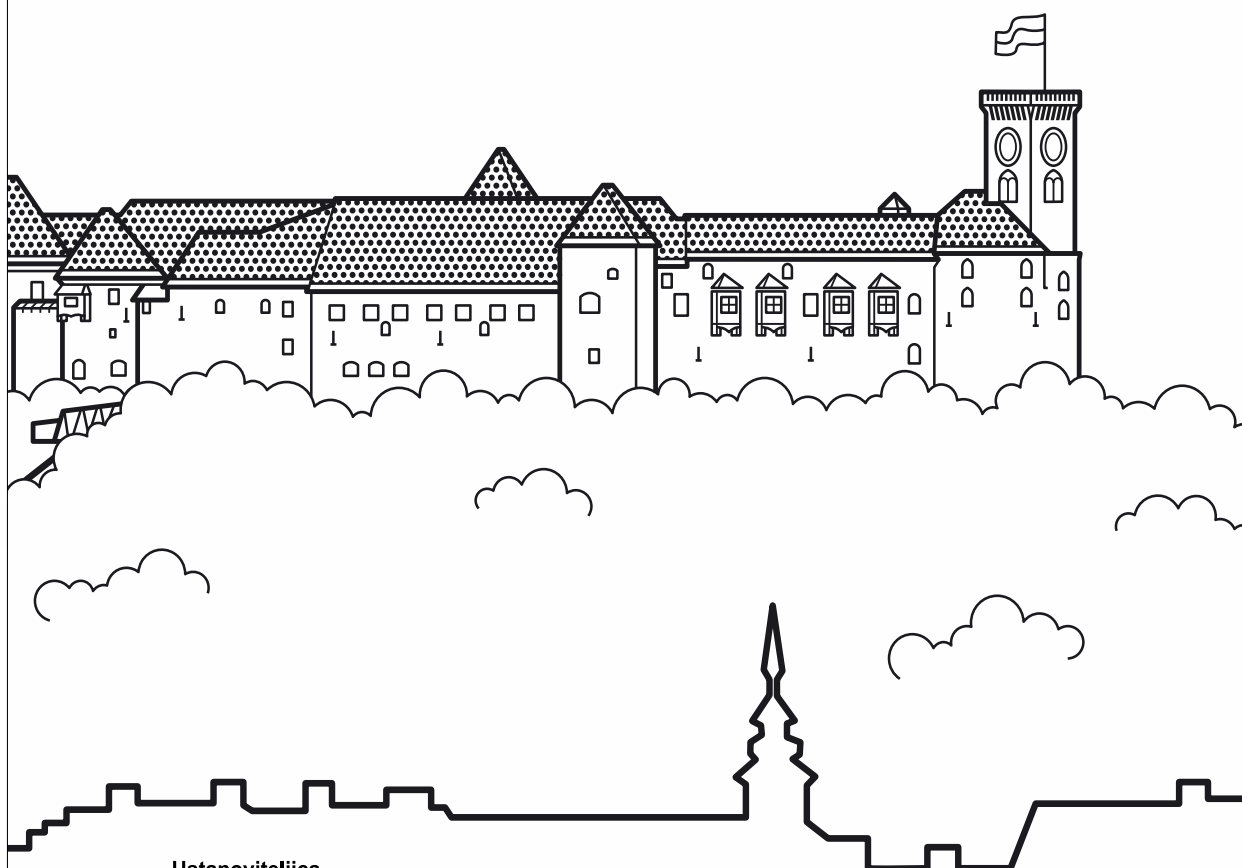

LETNO POROČILO ZA LETO 2018

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

LETNO POROČILO ZA LETO 2018

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

Kulturno-umetniški program
Služba za trženje
Služba za odnose z javnostmi
Služba za kadrovske in splošne zadeve
Finančno-računovodska služba
Služba za tehnične zadeve
Služba za obratovanje tirne vzpenjače
Služba za hotelske namestitve in gostinstvo

Ljubljana, februar 2019

KAZALO

Splošni del

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2018	1
SPLOŠNI DEL	1
1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	1
1.1 Uvod	1
1.2 Organiziranost.....	1
1.3 Splošni akti	2
1.4 Dejavnost.....	2
2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2018.....	2
2.1 Povzetek nekaterih rezultatov	2
3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	3
3.1 Svet zavoda.....	4
3.2 Direktorica	4
3.3 Strokovni svet zavoda	4
POSEBNI DEL	5
4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2018.....	5
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad.....	5
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	5
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev.....	5
4.3.1 Program izvajanja javne službe	6
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	6
a. Glasbeni program	6
b. Likovno-galerijski program.....	10
c. Uprizoritveni program	15
č. Izobraževalni program.....	16
d. Tradicionalni dogodki	21
e. Film	25
f. Muzejsko-razstavni program	26
g. Hostel Celica	28
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	33
4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti.....	34
4.3.2.1 Turistična dejavnost	34
4.3.2.2 Plesni večeri 2018	35
4.3.2.3 Oddajanje dvoran	36
4.3.2.4 Poročni obredi na Ljubljanskem gradu.....	37
4.3.2.5 Grajska trgovina	39
4.3.2.6 Blagajniško poslovanje.....	41
4.3.2.7 Oglaševanje	42
4.3.2.8 Projekti	44
a. GDPR – Splošna uredba EU o varstvu podatkov	44
b. Grajska bralnica.....	45
c. Uniforme	45
č. Grajski december.....	46
4.4 HOSTEL CELICA	47
4.4.1 Namestitvena dejavnost.....	47
4.4.2 Gostinska dejavnost.....	49
4.4.3 Dodatne storitve	50
4.4.4 Trajnostno delovanje	50
4.5 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa	51
4.6 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta.....	51
4.6.1 Program izvajanja javne službe	51
4.6.2 Program izvajanja tržne dejavnosti.....	52

4.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja	53
4.8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	54
4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli	57
4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja.....	57
5. OBRATOVANJE, TEKOČE VZDRŽEVANJE IN TEHNIČNA PODPORA PROGRAMOM	59
6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME.....	59
6.1 Investicije	59
6.2 Investicijsko vzdrževanje	60
6.3 Nakup opreme	60
7. ANALIZA KADROVANJA	60
7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	62
7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu	63
7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja.....	64
8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2018	64
8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2018.....	64
8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2018	65
8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2018	65
8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2018.....	66
8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2018.....	67

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2018..... 73

1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG	73
1.1 Zakonske in druge pravne podlage	73
2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA.....	74
2.1 Sredstva	74
2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju.....	74
2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve	75
2.1.3 Zaloge (76.026 EUR).....	76
2.2 Obveznosti do virov sredstev.....	76
2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	76
2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	77
3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV	78
3.1 Analiza prihodkov	78
3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in ustvarjenimi prihodki v letu 2018.....	79
3.2. Analiza odhodkov	79
3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2018	80
4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2018.....	81

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2018

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

V Javnem zavodu Ljubljanski grad (v nadaljevanju Ljubljanski grad) organiziramo in izvajamo kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve. Naš namen je oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. V dejavnosti zavoda se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine in različne vrste vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih ustvarjalcev. V okviru programov za otroke in mladino pripravljamo pedagoško-andragoške vsebine, povezane z Ljubljanskim gradom, njegovo zgodovino in okolico. Naše stalne muzejske postavitve so *Virtualni grad*, *Slovenska zgodovina*, *Kaznilnica*, *iLjubljana*, *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* in *Lutkovni muzej*.

Načrtujemo, oblikujemo in tržimo celovito turistično ponudbo na območju gradu in Grajskega griča. V turistično-informacijskem centru seznanjamo obiskovalce z vsemi dogodki na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z Grajskim gričem, poleg tega pa programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva in druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

1.2 Organiziranost

Notranja organizacija dela omogoča kar najboljše izvajanje dejavnosti, ki jih zavod opravlja kot javno službo, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi, ter je urejena s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu so naslednje notranje organizacijske enote:

- Kulturno-umetniški program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančno-računovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače,
- Služba za hotelske namestitve in gostinstvo.

1.3 Splošni akti

V skladu z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi akti.

1.4 Dejavnost

Osrednja dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino: R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve.

2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2018

2.1 Povzetek nekaterih rezultatov

Javni zavod Ljubljanski grad ocenjuje, da je bilo poslovanje v letu 2018 uspešno: tako na osrednji turistični točki – Ljubljanskem gradu – kot tudi v prenovljenem in znova odprtem Hostlu Celica. Števci prehodov so lani zabeležili 1.316.339 obiskovalcev Ljubljanskega gradu. Ključni strateški cilji turizma v Ljubljani so tudi cilji Ljubljanskega gradu. Pomembna je sezonalizacija obiska (osem mesecev je bilo takih, ko je grad obiskalo več kot sto tisoč obiskovalcev), nove vsebine in povečana kakovostna ponudba pa pripomorejo, da se podaljša čas bivanja turistov in posledično poveča poraba (večji delež obiskovalcev se odloči za nakup katere izmed vstopnic glede na to, da je dostop do notranjosti gradu in nekaterih vsebin tudi brezplačen). Tirna vzpenjača je lani prepeljala 538.903 potnikov, kar je kljub skorajda 14-dnevni zaustavitvi zaradi načrtovanega remonta 7,44 % več kot v enakem obdobju leta 2017; 15. avgusta 2018 je bil zabeležen tudi nov dnevni rekord prepeljanih potnikov – 3670. Med obiskovalci, ki jih zajamemo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, smo leta 2018 zabeležili 27,51 % domačih in 72,49 % tujih obiskovalcev. Med tujci prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Nemčije, Koreje, Španije, Francije, Nizozemske, Hrvaške in Tajvana.

V okviru rednih in izrednih terminov smo izvedli 1261 različnih vodstev, ki se jih je udeležilo 19.276 oseb. Ob tem smo v letu 2018 izdali še 50.459 avdiovodnikov, ki omogočajo spremljanje v slovenskem in trinajstih tujih jezikih. Turistično ponudbo smo tik pred koncem leta 2017 obogatili z novo igro z elementi »escape rooma«, imenovano Grajski pobeg, ki jo je lani, v prvem letu delovanja, odigralo 5968 oseb.

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega programa ter tradicionalnih dogodkov – smo lani izvedli 298 prireditev, med katerimi jih je bilo kar nekaj povezanih z osrednjo tematiko prejšnjega leta: zmajem in osrednjo razstavo *Zmaj vseh zmajev*, ki si jo je v dobrih osmih mesecih ogledalo več kot 150.000 obiskovalcev. Ker je grajske prostore mogoče tudi najeti, je bilo izvedenih še 253 dogodkov drugih organizatorjev; pri nekaterih

je Ljubljanski grad sodeloval kot koproducent. Skupno je bilo torej v številnih grajskih prostorih v letu 2018 kar 551 dogodkov, kar Ljubljanski grad umešča med živahna kulturna in družabna središča prestolnice. Odkar smo leta 2016, ko se je naša prestolnica ponašala z nazivom zelena prestolnica, zasadili grajski vinograd, smo lani septembra dočakali prvo trgatev. Iz grozdja 1050 trsov bele in rdeče sorte, posajenih na južnem pobočju Grajskega griča, je pričakovati približno štiristo steklenic kakovostnega vina.

V letu 2018 smo zasnovali nov produkt *Ljubljanski grad za vas*, ki temelji na osebнем pristopu in osebni izkušnji v spoznavanju bogate grajske zgodovine; zanj smo prejeli znak Slovenia Unique Experiences.

Obisk spletnega mesta www.ljubljanskigrad.si se je v letu 2018 povečal na 343.457 obiskov. Število sledilcev na spletnem omrežju Facebook se je glede na leto poprej povečalo za 5512, skupaj imamo 31.838 sledilcev; ob tem pa še 1686 na Twitterju in 4213 na Instagramu, kar je prav tako več kot leto poprej.

Med pomembnejšimi projekti, ki so bili v letu 2018 izvedeni s sredstvi ustanoviteljice – Mestne občine Ljubljana, so: dokončanje gradbenega dela prostora bodoče vinoteke, obnova prostorov pod Grajsko kavarno, v katerih je na enem delu prostor Zmajev brlog, namenjen raznolikim ustvarjalnim in izobraževalnim pedagoškim programom, na drugi strani pa sodoben Info center in Grajska trgovina z lastno blagovno znamko Friderik. Mestna občina je omogočila in izvedla tudi prenovu jugovzhodnega dela Plečnikovih Šanc.

Javni zavod Ljubljanski grad je lani postal upravitelj Hostla Celica. Po temeljiti prenovi, ki jo je financirala ustanoviteljica – MOL, smo ga 1. julija 2018 znova odprli. V obdobju od 1. julija do konca leta smo beležili 76-odstotno povprečno zasedenost ležišč in 81-odstotno zasedenost sob. Gostje so v tem obdobju prebili v hostlu v povprečju 1,58 noči. Največ gostov prihaja iz Nemčije in Velike Britanije, sledijo Italija, Združene države Amerike, Nizozemska, Francija in Avstralija. Slovenskih gostov je bilo nekaj več kot tri odstotke vseh.

Od odprtja, 1. julija 2018, do konca leta je bilo v hostlu 54 kulturno-umetniških dogodkov glasbenih, likovnih in izobraževalnih vsebin. Hostel je imel od odprtja poleg osnovne, namestitvene dejavnosti tudi bar in je ponujal prigrizke, ob koncu leta pa smo pripravili vse potrebno za razširjeno gostinsko ponudbo: kosila, malice in jedi iz stalne ponudbe so poslej na voljo vsem popotnikom ter tudi domačim obiskovalcem, in sicer od ponedeljka do petka med 11. in 15. uro.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

V skladu z 8. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Svet zavoda v skladu z 9. členom Sklepa o ustanovitvi sestavlja pet članov. Štiri imenuje ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, enega pa kot svojega predstavnika izvolijo zaposleni. Aprila 2015 je svet zavoda nastopil nov mandat v naslednji sestavi: Krištof Mlakar (predsednik), Tanja Dodig Sodnik (podpredsednica), članice Alijana Lepšina, dr. Marta Bon in mag. Damjana Sekernik, ki jo je zaradi predčasnega odhoda do konca mandata nadomestila mag. Simona Kokalj (predstavnica delavcev).

Naloge in pristojnosti sveta zavoda so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi, mandat članov pa traja štiri leta.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju sveta zavoda in strokovnega sveta 26. oktobra 2016 sprejel sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, in sicer za mandatno obdobje novih petih let (drugi mandat).

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za njegovo zakonito in strokovno delo.

3.3 Strokovni svet zavoda

V skladu z dopolnitvami 30. člena Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad strokovni svet zavoda sestavlja šest članov. Ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, je imenovala sestavo članov strokovnega sveta zavoda: Blaž Peršin (Muzej in galerije mesta Ljubljane), predsednik, Mojca Blatnik (Javni zavod Turizem Ljubljana), dr. Nadja Zgonik (Kulturniška zbornica Slovenije). Na podlagi obravnave in potrditve na seji Mestnega sveta, januarja 2017, je bil Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad dopolnjen z novim članom strokovnega sveta, in sicer je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije imenoval novo članico, Ireno Vesel. Predstavnika zaposlenih v strokovnem svetu zavoda sta Marko Brunskole (podpredsednik) in Katarina Damjanov, ki je nadomestila prejšnjo predstavnico delavcev, Tatjano Pinoza, ki se je upokojila. V letu 2018 se je upokojila članica Mojca Blatnik, nadomestila pa jo je direktorica Javnega zavoda Turizem Ljubljana, mag. Petra Stušek.

Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta; njegove naloge in pristojnosti so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2018

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad bistveno opredeljujejo naslednje pravne podlage in splošni akti:

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/2010, 50/2016, 6/2017 in 9/2018);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002, 123/2006 – ZFO-1, 7/2007 – odl. US, 53/2007, 65/2007 – odl. US, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 100/2011 – odl. US, 111/2013, 68/2016, 61/2017, 21/2018 – ZNOrg);
- druga zakonodaja s področja javnega sektorja, delovanja javnih zavodov in delovnopravna zakonodaja;
- notranji akti zavoda, s katerimi so urejeni način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, pomembna za delovanje zavoda.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- dosepati naslov najbolj obiskanega gradu in najbolj obiskane turistične točke v Sloveniji, hkrati pa zaradi pestre in celovite ponudbe postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi; na letni ravni želimo preseči 1.500.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih dogodkov v mestu in državi ter kot nosilca pri predstavljanju kulturne dediščine Slovenije; smernicam v kulturi ne bi radi zgolj sledili in jih izvajali, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi dejavno ustvarjali;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujeta ponudba informacijskega centra in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letne cilje, ki smo jih zastavili v Programu dela za leto 2018, smo v Javnem zavodu Ljubljanski grad uresničili, kar lahko ponazorimo z naslednjimi rezultati.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

Za leto 2018 smo si zastavili cilje na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalni dogodki, muzejsko-razstavni program ter kulturno-umetniški program v Hostlu Celica. Navajamo jih po posameznih programskih sklopih:

- glasbeni program: s sistematičnim uvajanjem novih vsebin (Festival Godibodi, Jazz Club Ljubljanski grad) vzpostaviti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot enega ključnih ponudnikov tovrstnih vsebin in z večjo profiliranostjo postati prepoznavno prizorišče za tovrstni program;
- likovno-galerijski program: umestitev Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega in referenčnega razstavišča s pripravo likovno kakovostnih in hkrati vizualno privlačnih razstav, prilagojenih strukturi obiskovalcev Ljubljanskega gradu;
- uprizoritveni program: s krepitvijo koprodukcijskih odnosov in pripravo avtorskih projektov na Ljubljanski grad privabiti čim več mladih obiskovalcev gledaliških uprizoritev;
- izobraževalni program: z izvedbo novih in obstoječih programov obiskovalcem približati nesnovno in snovno kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in prek zmaja – vodilne teme v letu 2018 – izpostaviti povezanost Ljubljane in Ljubljanskega gradu;
- tradicionalni dogodki: vzdrževati kakovost utečenih programskih vsebin, jih nadgrajevati in dopolnjevati ter uvesti novost: *Zmajev festival*, ki se vsebinsko navezuje na letno temo;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalnega dogodka *Film pod zvezdami*, nanj privabiti še več tujih obiskovalcev in v času dogodka Grajski grič razbremeniti stoječega prometa;
- muzejsko-razstavni program: celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino, krepiti prepoznavnost programa tudi zaradi njegove pedagoške vrednosti, povečati število domačih in tujih obiskovalcev;
- Hostel Celica: z vzpostavitvijo dolgoročnih partnerskih sodelovanj in umestitvijo lastnih vsebin ohraniti status odprtega prostora umetniškega ustvarjanja in prostora izmenjave znanj.

a. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev Ljubljanskega gradu je zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin in z večjo profiliranostjo postati prepoznavno prizorišče za tovrstni program. V obravnavanem obdobju smo na Ljubljanskem gradu vsak konec tedna od januarja do vključno maja in od oktobra do decembra izvedli koncerte v Jazz Clubu Ljubljanski grad. Od januarja do aprila smo izvedli cikel štirih koncertov *Kitara – moj glas*, marca, na gregorjevo, ob slovenskem prazniku pomladi in zaljubljenec, smo poleg plesnega dogodka milonga priredili tudi koncert zasedbe TangoX. Junija smo odprli poletje s tridnevni festivalom Godibodi in z dvema koncertoma: nastopila sta Duo Ingolfsson-Stoupel (v sodelovanju z Imagom Sloveniae) in zasedba Vox Arsana, ki je letos praznovala desetletnico delovanja. Avgustovske poletne večere smo v sodelovanju z društvom Hiša otrok in umetnosti popestrili s PikniKoncertoma Brine Vogeltnik in zasedbe Čedahuči. Septembra smo se od poletja poslovili z Zmajevim festivalom s koncerti zasedb The Stroj, Joker Out, Vanillaz in Scherzer brigade. V jesen smo oktobra vstopili s tremi edinstvenimi vokalistkami v sklopu Grajske muzike: z Vesno Zornik in zasedbo Brest, Bilbi ter Aleksandro Ilijevski s skupino Pliš.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov:

Jazz Club Ljubljanski grad (vsak konec tedna od januarja do maja in od oktobra do decembra), Skalna dvorana

Svojevrsten prostor Skalne dvorane na Ljubljanskem gradu so napolnili zvoki jazz, soula, funka, ritma in bluesa, rocka in bluesa ter latina. Najvišja točka v mestu ima poleg najlepšega razgleda tudi edinstven Jazz Club Ljubljanski grad, kjer nastopajo priznani slovenski in tuji glasbeniki. Koncertni večeri so pritegnili številne glasbene sladokusce različnih generacij.

Program Jazz Cluba Ljubljanski grad:

- 5. 1. 2018: **Las Cuerdas** (Arg/Kuba/Slo), latin/rock/reggae;
- 12. 1. 2018: **Teo Collori in Momento Cigano** (Slo), gipsy swing;
- 19. 1. 2018: **Vid Jamnik & Eddie Luis' Jazz Passengers** (Avst/Slo/Jap/Srb), swing jazz;
- 26. 1. 2018: **Janez Bončina - Benč & Janezz** (Slo), jazz rock;
- 2. 2. 2018: **Tadej Košir – Electric Manners** (Slo), funk/jazz/blues;
- 9. 2. 2018: **Marina Martensson** (Šve/Slo), pop/jazz/soul;
- 16. 2. 2018: **Maja Keuc (Amaya) – Tribute to Soul** (Slo), pop/soul;
- 23. 2. 2018: **Pandur, Marenče, Parushev** (Hr/Slo/Mak), jazz;
- 16. 3. 2018: **David Jarh Kvartet** (Slo/It), latin jazz;
- 9. 3. 2018: **Jure Pukl Quartet** (Slo/ZDA), New (York) jazz;
- 16. 3. 2018: **Spoonful – Tribute to Rolling Stones** (Slo), rock/blues;
- 23. 3. 2018: **Jazz Ladies** (Slo), jazz & evergreens;
- 30. 3. 2018: **Metod Man** (Slo), 70's/funk/soul/r'n'b;
- 6. 4. 2018: **Vito Marenče Group**, flamenko (Slo);
- 13. 4. 2018: **Jazzoleptics feat. Nikola Marjanović** (Hr/Fra/Kos), jazz/soul/rnb/hip-hop;
- 20. 4. 2018: **Geronimo & The Bulletproof Band** (Slo), rock/blues;
- 4. 5. 2018: **Ana Bezjak** (Slo), jazz/funk;
- 11. 5. 2018: **Towel of Shower** (Slo), funk/r'n'b/soul;
- 18. 5. 2018: **Guitarinet Groove System** (Srb), eclectic party groove;

- 25. 5. 2018: **EasyWalkers** (Slo), blues;
- 31. 5. 2018: **Vlado Kreslin & The Passangers** (Slo), rock/blues;
- 14. 9. 2018: **BBand Krško**, jazz;
- 21. 9. 2018: **Severa z zasedbo**, pop/rock/jazz;
- 28. 9. 2018: **Zlatko & Optimisti**, hip-hop;
- 12. 10. 2018: **Žan Tetičkovič & "The New Standards Trio": "A Love Lane Nocturno"**, jazz;
- 19. 10. 2018: **Klemen Slakonja**, pop/soul/RnB;
- 26. 10. 2018: **Ratko Zjaca - Nocturnal Band Stefano Bedetti**, jazz;
- 2. 11. 2018: **Igor Lumpert feat. Matija Dedić: "Blues & Ballads"**, jazz;
- 9. 11. 2018: **NAS 3**, funk/fussion;
- 16. 11. 2018: **Femi Temowo**, afro/jazz /folk;
- 23. 11. 2018: **E. J. Strickland quintet**, jazz;
- 30. 11. 2018: **Akordika**, muzikal;
- 8. 12. 2018: **Andraž Hribar**, soul/RnB;
- 14. 12. 2018: **Get on board**, cosmic jazz;
- 22. 12. 2018: **Wakili**, traditional west africa;
- 28. 12. 2018: **Tadej Toš & The band: "Prosto po Prešernu"**, rock/blues.

Kitara – moj glas (25. 1., 15. 2., 22. 3. in 12. 4. 2018), Hribarjeva dvorana

V obdobju od januarja do aprila 2018 smo izvedli koncertni cikel Kitara – moj glas. Protagonisti cikla so bili štirje glasbeniki, katerih umetniško ustvarjanje je tesno povezano s kitaro. Gre za glasbene ustvarjalce, ki so odlični pisci besedil in glasbe in katerih izrazilo je – poleg kitare – tudi njihov glas. V ciklu sta se predstavila uveljavljena umetnika starejše generacije, Zoran Predin (25. 1.) in Aleksander Mežek (12. 4.) – številne njune pesmi so v zadnjih desetletjih že ponarodele –, ter predstavnika mlajše generacije, Ditka (15. 2.) in Boštjan Narat (22. 3.), ki v zadnjih nekaj letih navdušujeta občinstvo s svojim pristnim glasbenim izrazom.

Gregorjev vikend: TangoX in plesna milonga (10. 3. 2018), Palacij in Stanovska dvorana

V sklopu gregorjevega smo gostili nemško skupino TangoX, v kateri nastopajo štirje glasbeniki: Johanna Schmidt, Bart Rademakers, Stefan Berger in Stefan Kremer, ki so se v glasbenem svetu uveljavili v različnih zasedbah. Vsem štirim so blizu kreacije »ponovnega izumitelja« tanga, Astorja Piazzolle, pionirja v graditvi mostu med avtorsko glasbo in tradicionalnim jazzom. Glasbeni spekter Tanga X vključuje klasike, skladbe Piazzolle, Gardela, Moresa in Troila, ter avtorska dela, ki so jih navdihnili zvoki tanga. Preplet »piazzolskih« ritmov, jazzovske improvizacije in zvokov tanga v njihovih značilnih interpretacijah ustvarja žalostno in grenko, pa vendar razvneto in erotično občutje. Zasedba je poslušalce navdušila s harmonično glasbeno interakcijo in izvedbo ter s pristno igrivostjo glasbenikov na odru.

Festival Godibodi (7. 6., 8. 6. in 9. 6. 2018), Hribarjeva dvorana

Festival sodobne avtorske in etno glasbe Godibodi je v zadnjih letih postal sopomenka za kakovostno slovensko avtorsko in etno glasbo ter za celovito koncertno doživetje. Letos je potekal prvi teden junija na novi lokaciji, na Ljubljanskem gradu, kjer se je predstavila vrsta svežih glasbenih projektov. Prvi festivalski dan so nastopile tri zasedbe: Šlajn, Buh in Nula Kelvina, drugi festivalski dan so nove

projekte predstavile zasedbe Orkestrada, Počeni škafi in Yanu, tretji, zadnji festivalski dan pa je bila na sporedu festivalska produkcija z naslovom *Metulji gredo v nebo*. Prisluhnilo smo reviji pesmi Roka Vilčnika, ki so jih izvajali Aleksandra Ilijevski, Maja Keuc, Bilbi, Ana Mravlje, Noa Vilčnik in Brodolomec. Kot predskupina je nastopila Taja Božič z zasedbo Kirkwaalds.

Duo Ingolfsson-Stoupel (26. 6. 2018), Hribarjeva dvorana

Duo (Judith Ingolfsson, violina; Vladimir Stoupel, klavir) je nastal iz želje po odkrivanju novih poti k intimnemu ozračju violinistično-pianističnega recitala. Glasbenika združuje strast do glasbe 20. stoletja. Pri oblikovanju sporedov raziskujeta fascinantne povezave med skladatelji, zgodovino in močjo glasbene komunikacije. Repertoarna zapostavljenost številnih vizionarskih skladateljev 20. stoletja je povezana z njihovimi umetniškimi in življenjskimi usodami, v katere sta posegli prva in druga svetovna vojna. Svoja odkritja predstavljata v izvajalskih in snemalnih projektih, prizadevata si, da bi se te ključne glasbene stvaritve znova uveljavile na repertoarju in postale sestavni del koncertnega življenja.

My Favourite Things – 10 let kvarteta Vox Arsana (27. 6. 2018), Hribarjeva dvorana

Vox Arsana velja za edinstven vokalni jazzovski kvartet v Sloveniji in jugovzhodni Evropi. V svojo eksplozivnost je ujela moderni swing, začinjen z bogatimi harmonijami in virtuosnimi ritmi jazz. Skupina Vox Arsana je nastopila na pomembnih festivalih v Sloveniji, Franciji, Italiji, Hrvaški, Srbiji in Združenih državah Amerike (Ohio, New York). Člani redno sodelujejo s priznanimi slovenskimi in tujimi glasbeniki ter so stalni gostje različnih big bandov (Big band orkester RTV Slovenija, Jazz orkester HRT, Big Band DOM in Toti big band Maribor). Od leta 2013 delujejo pod mentorstvom legendarne zasedbe New York Voices (dvakratna dobitnica nagrade grammy) in nastopajo v domačih in tujih radijskih ter televizijskih oddajah. Koncertni program je bil posvečen svetovnim uspešnicam swinga, filmski glasbi, večnim slovenskim popevkam in izvirni avtorski glasbi.

PikniKoncert (9. in 10. 8. 2018), Obrambni jarek

Avgustovske grajske poletne večere smo v sodelovanju z društvom Hiša otrok in umetnosti popestrili s PikniKoncertoma zasedbe Brina in Čedahuči. PikniKoncert je družinsko srečanje ob dobri glasbi, hrani in pijači ter hkrati drugačen način preživljanja prostega časa, ko se doživetje kakovostne kulture prepleta s sproščenim druženjem in ekološko ozaveščenostjo. Ob poslušanju glasbe na odejah za piknik so obiskovalci ob dobri glasbi uživali dobrote iz svojih košar.

Orkester Nekrasov (8. 8. 2018), Grajsko dvorišče

Orkester ruskih ljudskih instrumentov Nekrasov, ki deluje pod okriljem Ruske radiotelevizije in velja za nacionalno dragocenost, je bil ustanovljen decembra leta 1945. Vodili so ga izvrstni ruski dirigenti, med drugim Vladimir Fedosejev in Nikolaj Nekrasov, po katerem se je orkester tudi poimenoval. Od leta 2012 je stalni dirigent orkestra maestro Andrej Šljačkov. Orkester izvaja glasbo različnih slogov, obdobj in zvrsti. Njegov repertoar obsega rusko ljudsko glasbo, glasbo sodobnih ruskih skladateljev, ruska in tuja klasična dela, pa tudi sodobne skladbe.

Grajska muzika (3. 10.–5. 10. 2018), Skalna dvorana

Na Grajski muziki, ki smo jo pripravili že četrtič, so bili na sporedu trije koncerti zasedb s tremi edinstvenimi vokalistkami. Vesna Zornik je nastopila z Brestom (3. 10.), popolnoma svežo zasedbo

odličnih, uveljavljenih glasbenikov. Skupina Pliš se je s pevko Aleksandro Ilijevski (4. 10.) iz dnevne sobe preselila na odre ali, bolje rečeno, gledalce in poslušalce povabila kar k sebi domov. Prefinjen slalom med različnimi glasbenimi žanri pa je v sedmih letih delovanja postal že skoraj zaščitni znak pevke in ustvarjalke Bilbi (5.10).

V letu 2018 smo na področju glasbenega programa pripravili 57 dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 5386 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo raznolikega in v arhitekturni prostor premišljeno umeščenega glasbenega programa smo dosegli namen, saj Ljubljanski grad postaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazujeta visoka raven nastopajočih in hvaležen odziv občinstva.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se v osnovi ne razlikujejo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugje v mestu. Vložek se z vstopninami ne povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglavitni cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene prireditve.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Glasba, ki jo ponujamo, je izbrana in izvedena na visoki kakovostni ravni ter nagovarja široko občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, v ceno pa smo vključili še prevoz s tirno vzpenjačo. Novo občinstvo smo pridobili tudi s festivalom Godibodi, ki smo ga uspešno umestili v program.

b. Likovno-galerijski program

V sklopu likovno-galerijskega programa za leto 2018 smo osrednjo pozornost namenili vodilni temi kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu – zmaju, ter eni izmed pomembnejših obletnic – 100. obletnici smrti pisatelja Ivana Cankarja. Slednjo smo zaznamovali z razstavo *Cankar v stripu*, ki je obudila spomin nanj, spodbudila k branju njegovih del in poudarila njihov pomen v današnji družbi. Na področju likovno-galerijskega programa smo nadaljevali tudi dolgoletno partnerstvo z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, Društvom likovnih umetnikov Ljubljana in revijo National Geographic Slovenija. V prvi polovici leta smo pripravili dve razstavi v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana. V Galeriji »S« se je s slikarsko razstavo predstavila slikarka Duša Jesih, v Peterokotnem stolpu pa kiparka Dragica Čadež. Konec aprila smo v Kazematah odprli osrednjo razstavo v letošnjem letu, razstavo *Zmaj vseh zmajev*, ki smo jo pripravili v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem. Prav tako je bila zmaju posvečena razstava ilustracij Lile Prap v Peterokotnem stolpu z naslovom *Zmaji!?*. V poletnem času smo v Palacijo in Stanovski dvorani gostili fotografije modnega fotografa italijanskega rodu Giampaola Sgure, jeseni utrdili sodelovanje z National Geographicom Slovenija s fotografsko razstavo »Photo Ark« Joela Sartoreja, prikazali strip Tolpa mladega Ješue Tomaža Lavriča, razstaveni program pa smo sklenili z dobrodelno noto in

se spet povezali s Slovensko fundacijo za Unicef z razstavo Punčke iz cunj, v sklopu katere je bilo posvojenih rekordnih 322 punčk.

Predstavitev razstav po prostorih

Peterokotni stolp:

Godibodi: Ujeti trenutki (18. 1.–25. 3. 2018)

Fotografska razstava

Nepotvorjenost danega trenutka je tisto načelo, ki fotografiji da moč, da zavibrira v sozvočju z glasbo, ki se izvaja na odru. Bojan Stepančič je eden vidnejših fotografskih ustvarjalcev na področju glasbene fotografije v Sloveniji. V Peterokotnem stolpu se je predstavil s ciklom fotografij, ki so nastajale zadnjih devet let v sklopu glasbenega festivala Godibodi. Kot uradni fotograf festivala je v svoj objektiv zamrznil številne glasbene trenutke – tako na odru kot za njim. Razstavo smo ob odprtju prenovljenega Hostla Celica preselili na Osrednji hodnik, kjer je bila na ogled vse do sredine decembra.

Dragica Čadež: Olesenele sence 1998–2018 (29. 3.–27. 5. 2018)

Prostorska postavitev v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana

Akadska kiparka Dragica Čadež spada med prve slovenske umetnike, ki so se posvečali skulpturi kot odprti formi, razširjajoč jo v prostor, kjer gledalcu ni omogočeno samo potovanje ob skulpturi, ampak tudi skozi jo. Natančen pregled in analiza vseh pomembnejših del akademske kiparke Dragice Čadež, razporejenih v kiparske cikle, dokazujeta veliko pestrost avtoričinih umetnin. Pri odkrivanju sveta oblik in odnosov ter raziskovanju struktur in vizualnih možnosti si je kiparka za materialno bistvo svojega ustvarjanja izbrala predvsem les, v zadnjem obdobju pa tudi glino. Dragica Čadež gotovo spada med najvidnejše slovenske umetnike sploh; kot ženska kiparka si je s svojim obsežnim opusom pridobila v slovenski zgodovini, in še posebno v slovenski likovni umetnosti, najodličnejše mesto. Njena ustvarjalna moč je ogromna, veselje do umetniškega izražanja iskreno in sproščeno, predvsem pa neposredno in nesebično ter silovito zapisano v likovni oziroma umetnostnozgodovinski spomin.

Kustos razstave: dr. Sarival Sosič

Lila Prap: Zmaji?! (31. 5.–16. 9. 2018)

Razstava ilustracij v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga

Razstava ilustracij Lile Prap iz knjige Zmaji?! je v resnici slikarska razstava. Z vrhunsko ilustracijo je že tako, da je tudi vrhunska likovna umetnost. To se zdi samoumevno, toda ni vedno tako. Posamezne ilustracije delujejo kot slike same po sebi, nekatere druge pa dobro delujejo predvsem v kontekstu knjige, ko so v spremstvu besedila. Liline so kot del knjige odlične ter enako izvrstne tudi kot posamezni eksponati na razstavi. Za skoraj vse njene knjige velja, da so skozi in skozi njene. Vse v knjigah je njeno, ideje, besedila, slike in oblikovanje.

Kustos razstave: Pavle Učakar

Tomaž Lavrič: Tolpa mladega Ješue (20. 9.–3. 12. 2018)

Barve: Gorazd Vahen

Razstava stripa v sodelovanju s Strip.art.nico BUCH

Palestina, leto 64. Zgodovinar Zaharija, goreč pripadnik obskurne, preganjane judovske verske sekte, zbira pričevanja o življenju božjega izvoljenca iz Galileje. Ob pomoči vina in srebrnikov mu uspe pregovoriti starca Aarona, zadnjo živo pričo dogodkov, da mu razkrije resnično zgodbo o čudodelcu Ješui. A ta ni takšna, kot bi si želel. Sveto pismo Nove zaveze je le skupek besedil, ki so jih po ustnem izročilu zapisali različni pisci mnogo let po dogodkih, ki jih opisuje, nato pa so jih še stoletja dodajali, odvezemali in prirejali vse do različice latinske Vulgate v začetku 5. stoletja in njene dokončne potrditve na tridentinskem koncilu leta 1546. A kaj se je zgodilo v resnici? Kakšna bi bila lahko resnična zgodba o življenju Ješue, božjega izvoljenca, začetnika največje svetovne religije, okleščena vraževerja in blodenj, olepšav in pretiravanja, političnih kompromisov in cerkvenih dogem? Strip Tomaža Lavriča je poskus povsem ateistične razlage nekega mesije, za katero je avtor prejel nagrado Prešernovega sklada.

Unicefove punčke iz cunj (6. 12.–30. 12. 2018)

Dobrodelna razstava v sodelovanju s Slovensko fundacijo za Unicef

V Peterokotnem stolpu smo v sodelovanju z Unicefom Slovenija pripravili dobrodelno razstavo, na kateri je lahko posameznik punčko posvojil, kar pomeni, da jo je lahko odnesel domov ali podaril svojim bližjim. Z donacijo v višini 20 evrov za posamezno punčko bo Unicef zagotovil cepljenje enega otroka proti šestim nalezljivim otroškim boleznim. Posameznik punčki tako zagotovi nov dom, otroku iz države v razvoju pa priložnost za zdravo življenje. Zato je vodilo projekta Posvoji punčko in reši otroka. V omenjenem obdobju je bilo posvojenih 322 punčk.

Spodnji nivo Peterokotnega stolpa:

Skrivnost zmajevega jajca (22. 4.–13. 5. 2018)

Razstava likovnih del 10. Juniorjevega ekonatečaja v sodelovanju z National Geographic Junior

Zmajeslovci so odkrili, da se v zmajevih jajcih ne skrivajo le zmajski mladiči, temveč tudi velike skrivnosti. Le kakšne? Da bi jih spoznali, smo povabili slovenske osnovnošolce na Juniorjev likovni ekonatečaj z naslovom Skrivnost zmajevega jajca. Dobili smo zelo zanimive izdelke in odgovore. Razkrili smo jih na razstavi otroških del 10. Juniorjevega likovnega ekonatečaja, Žirija v sestavi: dr. Bea Tomšič Amon, Irena Cerar in Andreja Dular pa je med vsemi prispelimi zmajevimi jajci izbrala 20 najbolj domiselnih, ki so bili razstavljeni v spodnjem nivoju Peterokotnega stolpa.

Galerija »S«:

Duša Jesih: Daj mi znak! (22. 2.–15. 4. 2018)

Slikarska razstava v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana

Z razstavo *Daj mi znak!* je umetnica Duša Jesih javnosti predstavila povsem nova dela, ki nadaljujejo njeno prepoznavno različico geometričnega slikarstva in jo nadgrajujejo v smeri reduciranja podob na preproste simbole. Radikalno stilizirani motivi njenih novih slik vzpostavljajo univerzalno vizualno govorico v vsej svoji dvoumnosti, brez jasno določenih pomenov. Slovar pravi, da je znak dogovorjen lik, ki ima določen pomen. Duša Jesih tej označbi sledi malone dobesedno, saj se je v tem slikarskem ciklu osredotočila na enostavne grafične znake, ki kar najbolj neposredno in učinkovito vplivajo na percepcijo gledalca.

Kustos razstave: Miha Colner

Lesket filmskih trenutkov, fotografije s snemanj slovenskih filmskih klasik mojstra fotografije Boža Štajerja (19. 4.–17. 6. 2018)

Fotografska razstava v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije

Fotografski mojster Božo Štajer (1910–1967) je med letoma 1948 in 1963 kot scenski fotograf aktivno sodeloval s podjetjema Triglav film in Viba film. V Galeriji »S« so bile na ogled postavljene izbrane fotografije s snemanj filmov in iz filmskega zakulisja osmih slovenskih filmov: Na svoji zemlji (France Štiglic, 1948), Svet na Kajžarju (France Štiglic, 1952), Ne čakaj na maj (František Čap, 1957), Dobro morje (Mirko Grobler, 1958), X-25 javlja (František Čap, 1960), Nočni izlet (Mirko Grobler, 1961), Tistega lepega dne (France Štiglic, 1962) in Srečno, Kekec (Jože Gale, 1963).

Kustosinja razstave: Andreja Zupanec Bajželj

Cankar v stripu (21. 6.–14. 10. 2018)

Razstava stripovskih tabel v sodelovanju z Zavodom Škratelj

Stota obletnica smrti pisatelja Ivana Cankarja je čas za vnovični premislek o pomenu in predvsem o našem odnosu do njegovega literarnega opusa. Namen projekta Cankar v stripu, katerega del je tudi razstava stripovskih tabel v Galeriji »S«, je mlajšemu občinstvu približati tri njegova literarna dela in starejše spodbuditi k ponovnemu branju izvirnih besedil. Stripovsko zbirko Cankar v stripu so ustvarili vrhunski avtorji in ilustratorji: **Andrej Rozman Roza** in **Damijan Stepančič** sta premlevala Hlapce in ustvarila strip: Hlapci – ko angeli omagajo. **Boštjan Gorenc Pižama** in **Tanja Komadina** sta pretresala Moje življenje ter spisala in izrisala Moj lajf. **Žiga X Gombač** in **Igor Šinkovec** sta pravičniško premišljevala Hlapca Jerneja in njegovo pravico ter ustvarila stripovsko basen Hlapec Jernej in pasja pravica.

Avtorja projekta: dr. Uroš Grilc in Lena Jevnik

»Photo Ark« Joela Sartoreja (18. 10. 2018–13. 1. 2019)

Fotografska razstava v sodelovanju z revijo National Geographic Slovenija

Bilo je leta 2006, ko se je fotograf National Geographica Joel Sartore – namesto da bi fotografiral živali v naravi, kar sicer počne – namenil ustvariti nekaj formalnih portretov živali, živečih v ujetništvu. Iz teh začetkov je izšel projekt Photo Ark (Fotografova Noetova barka), ki je plod sodelovanja med Sartorejem in društvom National Geographic Society. Fotograf, ki sicer živi v Lincolnu v Nebraski, potuje po svetu in portretira živali. Upodobiti namerava čim več pripadnikov živalskih vrst, ki živijo v ujetništvu. Zakaj? Ker se lahko zgodi, da bodo nekatere med njimi za vselej izginile. Ob razstavi smo pripravili tudi predavanje in vodstvo s kustosom razstave.

Kustos razstave: Arne Hodalič

Kazemate:

Zmaj vseh zmajev – Razstava o ljubljanskem zmaju, zmajih na Slovenskem in zmajih sveta (25. 4. 2018–6. 1. 2019)

Tematska razstava v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem

Zmaji so zvesti spremljevalci človeške civilizacije. Nobeno zgodovinsko obdobje ni minilo brez njih. Zmaje so poznale vse stare kulture. V Afriki, Mezopotamiji, Indiji, v daljni Aziji, Ameriki in Evropi so predstave o zmajih ohranjene v različnih materialnih in pisnih virih. Tudi Slovenija s prestolnico Ljubljano pri tem ni izjema. Mesto zaznamujeta čudovita veduta s stolnico in starim delom mesta, nad katerim se vzpenja hrib z dominantno grajsko arhitekturo in obrambnim stolpom, ter nenavaden rečni most s štirimi varuhi – bakrenimi zmaji, ki predstavljajo tistega zmaja, ki v mestnem grbu sedi na grajskem stolpu. To je zmaj, ki ima zaradi povezave z argonavti prvenstveno vlogo med zmajskimi zgodbami na Slovenskem, hkrati pa sledi najstarejši tradiciji poslanstva zmajev – varovanju svetega prostora. Takšen sveti prostor je že v prazgodovini, zagotovo pa v rimski dobi, obstajal na mestu, kjer danes stoji grad s kapelo svetega Jurija, ki se bojuje proti zmaju in tako simbolno prikazuje zmagoslavje krščanstva nad starodavnimi božanstvi. Osrednja tematska razstava Ljubljanskega gradu v letu 2018 je obiskovalcem ponudila številne zanimivosti, legende in simbolne pomene iz sveta zmajev, tako na Slovenskem kakor tudi širše po Evropi in svetu.

Avtor razstave: dr. Marko Frelih

Palacij in Stanovska dvorana:

Giampaolo Sgura: Življenje skozi modni objektiv (4. 7.–2. 9. 2018)

Fotografska razstava

Danes je Sgura eden od najbolj iskanih modnih fotografov, saj mu zaupanje izkazujejo najprestižnejše revije in stranke iz sveta oglaševanja. Njegove ikonične in živahne podobe zajemajo in vključujejo modne trende, lepoto, portrete zvezdnikov in kulturne reference ter privabljajo tako ženske, ki se želijo poistotiti s prikazi na straneh revije Vogue, kot tudi najstnice, ki brskajo po Instagramu. Sodeluje z najslavnejšimi revijami na svetu, tudi z mednarodnimi izdajami, kot so Vogue, Allure, GQ Style, GQ, in Interview. Oglaševalci, ki so mu zaupali svoje blagovne znamke, so med drugim

Giorgio Armani, Dolce & Gabbana, Ralph Lauren, Max Mara, Moschino, Versace. V sklopu razstave smo obiskovalce popeljali na zanimivo in navdihujoče modno popotovanje.

Kustosinja razstave: Marie Suter

V letu 2018 smo v sklopu likovno-galerijskega programa pripravili 12 razstav (štiri fotografske, tri razstave ilustracij in po eno prostorsko postavitev, slikarsko, tematsko, dobrodelno in razstavo otroških likovnih del). Razstavo *Zmaj vseh zmajev* si je ogledalo 151.076 obiskovalcev, razstavo Giampaolo Sgura: *Življenje skozi modni objektiv* pa 49.530 obiskovalcev. Število obiskovalcev preostalih brezplačnih razstav je brez primerne tehnologije, ki beleži obisk, nemogoče oceniti.

Kriterij uspešnosti: V letu 2018 so bile izvedene razstave, ki so bile zastavljene v programu dela s ciljem, da se navežejo na vodilno temo kulturno-umetniškega programa ter da so vizualno privlačne in prilagojene strukturi siceršnjih grajskih obiskovalcev. Število obiskovalcev dveh razstav, kjer je bilo mogoče beležiti obisk – skupaj 200.606 – dokazuje, da so vsebine, ki jih pripravljamo za naše domače in tuje obiskovalce, hkrati zanimive, atraktivne in poučne. Programski sklop ocenjujemo kot uspešen tudi zaradi dejstva, ker je bil izveden v sodelovanju s strokovno usposobljenimi institucijami in posamezniki.

Kriterij učinkovitosti: V zadnjih nekaj letih se je število razstav v letu zmanjšalo v korist kakovosti, kar pa ne pomeni, da se je zmanjšalo število obiskovalcev. Ciljno občinstvo se povečuje tudi na račun raznolikega obrazstavnega dogajanja. Učinkovitost posameznih projektov se povečuje, če so zagotovljena ustrezna finančna sredstva, kar je opazno predvsem pri večjih razstavnih projektih.

Kriterij primernosti: Kljub posameznim pomislekom je odziv umetnikov, institucij ter domačih in tujih obiskovalcev na razstave, ki so postavljene v različnih grajskih prostorih, pohvalen. Primerna se zdi navezava nekaterih ostalih programskih vsebin na posamezne večje razstavne projekte.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen. Pri plačljivih razstavah pa višino vstopnine določimo tako, da so dostopne širšemu krogu obiskovalcev, ali pa je ta že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže številno in zelo raznoliko občinstvo.

c. Uprizoritveni program

V navezavi z vodilno temo kulturno-umetniškega programa smo v sklopu uprizoritvenega programa pripravili novo gledališko predstavo *Zmajelovščina*, ki smo jo premierno uprizorili 27. januarja 2018. V decembru pa smo že tretje leto zapored na spored umestili gledališko predstavo *Vitez, zmaj in praznični direndaj*.

Zmajelovščina, gledališka predstava za otroke od 4. leta (27. 1., 8. 2. – dva termina, 24. 2., 24. 3., 21. 4., 18. 5. – dva termina, 26. 5., 20. 10., 17. 11. 2018), Grajsko gledališče

Avtor predloge za predstavo je uveljavljeni mladinski pisatelj Žiga X Gombač. Osrednjo vlogo imata profesor zmajeslovja in pustolovka (osrednja lika Šole zmajeslovja v sklopu izobraževalnega programa). Gledališka predstava je primerna za otroke od 4. leta in pripoveduje o pogumni

pustolovki, ki se odpravi na Grajski grič z namenom, da najde in premaga hudobnega zmaja. Na poti do gradu sreča profesorja zmajeslovja, ki se ji pridruži in ji med njuno pustolovščino razkrije povsem drugačno resnico o zmajih.

Vitez, zmaj in praznični direndaj, gledališka predstava za otroke od 3. leta (8. 12., 9. 12., 15. 12., 16. 12., 22. 12., 23. 12. 2018), Grajsko gledališče

Skupaj z grajskimi animatorji smo v letu 2016 pripravili in premierno uprizorili interaktivno predstavo za otroke, ki smo jo decembra 2018 ponovno umestili v program. Avtorska predstava, primerna za otroke od tretjega leta, pripoveduje o prazničnem razpoloženju na Ljubljanskem gradu in v Ljubljani.

V sklopu uprizoritvenega programa smo v letu 2018 izvedli 17 predstav, ki se jih je skupno udeležilo 1038 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: V obstoječo ponudbo programa smo tudi letos vključili novo gledališko predstavo Zmajelovščina, na katero se je občinstvo zelo dobro odzvalo, decembra pa smo na spored umestili predstavo Vitez, zmaj in praznični direndaj. Temi obeh predstav sta skrbno izbrani, hkrati pa dosledno skrbimo tudi za kakovostno izvedbo, zato ocenjujemo, da smo dosegli zastavljeni cilj.

Kriterij učinkovitosti: Kljub dejstvu, da se finančni vložek v predstavo Zmajelovščina trenutno sicer še ni povrnil, smo z dosedanjim številom prodanih vstopnic vseeno zadovoljni, zato jo bomo glede na izkazani interes izvajali tudi v prihodnje. Prav tako bomo decembra 2019 spet uprizorili tudi predstavo Vitez, zmaj in praznični direndaj.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da produkcija gledaliških predstav, ki tematsko sovpadajo z grajskimi vsebinami, pomeni dodano vrednost kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu.

Kriterij dostopnosti: Ceno vstopnice za ogled obeh predstav smo določili tako, da je konkurenčna glede na ostale ponudnike na trgu, hkrati pa si prizadevamo, da bi omogočili ogled predstav čim širšemu krogu obiskovalcev, zato smo v dveh terminih izvedli po dve brezplačni ponovitvi predstave Zmajelovščina, in sicer 8. 2. 2018, na Prešernov dan, in v sklopu 8. grajskih dni, 18. 5. 2018. Slednja je vključena tudi v ponudbo pedagoških programov za predšolske in osnovnošolske skupine.

č. Izobraževalni program

Na Ljubljanskem gradu smo v letu 2018 vsebine izobraževalnega programa tematsko posvetili predvsem zmaju – mitološkemu bitju, ki je eden izmed najbolj prepoznavnih simbolov mesta Ljubljane in tudi Ljubljanskega gradu. Posebno pozornost smo namenili pripravi spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev* za različne generacije. Za mladostnike in odrasle smo skupaj s kustosom omenjene razstave dr. Markom Frelihom pripravili dve strokovni predavanji in dve strokovni vodstvi po razstavi, vodeni ogled *Zmajeska pot*, ki je potekal med Ljubljanskim gradom in Slovenskim etnografskim muzejem, ter vodeni ogled po razstavi za odrasle z naslovom *Zmaj – več kot "le" mitološko bitje*. Otroci so si lahko ogledali razstavo na vodenem ogledu *Zmajeskušnja s profesorjem zmajeslovja*, pripravili pa smo tudi dva pravljlična večera slovenskih ljudskih pravljic

Pravljice o zmajih z Anjo Štefan. Z zmajem pa so bili neločljivo povezani tudi raziskovalne delavnice v sklopu *Šole zmajeslovja* in celotedensko zimsko počitniško varstvo, katerih najprepoznavnejša obraza sta bila povsem nova kostumirana lika: profesor zmajeslovja in njegova vajenka – pustolovka. V sodelovanju s pravljíčarko Heleno Vovk smo za najmlajše pripravili sklop ustvarjalnih delavnic *Pripovedke o Z-Majčku in prijateljih*. Organizirali smo tudi nadaljevalna strokovna tečaja kaligrafije, na katerem so se udeleženci poučili o tehnikah lepega pisanja, ter nadaljevanje cikla pravljič za odrasle *Drobtinice resnice iz pravljíčne potice*, s katerim oživljamo tradicijo doživetega pripovedovanja in interpretacije njihovih nauk. V ta sklop sodi tudi humorni pogovorni večer *Ivan Cankar in drugi umetniki za zapahi*, s katerim smo zaznamovali 100. obletnico pisateljeve smrti.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Zimsko počitniško varstvo: Druženje s profesorjem zmajeslovja in pustolovko (19. 2.–23. 2. 2018)

Med zimskimi počitnicami smo za osnovnošolce izvedli celotedensko počitniško varstvo, v katerem so otroci skupaj s profesorjem zmajeslovja in pustolovko odkrivali resnice in zmote o zmajih ter številne zgodbe, ki so se v preteklosti odvile za mogočnimi grajskimi zidovi. Za dodatne izzive in zaplete je tokrat poskrbela sestra profesorja zmajeslovja – čarodejka, ki je otroke vsak dan znova postavila pred prav posebno preizkušnjo. Šele v petek, ko so uspešno vse opravili, pa so se smeli udeležiti slavnostne podelitve priznanj, na kateri sta jim profesor zmajeslovja in čarodejka podelila častni naziv zmajeslovci.

Šola zmajeslovja

Program, namenjen družinam, je potekal ob sobotnih dopoldnevih, enkrat na mesec, od februarja do aprila. Za različne preizkušnje in uganke je poskrbela sestra profesorja zmajeslovja – čarodejka, pri reševanju izzivov pa je otrokom poleg profesorja in pustolovke tokrat pomagal tudi grajski alkimist. Otroci so tako poleg značilnosti različnih zmajev in zgodovine gradu spoznavali tudi skrivnosti in zanimivosti iz sveta narave ter naredili številne kemijske poskuse, s pomočjo katerih so uspešno opravili zastavljene naloge in rešili vse zapletene uganke.

Izvedli smo naslednje raziskovalne delavnice:

- 3. 2. 2018: **Zmajeslovski predmetnik;**
- 3. 3. 2018: **Velika pustolovščina;**
- 14. 4. 2018: **Čarobni napoj;**
- 8. 9. 2018: **Uvod v zmajeslovje;**
- 20. 10. 2018: **Skrivna pisava;**
- 17. 11. 2018: **Zmajeve skrivnost.**

Pripovedke o Z-Majčku in prijateljih

Program, namenjen družinam, je sestavljen iz dveh sklopov, in sicer iz pravljíčne animacije ter ustvarjalne delavnice. V prvem sklopu je izvajalka programa in pravljíčarka Helena Vovk s pomočjo pravljíčnih animacij najmlajšim obiskovalcem predstavila šaljive in zanimive pripovedke o grajskem zmajčku ter njegovih prijateljih in junakih, ki nastopajo v različnih pravljičah. Animaciji je sledila

delavnica, na kateri so otroci ustvarjali različne družabne igre, ki se vsebinsko navezujejo na posamezne junake iz pravljic.

Izvedli smo naslednje delavnice:

- 14. 1. 2018: **Šivilja Bogdanka**;
- 11. 2. 2018: **Mojca Pokrajculja**;
- 11. 3. 2018: **Boter petelin**;
- 8. 4. 2018: **Povodni mož**;
- 13. 5. 2018: **Bela kačica**;
- 10. 6. 2018: **Zlata goska**;
- 9. 9. 2018: **Palček**;
- 14. 10. 2018: **Šest volkov**;
- 11. 11. 2018: **Peter Klepec**;
- 9. 12. 2018: **Valentin Bidanc**.

Poletno počitniško varstvo: Od paža do viteza (2.–6. 7. 2018)

V letu 2018 smo prvič organizirali poletno počitniško varstvo, v sklopu katerega so otroci skupaj z izkušenimi grajskimi animatorji potovali v čas viteškega življenja. Tako so se v družbi viteza Jurija, grajske lokostrelke in spretno rokodelke preizkušali v številnih veščinah, kot sta lokostrelstvo in mečevanje, izdelovali številne srednjeveške izdelke, prosti čas pa so preživljali v naravi ter se zabavali s srednjeveškimi igrami. Zadnji dan je potekal viteški turnir, v sklopu katerega so se otroci prek različnih preizkušenj potegovali za viteški naziv Zmajevega viteškega reda.

Jesenske počitniške delavnice s profesorjem zmajeslovja (29. in 30. 10. 2018)

V sklopu dvodnevni počitniških delavnic smo odkrivali skrivnosti in resnice iz sveta zmajev. Prvi dan je profesor zmajeslovja za otroke pripravil različne izzive in naloge po razstavi *Zmaj vseh zmajev*, prek katerih so se seznanili z vrlinami pravih pustolovcev, spoznali, od kod so zmaji prišli, in skozi zgodbe odkrivali njihovo usodo. Na koncu je vsak otrok izdelal svoj zmajski lovilec sanj. Drugi dan pa smo se s pustolovko odpravili na grajsko avanturo, na kateri so iskali skrivno sestavino za zdravilo za profesorjevega zmaja. Ko so jo odkrili, je sledila še ustvarjalna delavnica, na kateri je vsak otrok prejel zmajsko igračo.

Drobtinice resnice iz pravljicne potice, pravljice za odrasle

Ker so bile pravljice prvotno namenjene odraslim in je bilo pripovedovanje poučnih in zanimivih zgodb zelo priljubljeno tudi na srednjeveških gradovih, smo tudi v letošnjem letu na Ljubljanskem gradu obudili to tradicijo. Pravljični večeri so združevali doživeto pripoved ter zanimivo interpretacijo, ki nauk posameznih pravljic umesti v sodoben čas in aktualno dogajanje, pripravili pa smo jih skupaj z Mirjam Slanovec in Lukom Hrovatom.

V sklopu prvega dela cikla smo izvedli naslednje pravljice za odrasle:

- 19. 1. 2018: **Sedmoglava zver** (korziška ljudska pravljica);
- 16. 2. 2018: **Juha iz žeblja** (švedska ljudska pravljica);
- 16. 3. 2018: **Peteršiljka** (italijanska ljudska pravljica);

- 20. 4. 2018: **Zelena ptica** (portugalska ljudska pravljica);
- 18. 5. 2018: **Beli in črni kralj** (prekmurska ljudska pravljica).

V drugem delu cikla pa smo štiri pravljичne večere posvetili vsestranski umetnici Svetlani Makarovič kot uvod v jubilej, ki ga je praznovala 1. januarja 2019, in kot poklon njenemu umetniškemu ustvarjanju na področju pravlјic:

- 21. 9. 2018: **Pekarna Mišmaš**;
- 19. 10. 2018: **Mesečinska struna**;
- 16. 11. 2018: **Rdeče jabolko**;
- 21. 12. 2018: **Katalena**.

Tečaj kaligrafije (dva sklopa)

V sodelovanju z Mirom Knezom, izkušenim grajskim pisarjem, smo za ljubitelje lepopisja različnih starosti organizirali dva sklopa tečaja kaligrafije. Udeleženci so lahko izbirali med različnimi pisavami. Poučili so se o osnovnih potezah izbrane pisave ter njenih elementih, malih in velikih črkah, številkah in ločilih ter na koncu ustvarili svoj prvi kaligrafski izdelek.

- 1. sklop: 27. 2., 6. 3., 13. 3. in 20. 3. 2018;
- 2. sklop: 13. 11., 20. 11., 27. 11. in 4. 12. 2018.

Strokovni predavanji o zmajih: Zmaji na Slovenskem in Med zmaji sveta (1. 3. in 15. 3. 2018)

Kot napoved razstave *Zmaj vseh zmajev* smo v sodelovanju s kustosom dr. Markom Frelihom pripravili dve strokovni predavanji. Na prvem predavanju z naslovom *Zmaji na Slovenskem* je dr. Frelih podrobneje predstavil izročilo zmajev na Slovenskem, njihovo prepletenost s starodavnimi miti, ki so jih poznale azijske, sredozemske in evropske kulture, predvsem pa je izpostavil arheološke vire tistih krajev, kjer je navzoče ljudsko izročilo o zmajih. Na drugem predavanju *Med zmaji sveta* pa je pojasnil izvor zmajev, kdaj so bili po doslej znanih podatkih zabeleženi prvi zapisi o obstoju zmajev, kakšna je njihova mitologija po svetu in kakšen je njihov simbolni pomen.

Zmajeskušnja s profesorjem zmajeslovja (10. 5. in 7. 6. 2018)

Kot del spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev* smo pripravili interaktivni vodeni ogled, na katerem s pomočjo različnih zmajskih preizkušenj, ki smo jih na kratko poimenovali kar zmajeskušnje, najmlajši spoznajo različne zmajske legende, njihov izvor, pomen in simboliko. Ko uspešno opravijo vse izzive, jih profesor zmajeslovja v svojem laboratoriju nagradi s prav posebnimi talismani.

Pravljice o zmajih z Anjo Štefan (18. 10. in 15. 11. 2018)

K soustvarjanju spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev* smo povabili zbirateljico slovenskih ljudskih pravlјic, pisateljico, pesnico in pravljіčarko Anjo Štefan, ki je v ta namen pripravila dva pravljіčna večera pravlјic o zmajih ob glasbeni spremljavi Bojana Cvetrežnika in Janeza Dovča.

Ivan Cankar in drugi umetniki za zapahi (25. 10. 2018)

V počastitev spomina na stoto obletnico smrti Ivana Cankarja smo skupaj z Boštjanom Gorencem - Pižamo, Anžetom Tomičem in Aljošo Harlamovom pripravili enkratni dogodek, na katerem je bilo izhodišče za pogovor Cankarjeva izkušnja v grajski ječi na Ljubljanskem gradu, ki jo je podrobno opisal tudi v črtici Sence, osrednja nit humornega pogovornega večera pa je bila svetovno znana literatura, ki je nastala za rešetkami.

Strokovni vodeni ogled s kustosom dr. Markom Frelihom (14. 6. in 11. 10. 2018)

Kot del spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev* smo organizirali strokovna vodena ogleda s kustosom dr. Frelihom, da bi širši javnosti približali razumevanje enega izmed najskrivnostnejših in hkrati najbolj priljubljenih bitij na vsem svetu.

Zmajska pot (3. 6., 30. 9., 28. 10. in 18. 11. 2018)

Poseben del spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev* pomeni Zmajska pot, ki poteka med Ljubljanskim gradom in Slovenskim etnografskim muzejem. Zasnovali smo jo skupaj s kustosom dr. Frelihom, da bi med seboj povezali instituciji, ki sta sodelovali pri snovanju razstave, hkrati pa predstavili številne zmaje in njihove zgodbe iz naše prestolnice.

Festival Bobri (20. 1.–8. 2. 2018)

Osrednja tema letošnjega festivala kulturno-umetnostne vzgoje, ki je potekal že deseto leto zapored, je bila poezija. V ta namen smo za različne starostne skupine brezplačno izvedli dva programa: *Skrivnostni svet zmajev* in *Pobeg vitez Erazma*. Pri prvem smo se tako v sredo, 24. 1. 2018, odpravili na raziskovanje grajskega podzemlja, kjer smo prek različnih ugank v verzih odkrivali skrivnosti iz sveta zmajev. Pri drugem pa smo v četrtek, 1. 2. 2018, s pomočjo verzov grajskega trubadurja, ki jih je spesnil v spomin na pogumna in drzna dejanja viteza Erazma, odkrivali, kako mu je uspelo pobegniti iz grajske ječe na Ljubljanskem gradu.

Prešernov dan (8. 2. 2018)

Na osrednji slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad tudi v letošnjem letu obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Ob tej priložnosti smo pripravili naslednje brezplačne vodene ogleda: klasično vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina), Izza grajskih rešetak (dva termina), Skrivnostni svet zmajev (en termin). Za najmlajše obiskovalce smo brezplačno izvedli tudi dve ponovitvi gledališke predstave *Zmajelovščina*.

Kulturni bazar (5. 4. 2018)

V Cankarjevem domu v Ljubljani je letos potekal deseti Kulturni bazar – prireditev, namenjena javnim zavodom in izobraževalnim ustanovam iz celotne Slovenije, na kateri predstavijo svoje delo na področju kulturno-umetnostne vzgoje. Ljubljanski grad je na svoji stojnici že sedmo leto zapored predstavljal ponudbo pedagoških programov, ki smo jih pripravili za šolsko leto 2017/ 2018. Velik poudarek smo namenili predstavitvi otroških programov ter spremljevalnega programa razstave *Zmaj vseh zmajev*.

Ta veseli dan kulture (3. 12. 2018)

Ob obletnici rojstva našega največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, na dan odprtih vrat slovenskih kulturnih ustanov, smo tradicionalno omogočili brezplačen ogled stalnih grajskih vsebin

za vse obiskovalce. Kot dodatno ponudbo smo organizirali naslednje brezplačne vodene ogleda: klasično vodstvo po Ljubljanskem gradu (dva termina), Časovni stroj (en termin), vodstvo po stalni razstavi Slovenska zgodovina (en termin), Skrivnostni svet zmajev za otroke od 5. leta dalje (en termin), Izza grajskih rešetk (en termin).

EU projekt, moj projekt (19. 5. 2018)

Na povabilo Ministrstva za kulturo smo v sklopu vseslovenskega projekta EU projekt, moj projekt v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana v soboto, 19. 5., izvedli tri programe: *Zavozlanke in doživljajska delavnica*, *Lutko-tech in doživljajska delavnica* ter *Z odra v muzej*, s katerimi smo promovirali izveden evropski projekt *Ljubljanski grad: muzej in prezentacija lutk*.

Zmaj vseh zmajev (izdaja brošure)

Kot del spremljevalnega programa smo aprila ob odprtju razstave *Zmaj vseh zmajev* v Kazematah izdali istoimensko brošuro, v kateri je avtor dr. Marko Frelih povzel vsebino, ki je predstavljena na razstavi. Brošura je dvojezična, in sicer v slovenščini in angleščini.

V letu 2018 smo v sklopu izobraževalnega programa pripravili 77 dogodkov, ki se jih je skupno udeležilo 1138 obiskovalcev (obiskovalci Kulturnega bazarja niso všteti, saj njihovega števila ni mogoče oceniti).

Kriterij uspešnosti: Letošnji kulturno-umetniški program smo tematsko posvetili zmaju, zato smo v sklopu izobraževalnega programa pripravili pester nabor novih vsebin za različne generacije, katerih rdeča nit je bilo ravno omenjeno mitološko bitje. Glede na odzive in doseg obiskovalcev ocenjujemo, da smo dosegli zastavljene cilje. Nadaljevali smo tudi interaktivne delavnice v sklopu Šole zmajeslovja, za katero ocenjujemo, da je eden izmed uspešnejših otroških programov.

Kriterij učinkovitosti: S številom prodanih vstopnic smo zadovoljni, saj so se vsebine, ki smo jih zasnovali na novo, dobro prodajale.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da je bil zmaj kot vodilna tema izobraževalnih vsebin zelo primeren, saj je bilo za programe zelo veliko zanimanja med različnimi generacijami.

Kriterij dostopnosti: Prizadevamo si, da bi s ponujenimi vsebinami pritegnili vse starostne skupine. Pri plačljivih dogodkih smo ceno vstopnice določili tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev, zato smo med letom obiskovalcem ponudili kar nekaj brezplačnih vsebin in dogodkov. Za večjo dostopnost si prizadevamo tudi z udeležbo na različnih festivalih, kakršna sta npr. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri in Kulturni bazar.

d. Tradicionalni dogodki

Tradicionalni dogodki na Ljubljanskem gradu so namenjeni širšemu krogu ljudi – predvsem naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo. Tovrstne prireditve pripravljamo, ker si želimo vzdrževati kakovost utečenih programskih

enot in dodajati nove, inovativne elemente ter tako skrbeti za ohranjanje tradicije in za prenos navad in običajev na mlajše generacije.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov

Zgodba grajske trte – Spomladanska rez (4. 4. 2018), Trgatev (12. 9. 2018) in Martinovanje (8. 11. 2018)

Zgodba grajske trte krepi zavedanje obiskovalcev v povezavi z grajsko žametovko na Grajskem dvorišču in v Grajskem vinogradu. Spomladi smo v družbi članov konventa sv. Urbana opravili tradicionalno spomladansko rez. Vrhunec letošnje zgodbe se je zgodil septembra, ko smo opravili prvo trgatev v Grajskem vinogradu. Na martinovo smo se v Hribarjevi dvorani v sproščenem vzdušju poklonili letošnjemu pridelku.

Jurjevanje (23. 4. 2018)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima v Ljubljani zelo dolgo tradicijo; Ljubljančani so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Tudi letos se je tradicija nadaljevala s sveto mašo v Grajski kapeli v sodelovanju z župnijo sv. Jakoba.

8. grajski dnevi (18. 5.–20. 5. 2018)

V sklopu Grajskih dni, ki so v letošnjem letu potekali že osmič zapored, smo organizirali pestro tridnevno dogajanje ob obletnici datuma, ko je Ljubljanski grad iz državne prešel v mestno last. Pripravili smo program, namenjen družinam in posameznikom, v katerem so se prepletali poučni, glasbeni in uprizoritveni dogodki ter ustvarjalne delavnice, in dan odprtih vrat (21. 5. 2018), ko sta bila obiskovalcem na voljo brezplačen ogled vsebin in srednjeveška animacija v Grajskem parku ter na Grajskem dvorišču.

Program 8. grajskih dni po dnevih:

Petek, 18. maja 2018:

- **Zmajelovščina**, gledališka predstava za otroke od 4. leta, ob 9.30 in 11.00, Hribarjeva dvorana (zaključeno);
- **Skrivnostni svet zmajev**, interaktivni vodeni ogled, ob 16.00;
- **Iskanje zmajevega zaklada**, raziskovalni vodeni ogled, ob 17.00;
- **Beli in črni kralj**, pravljica za odrasle, ob 19.00, Grajsko gledališče.

Sobota, 19. maja 2018:

- **Po poteh cesarja Friderika III. Habsburškega**, interaktivni vodeni ogled, ob 10.00;
- **Od paža do viteza**, ustvarjalna delavnica, ob 11.00;
- **Somiru**, plesna predstava na zračnih tkaninah, vrvi in zankah, ob 12.00, Grajsko dvorišče;
- **Ples na zračnih tkaninah, vrvi in zankah**, delavnica, 13.00–14.00, Grajsko dvorišče;
- **Somiru**, plesna predstava na zračnih tkaninah, vrvi in zankah, ob 14.30, Grajsko dvorišče;
- **Zavzemimo trdnjavo!**, ustvarjalna delavnica, ob 15.00;
- **Pobeg viteza Erazma**, interaktivni vodeni ogled, ob 16.00;

- **Usodna gostija**, Hribarjeva dvorana, ob 18.00.

Nedelja, 20. maja 2018:

- **Dan odprtih vrat**, od 9.00 do 20.00, Ljubljanski grad;
- **Srednjeveški tabor**, od 10.00 do 18.00, Grajsko dvorišče in Grajski park;
- **Svinjski pastir**, lutkovna predstava lutkovnega gledališča Fru-Fru in gledališča Zapik, ob 11.00;
- **Zgodovina spalnih navad kralja Matjaža**, glasbeno-pripovedovalski nastop, ob 16.00.

Grajski piskači (2. 6.–29. 9. 2018)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič je bil omenjen leta 1544), so grajski piskači vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in en kornet in s tem meščanom naznanili, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Kdaj je ta navada zamrla, ni znano, viri pa jo omenjajo še v 17. stoletju. Vsekakor to muziciranje ni bilo njihova najpomembnejša naloga, gre pa za običaj, ki ga je Ljubljanski grad v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana po večletni nameri obudil leta 2010, predvsem zato, ker je prijeten, in v spomin na grajske piskače. To tradicijo od takrat uspešno nadaljujemo vse do danes, saj se grajski piskači z Razglednega stolpa oglašajo vsako lepo poletno soboto ob 11.30.

Zmajev festival (7.– 9. 9. 2018)

Leta 2018 smo premierno organizirali tridnevni Zmajev festival in z njim nadgradili tematsko leto, ki smo ga posvetili zmajem. Festival je odprla glasbena skupina The Stroj z veličastnim ognjenim spektaklom. Za nepozabno dogajanje za grajskimi zidovi ter pred njimi smo poskrbeli s koncerti, plesnimi in akrobatski nastopi, uprizoritvami, ognjenimi točkami, z ustvarjalnimi delavnicami, pripravili pa smo tudi pestro kulinarično ponudbo.

Festival je potekal na dveh različnih lokacijah, in sicer se je na Grajskem dvorišču odvijalo osrednje dogajanje, v Grajskem parku pa je bil na sporedu spremljevalni program. Na celotnem festivalskem prizorišču smo poskrbeli za interaktivne vizualne inštalacije iz naravnih materialov, ki so obiskovalce odpeljale v domišljjski svet zmajev.

Program Zmajevega festivala po dnevih

Petek, 7. 9. 2018:

- 21.00: **The Stroj**, otvoritveni koncert Zmajevega festivala z ognjenim spektaklom, Grajsko dvorišče

Sobota, 8. 9. 2018:

- 10.00: **Prebujanje in ples kitajskega zmaja**, Grajsko dvorišče;
- 10.00–21.00: **Zmajekuha**, kulinarična ponudba, Grajski park;
- 10.00–21.00: **Zmajska tržnica**, unikatni umetniški izdelki, Grajski park;
- 10.00–19.00: **Kostumirani grajski animatorji in grajski zmajček**, animacija, Grajski park;

- 10.30, 14.30, 16.30: **Zmajev ples in nastop bobnarske skupine Sherzer Brigade**, Grajsko dvorišče;
- 11.00–17.00: **Glasbena podlaga z DJ-em Petrom**, Grajski park;
- 12.00: **Dragonelija**, predstava o zapeljivi zmajki, ki je izgubila svojo senco, za otroke od 2. leta ter za vse ljubitelje zmajev in zmajskih zgodb, Grajsko dvorišče;
- 14.00: **Ples kitajskega leva**, Grajsko dvorišče;
- 16.00: **Šola za zmaje**, predstava z elementi ognja, za otroke od 2. leta ter za vse ljubitelje zmajev in zmajskih zgodb, Grajsko dvorišče;
- 18.00: **Ognjeni spektakel**, Grajsko dvorišče;
- 19.00: **Joker Out**, rock koncert, Grajski park;
- 22.00: **Vanillaz**, koncert, Grajsko dvorišče.

Nedelja, 9. 9. 2018:

- 10.00: **Zmajska budnica**, muzikal zaspanega zmaja za otroke od 2. leta ter za vse ljubitelje zmajev in zmajskih zgodb, Grajsko dvorišče;
- 10.00–20.00: **Zmajekuha**, kulinarčna ponudba, Grajski park;
- 10.00 – 20.00: **Zmajska tržnica**, unikatni umetniški izdelki, Grajski park;
- 10.00–18.00: **Kostumirani grajski animatorji in grajski zmajček**, animacija, Grajsko dvorišče in Grajski park;
- 10.30: **Ples kitajskega leva**, Grajsko dvorišče;
- 10.45, 14.15: **Zmajev ples in nastop bobnarske skupine Sherzer Brigade**, Grajsko dvorišče;
- 11.00–17.00: **Glasbena podlaga z DJ-em Petrom**, Grajski park;
- 14.00: **Ples kitajskega leva**, Grajsko dvorišče;
- 16.30: **Vitez Jurij se zaljubi v Dragonelijo**, megaromantična žajfnica, Grajsko dvorišče;
- 18.00: **Sherzer Brigade**, Grajski park;
- 19.30: **Argonavti**, ognjeni spektakel, Grajsko dvorišče.

Božična sveta maša (24. 12. 2018), kapela Sv. Jurija

V grajski kapeli sv. Jurija smo na sveti večer pripravili božično sveto mašo, ki jo je vodil msgr. Franci Trstenjak, popestrile pa so jo božične pesmi v izvedbi Komornega zbora Megaron.

V letu 2018 smo pripravili 102 tradicionalna dogodkov, ki se jih je udeležilo skupno 4606 obiskovalcev (v to število so vključeni obiskovalci Zgodbe grajske trte, Jurjevanja in nekaterih dogodkov v sklopu 8. grajskih dni ter Zmajevega festivala, drugih dogodkov pa se udeležujejo naključni obiskovalci, zato je njihovo natančno število težko določiti).

Kriterij uspešnosti: Vsi načrtovani dogodki so bili kakovostno izvedeni, tiste, pri katerih je bilo to mogoče, smo nadgradili glede na povpraševanje in želje rednih obiskovalcev. V program smo vpeljali tudi Zmajev festival, s čimer smo dosegli zastavljene cilje.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi večinoma brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj dogodki zajamejo številno in raznoliko

občinstvo, na katero prenašamo védenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalni dogodki praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in slovenskih običajev, kar se je že v preteklosti pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih dogodkov.

Kriterij dostopnosti: Ker so dogodki namenjeni večinoma naključnim obiskovalcem, se jih udeležuje raznoliko občinstvo.

e. Film

Tradicionalni filmski večeri na grajskem dvorišču ostajajo eno najbolj priljubljenih in obiskanih poletnih dogajanj v prestolnici in pomemben del njenega kulturnega turizma. Organizatorja Filma pod zvezdami sta poleg Javnega zavoda Ljubljanski grad tudi Kinodvor in Mestna občina Ljubljana.

Program Filma pod zvezdami (5. 7.– 8. 7. 2018), Grajsko dvorišče

5. 7. 2018: odprtje, **Moški ne jočejo**, Alen Drljević, BiH/Nemčija/Hrvaška/Slovenija, 2017, 98';
6. 7. 2018: **Lady bird**, Greta Gerwig, ZDA, 2017, 94';
7. 7. 2018: **Trije plakati pred mestom**, Martin McDonagh, VB/ZDA, 2017, 115';
8. 7. 2018: **Kvadrat**, Ruben Östlund, Švedska/Francija/Danska/Nemčija, 2017, 151';
9. 7. 2018: **Najtemnejša ura**, Joe Wright, VB/ZDA, 2017, 125';
10. 7. 2018: **Ivan**, Janez Burger, Slovenija/Hrvaška, 2017, 94';
11. 7. 2018: **Pokliči me po imenu**, Luca Guadagnino, Italija/Francija/ZDA/Brazilija, 2017, 131';
12. 7. 2018: **Stalinova smrt**, Armando Iannucci, Francija/VB/Belgija/Kanada, 2017, 106';
13. 7. 2018: **Oblika vode**, Guillermo del Toro, ZDA, 2017, 119';
14. 7. 2018: **Predpremiera: Ne skrbi, peš ne boš prišel daleč**, Gus Van Sant, ZDA, 2018, 113';
15. 7. 2018: **Fantomska nit**, Paul Thomas Anderson, ZDA, 2017, 130';
16. 7. 2018: **Človek delfin**, Lefteris Charitos, Grčija/Francija/Kanada, 2017, 78';
17. 7. 2018: **Predpremiera: Na obali Chesil**, Dominic Cooke, VB, 2017, 110';
18. 7. 2018: **O telesu in duši**, Ildikó Enyedi, Madžarska, 2017, 116';
19. 7. 2018: **Ubijanje svetega jelena**, Yorgos Lanthimos, VB/Irska, 2017, 121';
20. 7. 2018: **Predpremiera: Mery Shelly**, Haifaa Al-Mansour, VB/Luksemburg/ZDA, 2017, 120';
21. 7. 2018: **Iztrebljevalec**, Denis Villeneuve, ZDA/VB/Kanada, 2017, 164';
22. 7. 2018: **Žarek v srcu**, Claire Denis, Francija, 2017, 95';
23. 7. 2018: **Fantastična ženska**, Sebastián Lelio, Čile/ZDA/Nemčija/Španija, 2017, 100';
24. 7. 2018: **Kabinet čudes**, Todd Haynes, ZDA, 2017, 117';
25. 7. 2018: **Ljubezen na prvo bolezen**, Michael Showalter, ZDA, 2017, 120';
26. 7. 2018: **Posebna projekcija: Otok psov**, Wes Anderson, Nemčija/ZDA, 2018, 101';
27. 7. 2018: **Zbeži**, Jordan Peele, ZDA, 2017, 104';
28. 7. 2018: **Vikendova predpremiera: Whitney**, Kevin Macdonald, VB/ZDA, 2018, 120'.

Leta 2018 smo v sklopu filmskega programa prikazali 20 filmov, ki si jih je skupno ogledalo 11.921 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Od štiriindvajsetih smo na Grajskem dvorišču prikazali dvajset filmov, štiri filmske predstave smo zaradi slabe vremenske napovedi odpovedali.

Kriterij učinkovitosti: Razmerje med vloženimi sredstvi in rezultatom je bilo pri tem sklopu pozitivno, tudi zaradi uspešnega sodelovanja dveh javnih zavodov.

Kriterij primernosti: Vsako leto se povpraševanje po filmih, predvajanih na Grajskem dvorišču, povečuje, s tem pa tudi prepoznavnost programa ne samo v prestolnici, ampak tudi širše.

Kriterij dostopnosti: Filmske projekcije si je ogledalo 11.921 obiskovalcev, v povprečju 585 obiskovalcev na predstavo, kar pomeni 59-odstotno zasedenost zmogljivosti. Med obiskovalci je bilo opaziti velik delež tujcev, saj je bila večina filmov v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi. Zaradi prenove dvorane Kinodvora ni bilo nadomestnih projekcij. V primeru odpovedi predpremiere ali posebne projekcije bi si lahko gledalci odpovedani film ogledali na eni od treh dodatnih projekcij v Kinodvoru po zaključku Filma pod zvezdami.

f. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu sega na različna področja, a hkrati pomeni zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu ter njegove ožje in širše okolice. Vanj sodi šest stalnih postavitev. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj območja med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitve *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko je bil Ljubljanski grad preurejen v ustanovo za izvajanje prostostnih kazni, stalna postavitve *iLjubljana* umešča Grajski grič v kontekst mesta pod njim, stalna postavitve *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje obnovo gradu. *Lutkovni muzej*, novost iz leta 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino in zgodovino lutkarstva na Slovenskem. Ljubljanski grad, razstavo *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej* si je mogoče ogledati tudi s sistemom avdiovodenja, ki je trenutno na voljo v štirinajstih jezikih.

Muzejsko-razstavni program populariziramo tudi z izvedbo rednih kostumiranih vodenih ogledov *Časovni stroj* in *Izza grajskih rešetak* ter tudi prek pustolovske igre z elementi »escape rooma« *Grajski pobeg*.

V sklopu razstave *Zmaj vseh zmajev* smo pripravili dva vodena ogleda po razstavi. Najmlajšim je na voljo interaktivni vodeni ogled *Zmajeskušnja s profesorjem zmajeslovja*, starejšim pa vodeni ogled *Zmaj – več kot »le« mitološko bitje*. V sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem smo pripravili tudi vodeni ogled *Zmajska pot*, ki je namenjen učencem, dijakom in odraslim.

Junija smo osvežili nabor pedagoških programov, ki jih izvajamo za izobraževalne ustanove. Med 23 programi, ki so namenjeni različnim starostnim skupinam, smo na novo umestili gledališko predstavo

Zmajelovščina, ki je namenjena predšolskim otrokom ter učencem prve in druge triade osnovnih šol. V sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana smo pripravili vodeni ogled *70 let skrivnosti*, ki je namenjen predšolskim otrokom ter učencem prve in druge triade osnovnih šol.

Virtualni grad

Virtualni grad, dvanajstminutni virtualni sprehod po grajski zgodovini, obiskovalcem kratko in strnjeno predstavi celotno zgodovino Ljubljanskega gradu, njegov arhitekturni razvoj in arheološka spoznanja vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa do 20. stoletja; ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini Ljubljanskega gradu. Avdioposnetek je na voljo v slovenščini in trinajstih tujih jezikih.

Stalna razstava Kaznilnica

Kaznilnica se s svojo predstavitvijo osredotoča na 19. in začetek 20. stoletja, ko je bil Ljubljanski grad preurejen za potrebe delovanja mestne kaznilnice. Razstava je na ogled v nekdanjih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega grajskega poslopja v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Predstavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološkega pregleda kaznilniških faz in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi so na voljo v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava Slovenska zgodovina

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije jo dopolnjujejo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina, zanimivo predstavljena z multimedijami, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 14 jezikih), ogled pa je prilagojen tudi gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990*, ki smo jo odprli 26. maja 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerih so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati iz sodobnih lutkovnih predstav. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Vsebine so na voljo v petih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 14 jezikih) in so dostopne tudi gibalno oviranim.

iLjubljana

Ljubljanski grad je ob dvatisoči obletnici ustanovitve rimskega mesta Emona postal bogatejši za novo stalno razstavo *iLjubljana* na Razglednem stolpu, ki obiskovalce vabi k raziskovanju mesta skozi 4500 let poselitve. Izjemna strateška lega z dobrimi prometnimi povezavami je omogočala kontinuirano poselitev ožjega središča mesta, posamezni zgodovinski dogodki pa so ga skozi stoletja tudi dodobra preoblikovali. Razstava z vizurami in pogledom na Ljubljano prikazuje glavne poselitvene preseke v njenem razvoju, s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu, ter obiskovalce usmerja na posamezne lokacije v mestu. Hkrati dopolnjuje manjkajoči člen stalnih razstav na Ljubljanskem gradu z umestitvijo Grajskega griča v kontekst mesta pod njim.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Gradivo, ki je na ogled, je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine, naraščajočega obiska šolskih skupin in povečanega števila domačih in tujih obiskovalcev ta programski sklop ocenjujemo kot zelo uspešen, tudi zaradi uspešne navezave na likovno-galerijski program v sklopu Zmajevega leta.

Kriterij učinkovitosti: Na učinkovitost muzejsko-razstavnega programa kaže ugodno razmerje med vloženimi sredstvi, ki so potrebna za vsakodnevno zagotavljanje dostopnosti tega sklopa obiskovalcem, in rezultati, ki se kažejo v številnosti in sestavi obiskovalcev, med katerimi je predvsem veliko tujcev, razveseljivo pa je tudi, da narašča število skupin iz slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavite na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine in da imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost v celotni kulturni ponudbi, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najdostopnejši, saj je obiskovalcem na voljo vse dni v letu, zato je dosegel najštevilnejše občinstvo. Zajel je vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na različne teme, pa smo poseben učinek dosegli prav pri tej starostni skupini. S sistemom avdiovođenja v slovenskem in 13 tujih jezikih ima programski sklop široko dostopnost med domačimi in tujimi obiskovalci.

g. Hostel Celica

Z odprtjem Hostla Celica v juliju 2018 smo začeli kulturno-umetniški program izvajati tudi na tej lokaciji, ki je namenjena predvsem dopolnitvi osnovne dejavnosti mladinskega hostla. Glasbene

(Petkovi jazz večeri, Sozvočja sveta), likovno-galerijske in izobraževalne (pesniški, filozofski in potopisni večeri) prireditve manjšega formata so nagovarjale domače in tuje občinstvo mlajše in srednje generacije.

GLASBA

Petkovi jazz večeri v Hostlu Celica (vsak petek v juliju in avgustu), Letni vrt Hostla Celica
Petkovi jazz večeri na vrtu hostla so pomenili programsko nadaljevanje dogajanja v Jazz klubu Ljubljanski grad, ki ga v poletnem času zaradi drugih tradicionalnih prireditev na gradu ni bilo mogoče izvajati.

Izvedeni koncerti:

- 6. 7. 2018: **Cherry Wine – Tribute to Amy Winehouse** (Slo), soul/r'n'b;
- 13. 7. 2018: **Two for two quartet** (Ita/Tur/Hrv/Slo), vocal jazz;
- 20. 7. 2018: **Jarc Gregorin trio** (Slo), blues;
- 27. 7. 2018: **Magic Jam** (Slo), impro groove;
- 3. 8. 2018: **Jan Kus Electric Landscapes** (Slo/Portoriko/ZDA), new jazz;
- 10. 8. 2018: **Damir Mazrek trio** (Slo/Mak), etno jazz;
- 17. 8. 2018: **Eargon quartet** (Slo/Niz/Lit), new jazz;
- 24. 8. 2018: **More Love Ensemble** (Slo/Hrv), jazz/pop;
- 31. 8. 2018: **Bad Notion** (Slo), blues.

Sozvočja sveta (vsak torek od julija do decembra), Letni vrt Hostla Celica in Slovenska restavracija
Sozvočja sveta, redna torkova glasbena srečanja, so projekt, ki s svojo širino in odprtostjo zaobjema širok spekter glasbenih žanrov ter domačemu in tujemu občinstvu ponuja raznoliko glasbeno doživetje, ki ga omogoča ustvarjalni princip ljudske, etno, jazz in ostale glasbe. Sozvočja sveta smo izvajali v sodelovanju s KUD Sestava.

Izvedeni koncerti:

- 10. 7. 2018: **Ana Kravanja & Samo Kutin;**
- 17. 7. 2018: **All Strings Detached;**
- 24. 7. 2018: **Chris Eckman & The Frictions;**
- 31. 7. 2018: **deRuts;**
- 7. 8. 2018: **Cafe Mezclado;**
- 14. 8. 2018: **Time Travel;**
- 21. 8. 2018: **Brencl Banda;**
- 28. 8. 2018: **Duo Aritmija;**
- 4. 9. 2018: **Sankofa;**
- 11. 9. 2018: **Trio Sozvočja Slovenije;**
- 18. 9. 2018: **Cirkusz-Ka;**
- 25. 9. 2018: **Wild Strings;**
- 2. 10. 2018: **Kontraband;**
- 9. 10. 2018: **Radio Mondo;**
- 16. 10. 2018: **Smet;**

- 23. 10. 2018: **Duo Ponte**
- 30. 10. 2018: **Divje jezero;**
- 6. 11. 2018: **Fekete;**
- 13. 11. 2018: **Red Carpet;**
- 20. 11. 2018: **Yanu;**
- 22. 11. 2018: **Ryuzo;**
- 24. 11. 2018: **The Mary Wallopers;**
- 27. 11. 2018: **Jarc Gregorin Trio;**
- 4. 12. 2018: **Tradicionalna indijska glasba;**
- 11. 12. 2018: **Samuel Blues & Miha Erič;**
- 18. 12. 2018: **Borz Band.**

RAZSTAVE

V letu 2018 je bilo v Galeriji Srečišče in na Osrednjem hodniku Hostla Celica izvedenih šest likovnih razstav, od tega smo jih pet pripravili v sodelovanju s KUD Sestava in eno v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.

Galerija Srečišče, Hostel Celica:

Mateja Kavčič in Ana Zavadlav: Zgodbe dunajskih dreves (11. 7.–17. 8. 2018)

slikarska razstava v sodelovanju s KUD Sestava

Februarja 2018 sta bili umetnici v umetniški rezidenci na Dunaju, kjer sta prvič sodelovali v skupnem projektu in prepletli različne izkušnje iz dotedanjega ustvarjanja. Naslovili sta ga Zgodbe dunajskih dreves. Njuno ustvarjanje v umetniški rezidenci na Dunaju naj bi povežalo dve perspektivi: pogled človeka, usmerjen v drevo, in pogled "skozi oči drevesa" na mimoidoče. Ker pa jima je bil dodeljen zimski termin rezidence, ko ni mogoče posedati, opazovati in beležiti dogajanja pod krošnjami dreves, sta koncept priredili razmeram. Iz tega je nastala razstava, kjer sta razgrnili nastalo knjigo (dnevnik bivanja v rezidenci), ki je nekako tudi osebni alternativni vodnik po avstrijski prestolnici.

Katja Sudec: Dotik tkanja (21. 8.–28. 9. 2018)

slikarska razstava v sodelovanju s KUD Sestava

V razstavni postavitvi se je gledalec soočal z utrinki oz. ostanki pravljič, upodobljenih na slikarskem platnu na klasičen način, in tudi s transparentnimi deli, kjer je platno dopolnjeno z izvezenimi deli risbe vzorcev rož, portretov sodelujočih v projektu. V transparentnih delih se pojavlja idrijska čipka (avtorica Špela Jamšek) v formi prepletajočih se rok in otroka v naročju. Motivi odkrivajo skrite plasti usedlin pravljič sodobne ženske.

Nevenka Miklič Perme: V zrcalu beseda (2.10.–2. 11. 2018)

slikarska razstava v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana

Beseda in slika. Dva pola ustvarjanja, ki ju umetnica Nevenka Miklič Perne združuje v svojih delih. Kombinacija likovnih del in besed je nastala spontano, kot naravna posledica avtoričinega pesniškega ustvarjanja. Izbira omeji možnost interpretacije in s tem dela naredi še bolj neposredna. Beseda in slika sta zrcalo ena drugi, se dopolnjujeta in hkrati kritizirata družbo, ki iz nas želi izbiti vsak delček otroškega, kar ga v odrasli dobi še preostane v nas. Navdih, ki ga za umetnico pomeni obdobje otroštva, je viden tudi v formi njenih del, kjer se naslanja na otroško likovno ustvarjanje in okorne linije otroških črk.

Kuratorica razstave: Urška Barut

Mihaela Ciuha: Knjiga oglja (6. 11.–14. 12. 2018)

Razstava v sodelovanju

Razstavljena dela so risbe in videodokument avtoričinega projekta Knjiga oglja – igra 250 x 80, ki so nastala v dnevih »Odprtega ateljeja« v sodelovanju z glasbeniki in plesalci ter naključnimi obiskovalci. Navdih za projekt je nastal v jetniški temnici Celice iz želje, kako preobraziti utesnjen prostor v igro. Razčlovečena dimenzija golih tal postane v procesu papirnat tloris za risbo z ogljem, ki ga umetnica žge sama. Snov ne umre, čeprav zогleni, saj pušča sled za novo snovanje.

Žiga Okorn: Vest? (18. 12. 2018–25. 1. 2019)

Likovna razstava v sodelovanju s KUD Sestava

Žiga Okorn, slikar, konceptualni umetnik in oblikovalec, je pričevalec, ki čas in dogodke v njem beleži s podobami, sodobni ikonopisec, mojster akvarela, ki umešča svoja likovne uvide na način, da spregovorijo skozi kontekst prostora. Okornova slikarska izpoved se giblje med ekspresionističnimi morskimi vedutami, na katerih sta odsotna tako človek kot zemlja, in človeško figuro, naslikano v nekaj potezah z najmanjšo možno uporabo likovnih sredstev in materialov.

Hodnik, Hostel Celica:

Miha Erič: Tam kjer sem bil in tam kjer še nisem bil (11. 12. 2018–26. 2. 2019)

Razstava lesorezov in linorezov v sodelovanju s KUD Sestava

V času digitalizacije in novih medijev je Miha našel svojo inspiracijo v tradicionalnih grafičnih tehnikah in obrtništvu, kjer prevladujejo koncentracija, umirjenost in meditacija. V svojem delu upošteva izkušnje tako tradicionalne kot sodobne prakse. Avtorja zanimajo drobne naključne sledi, v katerih vidi preprosto neposrednost nastajanja likovne kompozicijske raznolikosti in barvne impresije.

IZOBRAŽEVANJE

Potopisni ponedeljki, Slovenska restavracija

V letu 2018 smo ponovno začeli prirejati potopisna predavanja, in sicer v Slovenski restavraciji Hostla Celica. Kot predavatelje vabimo tako samostojne popotnike kot že izkušene vodnike, saj tako našim obiskovalcem lahko ponudimo celovitejšo sliko.

Izvedena potopisna predavanja:

- 8. 10. 2018: **Namibija, Bocvana in Zimbabwe;**
- 29. 10. 2018: **Kamerun, Gabon, Sao Tome in Principe;**
- 12. 11. 2018: **Sejšeli in Maldivi;**
- 19. 11. 2018: **Peru in Bolivija;**
- 10. 12. 2018: **Kostarika;**
- 17. 12. 2018: **Oman.**

Predavanja in literarni večeri, Galerija Srečišče

Galerija Srečišče Hostla Celica je bila tudi prizorišče predavanj in literarnih večerov, ki smo jih pripravili v sodelovanju s KUD Sestava in so se mnogokrat vsebinsko povezovali na razstave v Galeriji Srečišče ali pa na aktualne družbene tematike.

Izvedena predavanja in literarni večeri:

- 11. 9. 2018: **Anja Cimerman – Fatamorgana** (iz cikla Pesnice o pesnicah);
- 25. 9. 2018: **Bernarda Jelen – inKUBAtor** (iz cikla Pesnice o pesnicah);
- 5. 10. 2018: **Eksistenca in tehnosfera** (filozofsko predavanje);
- 16. 10. 2018: **Ana Pepelnik – Techno** (iz cikla Pesnice o pesnicah);
- 24. 10. 2018: **Nevenka Miklič Perne – Lisičja vstopnica** (iz cikla Pesnice o pesnicah);
- 13. 11. 2018: **Bulgakov, od mladega zdravnika do Mojstra, ki zdravi** (literarni pogovor);
- 27. 11. 2018: **Prava luč Evfrazijeve bazilike** (predavanje).

V letu 2018 smo v Hostlu Celica izvedli 54 dogodkov, ki jih je obiskalo 1907 obiskovalcev. V to številko niso vključeni obiskovalci razstav, saj je njihovo število nemogoče določiti.

Kriterij uspešnosti: Z vzpostavitvijo partnerskega sodelovanja s KUD Sestava in z umestitvijo dodatnih vsebin v lastni režiji, kjer so priložnost dobili tudi mladi ustvarjalci, ocenjujemo, da je programski sklop uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se v osnovi ne pokrijejo, tudi zaradi dejstva, ker je bila večina dogodkov brezplačnih. Dodano vrednost v izvedbi programa na tej lokaciji vidimo predvsem v dejstvu, da Hostel Celica ostaja ena izmed točk živahnega kulturnega dogajanja.

Kriterij primernosti: V Hostlu Celica smo pripravili prireditve, ki nagovarjajo mlajšo in srednjo generacijo, ki Hostel Celica dojema kot odprt prostor ustvarjalnosti in se zaradi tega rada vrača na to prizorišče.

Kriterij dostopnosti: Glede na raznoliko in široko, tako domače kakor tudi tuje občinstvo ter predvsem zaradi dejstva, da je večina izvedenih dogodkov brezplačnih, menimo, da je kriteriju dostopnosti povsem zadoščeno.

Število obiskovalcev, medijskih objav in oglaševanje programskih vsebin

Leta 2018 so števci prehodov zabeležili **1.316.339** obiskovalcev Ljubljanskega gradu.

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2018 prevzel v upravljanje tudi Hostel Celica, zato zbirka medijskih objav vključuje tudi objave, povezane s Hostlom Celica. Tako je bilo v letu 2018 skupaj 4039 člankov povezanih z delovanjem celotnega Javnega zavoda Ljubljanski grad, od tega je bilo 1506 člankov splošne narave povezanih z delovanjem Ljubljanskega gradu in tirne vzpenjače, 1998 člankov s programskimi vsebinami Ljubljanskega gradu, 535 člankov pa je bilo povezanih z delovanjem Hostla Celica.

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

Leta 2018 je delovanje tirne vzpenjače potekalo v skladu z načrtovanim programom dela.

Petnajstega avgusta 2018 smo zabeležili nov dnevni rekord, tj. 3.670 prepeljanih potnikov. Skupno število potnikov, ki smo jih prepeljali lani, je bilo 538.903, kar znaša dobra dva odstotka več, kot je bilo predvideno.

V letu 2018 smo zabeležili dvanajsto leto obratovanja tirne vzpenjače. Glede na Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb, standard SIST EN 1709 in navodili proizvajalca naprave (Garaventa) smo izvedli posebni večletni pregled naprave v novembru 2018, ki je potekal v sodelovanju s proizvajalcem naprave in je zahteval zaustavitev obratovanja tirne vzpenjače za dva tedna. V tem času smo organizirali avtobusni prevoz obiskovalcev na grad iz avtobusne postaje na Krekovem trgu. Obseg del je zajemal:

- zamenjavo vseh osi in ležajev na podvozju kabine in na protiuteži,
- pregled konstrukcije podvozja kabine z neporušno preiskavo in protiuteži z neporušno preiskavo,
- zamenjavo lovilne vrvi,
- pregled in servis tirne zavore ter
- pregled varnostnih elementov z neporušno metodo.

Za izvedbo posebnega večletnega pregleda smo opravili demontažo kabine ter podvozja kabine iz proge. Na slednjih dveh sklopih smo izvedli temeljito korozijsko zaščito železnih elementov in konstrukcij. V sklopu posebnega večletnega pregleda smo izvedli še nekatere posodobitve naprave na električnem delu kabine in podvozju kabine. Prav tako smo zamenjali vlečno vrv, katere menjava je bila sicer načrtovana v letu 2019. Celotni pregled protiuteži je zajemal tudi odstranitev vseh manjših uteži iz šasije protiuteži ter menjavo kolesnih gum in ležajev. Vsak posamezni element se je pregledal z neporušno preiskavo.

Zaradi zamenjave delov varnostnih komponent se je izvedel tehnični pregled naprave, ki je podlaga za podaljšanje obratovalnega dovoljenja. Zamenjane elemente smo ustrezno skladiščili, da jih bomo lahko ponovno uporabili pri naslednjem šestletnem pregledu.

Rezultati meritev z neporušno metodo niso pokazali negativnih odstopanj, kateri bi vodili k izmetu kateregakoli elementa. To je vsekakor dober znak in potrditev, da je naprava dobro vzdrževana in v dobrem stanju.

Stroške posebnega večletnega pregleda je v celoti financirala ustanoviteljica – Mestna občina Ljubljana.

4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

4.3.2.1 Turistična dejavnost

L Ljubljanski grad je uveljavljen kot najbolj prepoznavna in obiskana slovenska turistična znamenitost. Na področju turistične dejavnosti smo tudi v letu 2018 beležili trend rasti, tako po številu prodanih vstopnic kot pri povečanju povprečne njihove cene. V začetku delovanja zavoda, v letu 2012, je bil delež obiskovalcev, ki so kupili katero izmed grajskih vstopnic, 36,19-odstoten, v letu 2018 pa se je povečal že na 63,15 odstotka. Povprečna cena prodane vstopnice se je dvignila za štiri odstotke, k čemur je pripomogel tudi nov produkt ob koncu leta 2017 – igra Grajski pobeg, ki ob doživljajskih vodenih ogledih (Časovni stroj in Izza grajskih rešetak) pomeni konkurenčno prednost pred ostalimi gradovi na Slovenskem.

Posodobljen je bil Pravilnik o sodelovanju s turističnimi agencijami, organizatorji potovanj, drugimi posredniki turističnih storitev in organizatorji prireditvev.

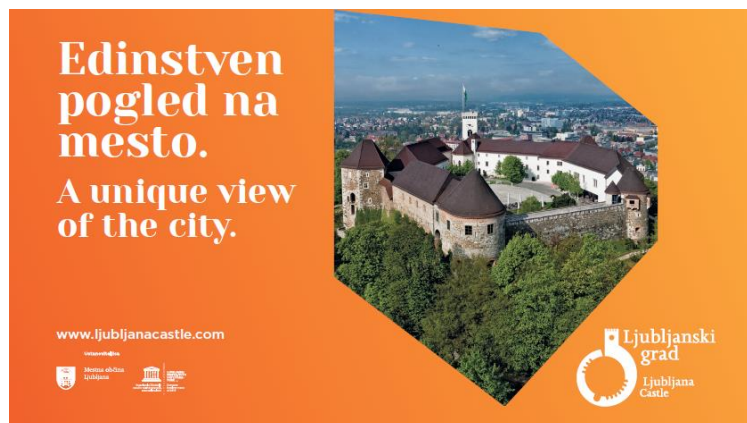
Za povečanje tržnega deleža turističnih produktov smo izvajali naslednje aktivnosti:

- bili smo glavni partner na borzi WTM v Londonu, kjer smo predstavili celovito ponudbo dejavnosti in kulturne dediščine Ljubljanskega gradu, v sodelovanju s Turizmom Ljubljana in glavnim chefom restavracije Strelec Igorjem Jagodicem;
- obisk večjih sejmov in borz (skupaj s Turizmom Ljubljana): Dunaj, Bruselj, Berlin in Pariz;
- predstavitev na trgih, ki pomenijo velik tržni potencial (italijanski trg, ruski trg, trgi nekdanje Sovjetske zveze, ZDA in Velika Britanija) prek predstavnikov, ki dobro poznajo značilnosti posameznega trga in nas tako učinkovito zastopajo;
- udeležba na SIW (Slovenska turistična borza) v Kranjski Gori ter na delavnicah v okviru slovenske gospodarske delegacije in pod okriljem STO, ki so bile v Avstraliji in na Novi Zelandiji;
- udeležba na delavnicah STO v Bruslju in Amsterdamu;
- udeležba na borzi ITLM v Cannesu.

Konec leta 2018 smo se z novim turističnim ogledom »Ljubljanski grad za vas – osebno grajsko doživetje« prijavili na razpis STO in bili med prvimi desetimi izbrani 5-zvezdičnimi doživetji Slovenije ter tako prejeli znak SLOVENIA UNIQUE EXPERIENCES.

Za obiskovalce, ki prihajajo s križark s slovenske obale, smo oblikovali posebno ponudbo, ki ob seznanjanju z grajsko zgodovino vključuje tudi degustacijo dobrot iz grajske trgovine. Ta ponudba se je izkazala kot zanimiva pri snovanju »storitev po meri«, zato jo bomo v prihodnje lahko tudi nadgradili.

Kot novo prodajno mesto za grajske vstopnice smo dodali Avtobusno postajo Ljubljana in novo stavbo v upravljanju Ljubljanskega gradu – Hostel Celica.

Domači javnosti smo se predstavili tudi ciljno usmerjeno, in sicer na Areni mladih in Festivalu zdravja. Na letališču Fraport smo in bomo tudi naprej Ljubljanski grad oglaševali na billboard plakatu (uvoz/izvoz z letališča) in na svetlobnih panojih v letaliških hodnikih ter na stojalu GoOpti v letališki čakalnici.

Uporabnikom storitev GoOpti smo prikazovali oglas v e-sporočilu ob nakupu storitve transfer z letališča ter v opomniku en dan pred prihodom v Slovenijo.

Z oglasi v tiskanih medijih, na spletnih straneh in v e-novicah, ki jih mediji pošiljajo svojim naročnikom, smo nagovarjali ameriški, britanski, francoski, ruski, avstrijski in srbski trg.

4.3.2.2 Plesni večeri 2018

Glede na dejstvo, da je ponudba plesnih prireditev v Ljubljani vedno bolj pestra, smo se odločili, da tako zvestim kot tudi novim obiskovalcem plesnih večerov na Ljubljanskem gradu ponudimo nekaj več, nekaj, kar se bo razlikovalo od običajnih plesnih večerov. Obiskovalci so tako lahko, poleg plesa, prisluhnili glasbi izbranih DJ-ev, ki so izvrstni vsak na svojem področju, ter se zavrteli ob zvokih glasbe v živo, z različnimi priznanimi glasbenimi izvajalci. Tako smo zaobjeli različne zvrsti glasbe in tudi različne ciljne skupine plesalcev.

Februarja 2018 smo v dveh največjih grajskih dvoranh organizirali ples v maskah, kakršne poznajo v tujini. Plesnemu večeru smo tako dodali pridih misterioznosti in glamurja.

Posebno pozornost smo namenili junijskemu plesnemu dogajanju pod zvezdami. Prvi konec tedna v juniju je bil posvečen latinskoameriškim plesom. Premierno smo pripravili dvodnevni Grajski salsa festival. Z njim smo postavili temelj za tovrstne dogodke tudi v prihodnje.

Posebnost dvodnevnega festivala, kjer se je plesalo od jutra do večera, na različnih lokacijah na Ljubljanskem gradu, je bilo vsekakor dogajanje zunaj grajskih obzidij. Ples v ritmu salse, kizombe in bachate smo namreč prenesli še na gladino Ljubljanice – na ladjico, ki je bila posebna atrakcija tudi za mimoidoče sprehajalce po obrežjih Ljubljanice. Festivalsko dogajanje smo prilagodili začetnikom in tudi izkušenim plesalcem. Za to smo poskrbeli z različnimi stopnjami učnih ur omenjenih plesov.

Tretji vikend v juniju smo plesne večere posvetili družabnim plesom z glasbo v živo. Prvi večer so se plesalci zavrteli ob zvokih skupine Kingston, drugi večer pa je plesne navdušence razvajala legendarna Nuša Derenda, ki je leta 2018 praznovala 20-letnico samostojne glasbene poti.

Plesno sezono smo zaokrožili s Prazničnim plesom, ki smo ga izvedli zadnjo soboto pred božičem. Glasbo je predvajal najbolj priznani slovenski DJ na področju družabnega plesa, plesalci pa so lahko uživali v latinskoameriških in družabnih plesih.

S promocijo plesnih večerov smo potencialne obiskovalce nagovarjali z mestnimi plakati, WC-oglasi, z vsebinsko umestitvijo na radiu in v tiskanih medijih ter s spletnim oglaševanjem (oglaševanje s ključnimi besedami v iskalniku Google, na kanalu YouTube in družabnem omrežju Facebook pa je potekalo tudi videooglaševanje).

V letu 2018 smo tako pripravili štiri vsebinsko zahtevnejše plesne večere in Grajski salsa festival, katerih se je udeležilo 1150 obiskovalcev.

4.3.2.3 Oddajanje dvoran

V letu 2018 je bilo izvedenih 166 najemov dvoran, kar številčno pomeni 12,17 % manj kot v enakem obdobju lani. Prihodki iz najemov pa so se v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 povečali za 2,2 %. Razlog za zmanjšanje števila najemov je predvsem v zasedenosti prostorov s programskimi prireditvami v prvi polovici leta, kar se je pokazalo še zlasti maja in junija, ko je bilo veliko povpraševanja po najemu, a ga nismo mogli realizirati. Število rezervacij za leto 2019 se povečuje, prav tako za leti 2020 in 2021.

Na tujih trgih vztrajno raste ugled Ljubljane kot turistične ter MICE destinacije, kar je posledica vloženega dela turističnih ponudnikov celotne destinacije. Posledično povpraševanje po prireditvenih prostorih iz tujine vsako leto narašča, prav tako je v Ljubljani vse več kongresov, simpozijev in seminarjev. Povečuje se število kompleksnejših prireditev, s čimer ni mišljeno samo večje število obiskovalcev, pač pa tudi zahtevnejši način njihove izvedbe. Sočasno smo izvedli tudi do tri prireditve na dan.

Tradicionalno dobre rezultate kaže udeležba na kongresni borzi Conventa, ki je vodilna poslovna prireditve v jugovzhodni Evropi; na njej smo imeli dva dni zasedene vse termine za sestanke B2B, poleg tega pa smo izpeljali še dodatnih 21 nenapovedanih sestankov. Kot trženjsko orodje smo uporabljali spletni katalog prostorov na do okolja prijaznem USB-ključku s traktom ter aplikacijo Nexto, delujočo na tablici. Pozitiven vtis smo pri organizatorjih dosegli z izvedbo prireditev na najvišji ravni, z lastno dovršeno tehnično opremo in s poudarkom na individualnem pristopu k vsaki stranki.

Tudi v tem obdobju smo krepili sodelovanje z rednimi gostinskimi najemniki na Ljubljanskem gradu, in sicer predvsem zaradi povezovanja dejavnosti ter skupnega nastopanja na trgu.

V letu 2018 smo razvijali tudi spletno aplikacijo, ki bo uporabnikom olajšala postopek pri najemu dvoran za poslovne prireditve in poročne obrede. Aplikacija pomeni zametek B2B-sistema za oddajo prostorov v najem.

V letu 2018 smo tudi razvijali spletno aplikacijo, ki bo uporabnikom olajšala izkušnjo pri najemu dvoran za poslovne prireditve in poročne obrede. Aplikacija pomeni zametek B2B-sistema za oddajo prostorov v najem.

4.3.2.4 Poročni obredi na Ljubljanskem gradu

Ljubljanski grad je zaradi svoje lokacije, grajskih prostorov, zelene okolice in pripadajočih objektov zanimiv za različne priložnosti in dogodke. Poleg sklenitev zakonske, partnerske zveze in poročnih slavi, ki so redna ponudba na Ljubljanskem gradu, smo tudi letos sledili zastavljenim razvojnim smernicam in v skladu z njimi pripravili nove pakete, ki smo jih poimenovali »od zaroke do poroke«.

Ponudbo obrednih dogodkov smo razširili z zarokami, ki pomenijo prvi korak na skupni poti dveh oseb. Tudi zaroka mora biti skrbno in domiselno pripravljena, pri tem pa igrajo pomembno vlogo prav kreativnost, izvirnost in enkratnen/unikaten ambient. Vse to pa so atributi, ki odlikujejo Ljubljanski grad.

Zaroko na Ljubljanskem gradu je mogoče opraviti na več izbranih lokacijah. Poleg zaroke na Razglednem stolpu je parom na voljo še zaroka na Razgledni terasi nad Belo in Modro dvorano, v zeleni okolici Grajskega vinograda in na Razglednem stolpu. Paketna ponudba »Od zaroke do poroke« pomeni, da bodo vsi pari, ki bodo izvedli zaroko na kateri od lokacij Ljubljanskega gradu, prejeli ugodnost pri najemu dvorane za sklenitev zakonske/partnerske zveze, v kolikor se bodo zanjo odločili v roku enega leta.

Od zaroke do poroke na Ljubljanskem gradu

Edinstven pogled na pričetek vajine skupne poti

S poroko se konča eno obdobje in hkrati začne novo. To je dan, ko se partnerja, ki sta dotlej skupaj hodila po poti, tlakovani z ljubeznijo, spoštovanjem, prijateljstvom in iskrenostjo, z vsem srcem odločita drug za drugega.

Naj se vajina zgodba začne na prizorišču, kjer si preteklost podaja roko s prihodnostjo.

Sporočite nam vajine želje.
 jasmina.pinoza@ljubljanaskigrad.si
 01 306 42 39

Ljubljanski grad
 Ljubljana Castle

Ustanoviteljica
 Metka d'Onofrio
 Ljubljana

Ljubljana Castle | @Ljubljanskigrad | ljubljancastle

V maju smo za promocijo zarok in porok izvedli dve snemanji videovsebin in fotografij, ki smo jih uporabili za predstavitev nove ponudbe na različnih spletnih portalih in promocijskih ekranih. Pripravili smo tudi novo brošuro, kjer so predstavljeni paketi.

V ponudbi je ostala tudi ugodnost, da par pri najemu dvorane za slavlje, pridobi brezplačen enourni najem dvorane za sklenitev zakonske/partnerske zveze.

Med letom smo opazili, da se povečuje povpraševanje po najemu dvoran za izvedbo civilnega dela med tednom in da je več cerkvenih obredov. V letu 2018 smo izvedli 69 civilnih (med njimi tri partnerske zveze), štiri cerkvene sklenitve zakonske zveze, tri slavlja in eno zaobljubo. V primerjavi z lanskim letom je bilo dogodkov več, in sicer za 4 %.

17. in 18. novembra 2018 je poročna revija Moja poroka na Ljubljanskem gradu organizirala Poročni sejem, na katerem se je predstavilo več kot 60 razstavljalcev s pestro poročno ponudbo, med njimi tudi Ljubljanski grad. Omenjeni sejem je največji in najbolj obiskan poročni sejem v Sloveniji. Letošnjega se je udeležilo rekordno število obiskovalcev, bilo jih je več kot 3500.

Poročne obrede smo oglaševali na spletnih portalih bride.si, zaobljuba.si, mojaporoka.si, Omisli.si, Organizirajporoko.si, wedding-slovenia.sizaroka-poroka.si in v tiskanih medijih ter njihovih specializiranih izdajah Moja poroka, Poročni informator, Potovanja in stil, Primorske novice.

4.3.2.5 Grajska trgovina

V letu 2018 je Grajska trgovina praznovala tretji rojstni dan. Letni promet se je v primerjavi z letom 2017 povečal za 17 odstotkov. V nabor izdelkov smo dodajali unikatne izdelke, ki so delo slovenskih oblikovalcev in obrtnikov, saj je leto 2018 posvečeno kulturni dediščini oz. kulturnemu turizmu.

Letošnja novost v ponudbi so novi vodniki, kulinarični popotnik Well Done Ljubljana in arhitekturni Let's see the city Ljubljana. Slovenijo, predstavljeno v verzih, lahko zdaj stranke najdejo v knjigi v verzih Wander to Wonder. Nova pridobitev trgovine je tudi skrbno, ročno izdelan nakit iz idrijske čipke. Za ljubitelje žlahtnih kovin pa smo ponudbo dopolnili s srebrnikom miru in ljubezni.

Tudi to leto smo se v trgovini navezovali na posamezne razstave v sklopu kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu. Ob razstavi Zmaj vseh zmajev smo v ponudbo Grajske trgovine vključili katalog razstave. Prav tako smo vključili izdelke ob razstavah Lesket filmskih trenutkov, Lila Prap: Zmaji?! in Tomaž Lavrič: Tolpa mladega Ješue.

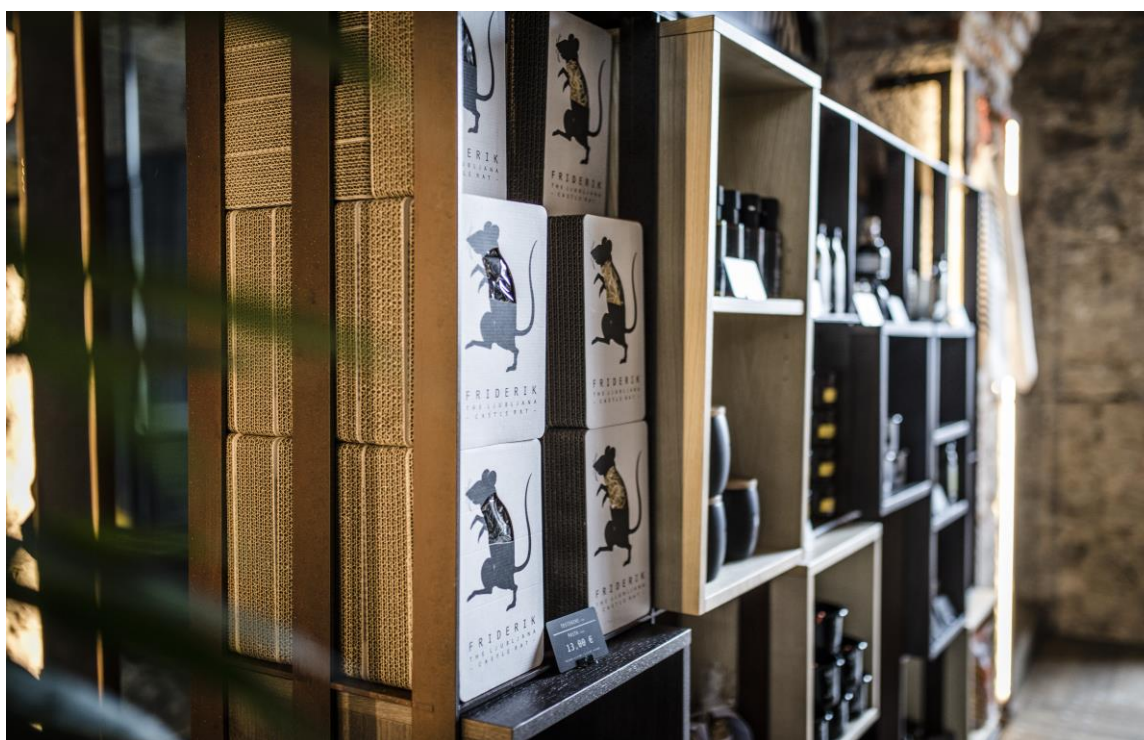
V sklopu Zmajevega festivala v septembru in Grajskega decembra smo unikatne izdelke obiskovalcem ponudili tudi na stojnici. V času Zmajevega festivala smo ponudbo izdelkov tako navezali na zmaje, v času Grajskega decembra pa na božično-novoletno obdarovanje.

Med letom smo se intenzivno pripravljali na uvedbo nove blagovne znamke. Friderik, grajska podgana, je dobrodušna podgana, stara več kot 500 let in je bila med prvimi prebivalci Ljubljanskega gradu, v katerem še vedno prebiva. Lansiranje lastne blagovne znamke je bilo povezano z odprtjem Grajske trgovine in Info centra na novi lokaciji.

Blagovna znamka Friderik obsega več linij izdelkov, linijo izdelkov za dom (kuhinjski pripomočki, predpasnike ...), hrano, ki vključuje marmelade, domače naravne sirupe, emajlirane lončke, naravno kozmetiko z balzami za ustnice, masažno svečko, setom moške kozmetike in različnimi naravnimi

mili. Ponudba je obogatena tudi s kolekcijo Friderikovega unikatnega nakita iz srebra in lesa. Poseben poudarek pa je tudi na tekstilu in izdelkih za otroke.

Blagovno znamko Friderik – grajska podgana smo komunikacijsko podprli s predstavitvijo na spletu in socialnih omrežjih. Friderik ima svoj Instagram in Facebook profil, svoj predstavitveni letak in promocijski nahrbtnnik, ki ga že pogosto opazimo na ljubljanskih ulicah.

4.3.2.6 Blagajniško poslovanje

Za rast prodaje so zaslužni tudi zavzeti zaposleni. Najpomembnejši dejavniki za zagotavljanje zavzetosti in ciljne usmerjenosti k rezultatom so redna komunikacija, usposabljanje o novih vsebinah, osvežitveni treningi prodajnih veščin, prve pomoči ter tekoče usklajevanje delovnih obveznosti. Še zlasti, ker se povečuje obisk turističnih skupin, vse več je tudi obiskovalcev v okviru programskih prireditev in najemnikov grajskih dvoran.

Ker smo leta 2017 v času poletnih mesecev pred prodajnimi okenci opazili daljše vrste obiskovalcev, zlasti na spodnji postaji tirne vzpenjače in pred vstopnim paviljonom, smo želeli leta 2018 izboljšati uporabniško izkušnjo in skrajšati čakalni čas. Zato smo uvedli informatorje, ki obiskovalcem predstavijo mogoče vrste grajskih vstopnic, kar bistveno pripomore k hitrejšemu nakupu pri blagajniškem okencu.

Poleg uvedbe informatorjev smo za lažjo izbiro vstopnic postavili nove cenike, ki so prilagojeni različnim tipom obiskovalcev. Cenike smo opremili s posebnimi piktogrami, da bi bili razumljivost in izbira posamezne vstopnice čim lažji. Stremimo k prodaji kombiniranih vstopnic, ki obiskovalcem omogočajo celovito grajsko doživetje.

Pri blagajniškem poslovanju stremimo k čim manjši uporabi papirja in razbremenitvi prodajnih mest, še zlasti pri večjih dogodkih, zato smo za nakupe prek <https://www.ljubljanskigrad.si/sl/nakup-vstopnic/> za Film pod zvezdami ponovno vklopili možnost print@home vstopnic. Želimo si povečati delež obiskovalcev, ki kupijo vstopnice v spletni trgovini.

Sledimo trendom, zato smo se konec leta 2018 pridružili platformi Booking Experiences. Booking Experiences strankam, ki rezervirajo in plačajo prenočitev v Ljubljani (ali njeni bližnji okolici), pošlje

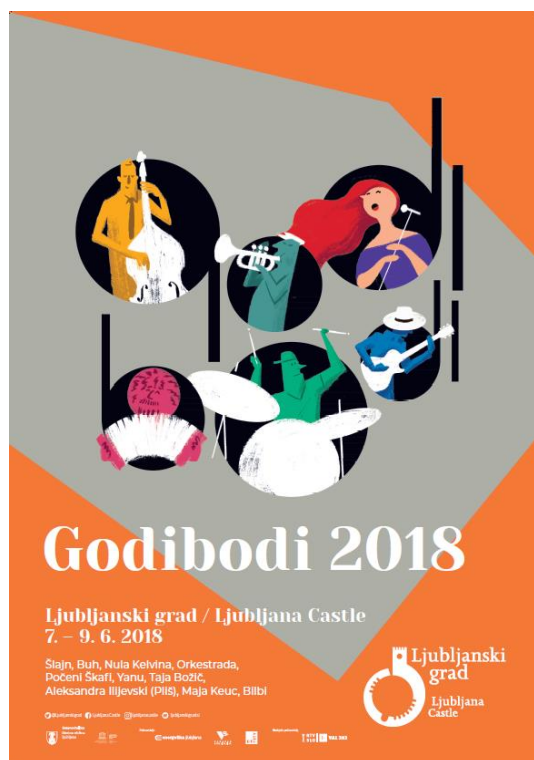
QR-kodo na pametni telefon, s katero se stranka identificira na prodajnem mestu in prek sistema Booking Experiences kupi vstopnice.

Konec leta 2018 je tudi Info center zaživel na novi lokaciji skupaj z Grajsko trgovino in tako postal še dostopnejši prav vsakemu obiskovalcu Ljubljanskega gradu in s tem osrednja informacijska točka.

4.3.2.7 Oglaševanje

Oglaševanje programskih prireditev je potekalo v skladu z medijskim načrtom in načrtom komuniciranja. Programskim prireditvam smo zagotavljali spletno oglaševanje in oglaševanje v drugih medijih (zunanje oglaševanje, tiskani mediji, radio) glede na ciljno skupino, ki smo jo želeli doseči, ter tudi sprotno komuniciranje z javnostjo s sporočili za javnost, novinarskimi konferencami, prek socialnih omrežij.

Za večjo prepoznavnost blagovne znamke smo uvedli prenovljeno celostno podobo komunikacijskih elementov, ki ohranja logotip, dodan pa mu je vizualni element, ki bo sčasoma postal prepoznavna podoba Ljubljanskega gradu kot turistične destinacije.

V letu 2018 smo izvedli nekaj večjih oglaševalskih kampanj. Glasbeni cikel Kitara – moj glas smo promovirali na mestnih plakatih, v radiu, tisku in na spletu. Tam je potekalo oglaševanje s ključnimi besedami v iskalniku Google in na družabnem omrežju Facebook. Festival Godibodi je v zadnjih desetih letih postal sopomenka za kakovostno slovensko avtorsko in etno glasbo, letošnji, enajsti, je potekal na Ljubljanskem gradu. Festival smo oglaševali na mestnih plakatih, z vsebinsko umestitvijo na radiu, na spletu pa je potekalo oglaševanje s ključnimi besedami v iskalniku Google ter

videooglaševanje na družabnih omrežjih YouTube in Facebook. Letošnje vodilo programov Ljubljanskega gradu je najbolj prepoznaven simbol Ljubljane in Ljubljanskega gradu – zmaj. Osrednji dogodek s to tematiko in spremljevalni program, razstava Zmaj vseh zmajev, ki je potekla do 18. 11. 2018, smo oglaševali na mestnih plakatih, na spletnih portalih, s ključnimi besedami v iskalniku Google in na družabnem omrežju Facebook.

Osrednjo poletno razstavo Gianpaola Sgure: Življenje skozi modni objektiv smo promovirali na mestnih plakatih, v tiskanih medijih v reviji Story (PR-članek), revijah Nova in Lady (novička) in Cosmopolitan (novička) ter s spletnim oglaševanjem: zakupili smo ključne besede v Google Adwords in oglaševali na Facebooku.

RAZSTAVA

GIAMPAOLO SGURA

MODA
MORA BITI
V KORAKU
S ČASOM IN
MORA BITI
KUPJENA,
NOŠENA
TER ŽIVA,
PO ENI SE-
ZONI PA JE
ŽE STARA.

Kako življenje skozi objektiv modnega fotografa?
Najbolj zanimivo je, da smo slika in beseda v modni reviji. Čeprav je to že dolgo znano, vendar se v modni reviji še vedno pojavljajo slike, ki so bolj kot ilustracija, kot pa fotografija. Slika je bolj kot ilustracija, kot pa fotografija. Slika je bolj kot ilustracija, kot pa fotografija.

Kako se pripravite na fotografiranje?
Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?

Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?

Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?
Kaj vam pomeni modna fotografija?

Palatium and Estates Hall
5.7.-2.9.2018

Gianpaolo Sgura
Life through the Fashion Lens
Photographic exhibition

Ljubljanski grad
Ljubljana Castle

The Slovenian Heritage Office
Ljubljana

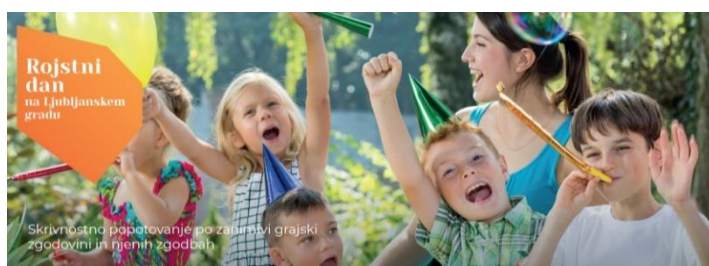
Ljubljana Castle
@ljubljanisgura
ljubljanacastle

Zmajev festival smo promovirali na mestnih plakatih, v tiskanih medijih, na radiu, s spletnim oglaševanjem ter na tiskovinah in po e-pošti. Festival Grajska muzika je bil oglaševan z mestnimi plakati, billboardi in City Light digitalni plakati, z oglasi na Radiu 2 in Radiu 1 Gorenjska, Radiu Center in Rock radiu, spletno oglaševanje je potekalo na FB (nagradna igra na FB-strani Hitradio Center), v Citymagazine.si (videooglas, banner 300 x 250, sponzorirana napoved dogodka in delitev na FB-strani City Magazine Slovenia), zakupili smo ključne besede v Google Adwords, potekala sta tudi oglaševanje na Facebooku (oglas in video) ter kampanja na YouTubeu.

Grajski december je bil oglaševan tako v domači kot tudi tuji javnosti, in sicer prek zunanjih medijev, tiskanih medijev, lokalnih in čezmejnih radijskih postaj ter spletnih portalov in mailingov.

Otroške programe smo vse leto oglaševali v specializiranih spletnih in tiskanih medijih ter na njihovih Facebook straneh in v e-novicah, ki jih ti mediji pošiljajo na naslove svojih naročnikov. Otroški program smo oglaševali tudi s ključnimi besedami v iskalniku Google in na družabnem omrežju Facebook.

Za še večji doseg ciljnih skupin smo bili nenehno prisotni v iskalniku Google z zakupom ključnih besed in z oglaševanjem na družabnem omrežju Facebook. Primerjava podatkov za leti 2017 in 2018 kaže 20-odstotni porast sledilcev na Facebook strani. Za večjo stroškovno učinkovitost pri spletnih kampanjah smo uporabili re-marketing in vsebinsko umeščenost na spletnih portalih. Oglaševalski proračun smo prerazporedili na stroškovno učinkovitejši kanal – splet.

Intenzivno smo komunicirali prek e-novic tudi s posebnimi ciljnimi skupinami, kot so imetniki kartice Royal, ki so naše zveste stranke, in s hoteli v Ljubljani, saj so aktualne prireditve iz kulturno-umetniškega programa zanimive ravno za njihove goste. Tako stopnja odpiranja sporočil kot stopnja klikov na povezave v besedilu e-sporočila sta nad povprečjem v turistični panogi (za več kot 14 odstotkov in za več kot tri odstotke).

4.3.2.8 Projekti

a. GDPR – Splošna uredba EU o varstvu podatkov

Dobrušen del prve polovice leta so potekale priprave na uvedbo nove uredbe GDPR, ki je začela veljati 25. 5. 2018. V projekt so bila vključena vsa področja Ljubljanskega gradu, ki kakorkoli prihajajo v stik z osebnimi podatki, zaposlenih in tudi obiskovalcev. Aktivnosti so posegale tako na področje IT-rešitev, formalnopравnih in procesnih prilagoditev. Treba je bilo dopolniti pogodbene odnose z zunanjimi podizvajalci oz. ponudniki različnih IT-sistemov. Pomemben del aktivnosti se je nanašal na pridobitev novih privolitev obstoječih članov in prejemnikov e-novic, posodobitve različnih pravilnikov, splošnih pogojev, oblikovanje novih obrazcev ter izobraževanje in osveščanje zaposlenih o novostih na področju upravljanja osebnih podatkov.

b. Grajska bralnica

Junija 2018 smo v lastni organizaciji postavili Grajsko bralnico, ki poteka od junija do konca avgusta od petka do nedelje v lepem vremenu. Lokacijo bralnice smo spremenili, jo postavili zunaj grajskega obzidja, v obrambni jarek. S tem smo želeli preusmeriti del turističnega toka tudi na območje zunaj gradu, saj je v času visoke sezone pomembno, da ohranjamo pretočnost dvorišča zaradi izvedbe drugih programov vodenih ogledov in doživljajskih ogledov. Ponudbo in opremo bralnice smo razširili in nadgradili še s programom, namenjenim najmlajšim.

c. Uniforme

Skladno z novo kreativno podobo komunikacijskih elementov, s poslanstvom Ljubljanskega gradu in tudi dejstvom, da je Ljubljanski grad najpomembnejša turistična znamenitost v prestolnici, smo predvideli podobo novih uniform za različne ravni delovnih mest. Vizualna podoba novih uniform je zasnovana tako, da izraža vse dejavnosti, ki jih Ljubljanski grad izvaja, hkrati pa odseva »grajsko« komponento in sodobnost.

č. Grajski december

Od 30. 11. 2018 do 6. 1. 2019 je na Ljubljanskem gradu potekal Grajski praznični sejem s stojnicami, vodnjakom želja in več kot sto okrašenimi živimi smrekami. Obiskovalci so si lahko ogledali lesene jaslice in steklene jaslice. V soju praznične okrasitve Grajskega dvorišča je na pročelju Stanovske dvorane zaživela posebna arhitekturna projekcija (3D-mapping) o zmaju, varuhu našega mesta, ki se je spopadel z vitezom Jurijem in izginil v podzemlje.

Foto: Miha Mally

4.4 HOSTEL CELICA

Hostel Celica je ob koncu decembra zaokrožil polletno aktivno delovanje na trgu pod vodstvom Javnega zavoda Ljubljanskega gradu. Poleg prenove v prvi polovici leta je v letu 2018 uspešno vzpostavil obratovanje namestitvenega in gostinskega dela ter oblikoval dobro ekipo stalnih in začasnih sodelavcev.

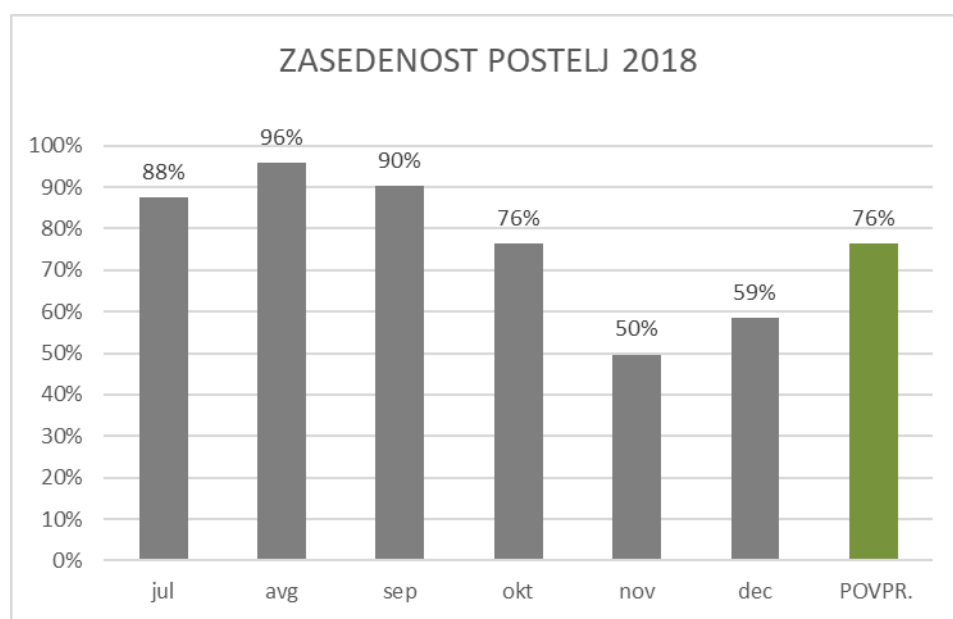
4.4.1 Namestitvena dejavnost

Hostel Celica ima tako kot prej 29 sob in 92 ležišč z recepcijo, odprto 24 ur na dan vse dni v letu. S tem smo ohranili dodano vrednost za goste, da se lahko prijavijo, kadar želijo.

Svet zavoda Ljubljanski grad je potrdil cenike za leto 2018 (ob koncu leta še za 2019) in splošne pogoje za individualne in skupinske rezervacije, da smo sredi maja lahko začeli spletno prodajo namestitev. Vzpostavljen je bil rezervacijski sistem in urejen izvoz podatkov v računovodski program. Prav tako smo redno poročali v sistemu E-Turizem, kamor se poročajo statistike za SURS, prijavljajo gosti policiji in pošiljajo podatki za turistično takso MOL. Skupno smo zaračunali 30.560,75 EUR turistične takse in jo poravnali MOL.

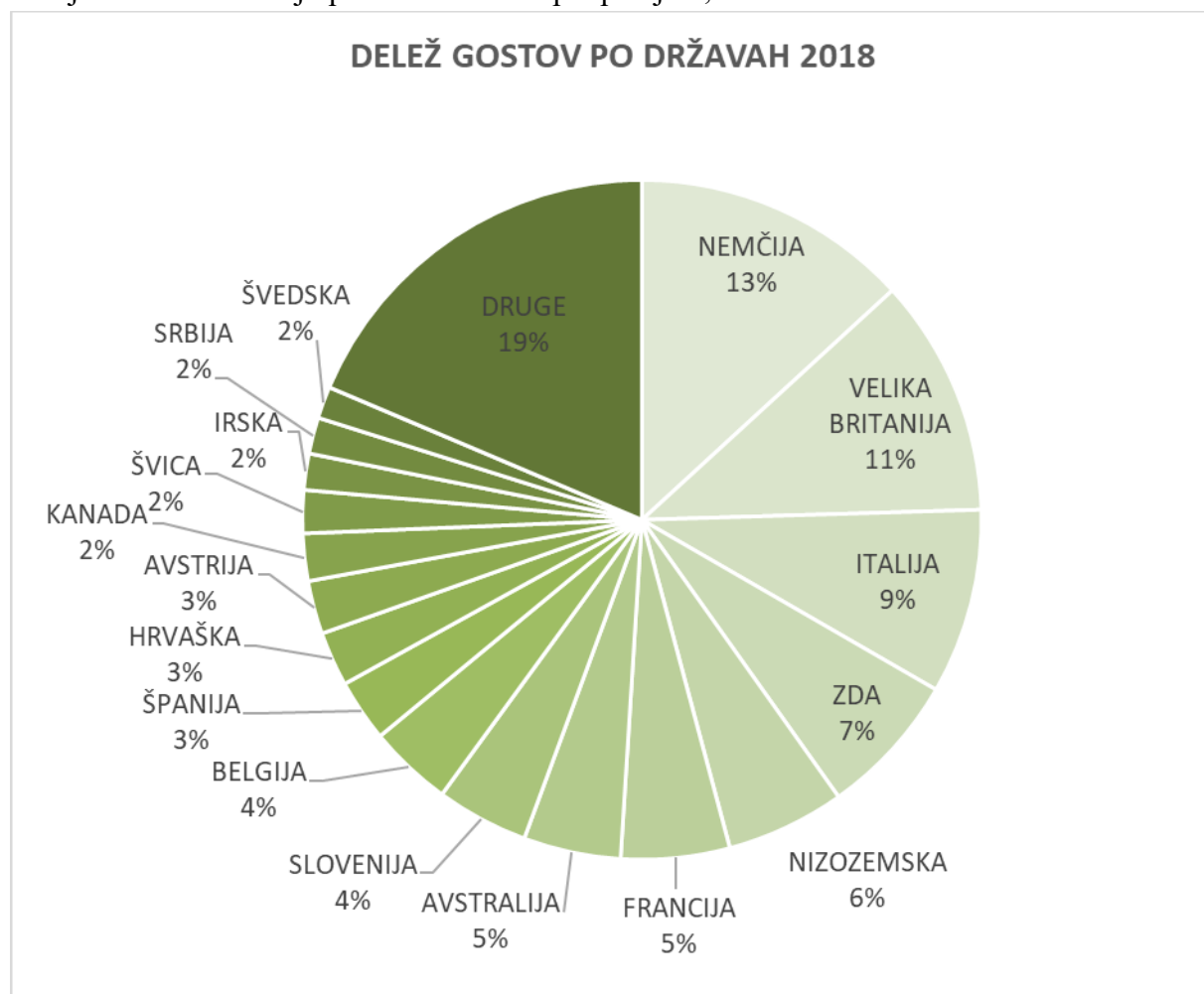
HOSTEL CELICA 2018		jul	avg	sep	okt	nov	dec	SKUPAJ / POVPR
ZASEDENOST	GOSTJE (ŠT.)	1.551	1.780	1.548	1.376	849	1.008	8.112
	NOČITVE (ŠT.)	2.496	2.731	2.493	2.176	1.370	1.670	12.936
	ZASEDENOST POSTELJ	88%	96%	90%	76%	50%	59%	76%
	POVPR. DOBA BIVANJA	1,61	1,53	1,61	1,58	1,61	1,66	1,59

Hostel Celica je v obdobju od 1. julija do konca leta zabeležil povprečno zasedenost ležišč 76 odstotkov in 81-odstotno zasedenost sob. Gostili smo 8112 gostov iz 96 različnih držav in ustvarili 12.936 prenočitev. Povprečna doba bivanja je bila 1,59 prenočitve.

Kljub temu da smo hostel za rezervacije odprli dokaj pozno, nam je uspelo visoko sezono dobro zapolniti. V času od 15. julija do konca septembra so bile naše sobe polno zasedene, postelje pa nad 90 %. Pozitivno je presenetil tudi oktober, ko smo imeli 11 % višjo zasedenost kot leto poprej. Skupno smo v nastanitvenem delu ustvarili 299.685 EUR prihodkov. Ob upoštevanju provizije, ki jo plačamo portalu Booking.com, smo imeli v 2018 zelo visoko povprečno neto ceno na prodano posteljo (brez zajtrka): 21,64 EUR.

Gostje so v tem obdobju prebili v hostlu v povprečju 1,59 noči.

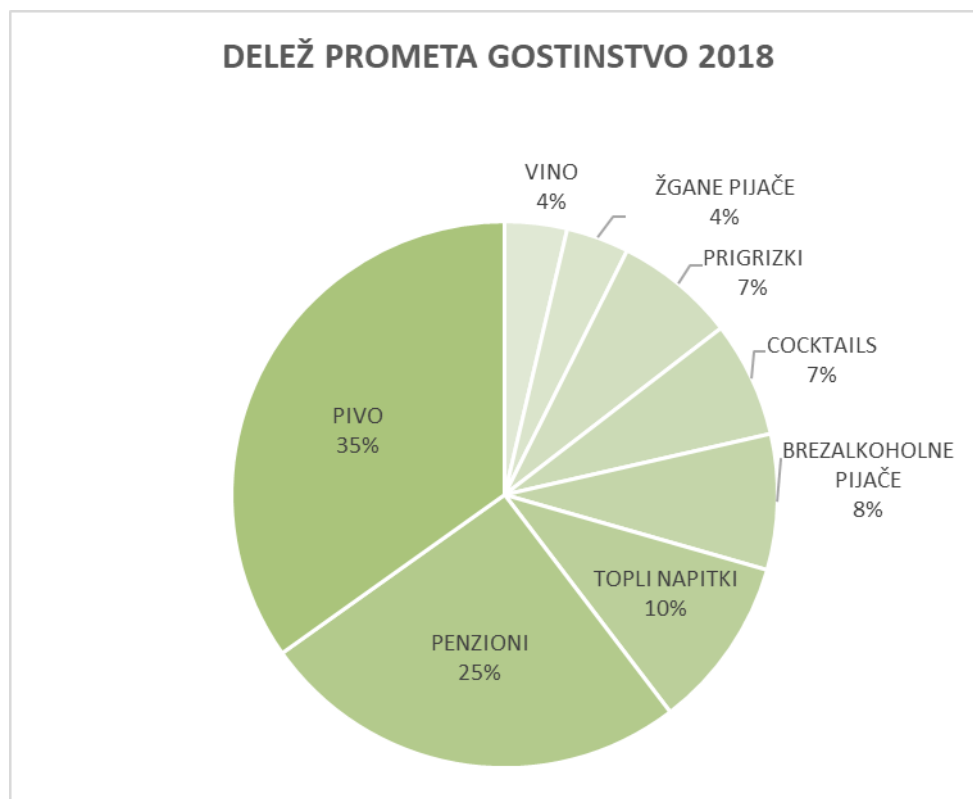

Največ gostov prihaja iz Nemčije (13 %) in Velike Britanije (11 %), sledijo Italija (9 %), Združene države Amerike (7 %), Nizozemska (6 %), Francija (5 %) in Avstralija (5 %). Domačih, slovenskih gostov je bilo 4 %. Povprečno so vsak mesec gostje prihajali iz 63 različnih držav, tako da lahko rečemo, da glas o Celici seže po vsem svetu.

Gostje so nam na spletnih portalih, kjer se oglašujemo (booking.com in hostelworld.com) dali visoke ocene, posebej za osebje, čistočo in varnost. Na Hostelworldu je bil rating ob koncu leta 9.0 in na Booking.com 8.2. Pripombe v komentarjih so bile predvsem zaradi velikega števila postelj v sobah, premajhnega števila vtičnic in nekaj tudi zaradi lokacije Metelkove, ki je večini gostom zelo všeč, nekaterim pa tudi ne. Ob koncu leta smo v hostlu uredili senčila po sobah, ki so jih gostje pogrešali in tudi omenjali v negativnih komentarjih. Vse komentarje smo spremljali in nanje odgovarjali.

4.4.2 Gostinska dejavnost

Poleg namestitvene dejavnosti smo vzpostavili tudi gostinsko dejavnost, ki je bila sestavni del ponudbe že prej. Obratovalni čas je od 7. ure zjutraj do 24. ure zvečer, ob torkih in petkih do 1. ure zjutraj zaradi kulturnih prireditev. Od novembra naprej smo obratovalni čas skrajšali za eno uro, do 23. ure. Za goste hostla in tudi za zunanje goste smo oblikovali ponudbo samopostrežnega zajtrka (7.30–10.30), prigrizkov in pestro ponudbo pijač.

Po deležu prometa v gostinstvu največji del pripada pivu, ki je najbolj značilna pijača tudi na splošno za hostelsko dejavnost. Pomemben delež v prometu so penzioni, ki večinoma predstavljajo zajtrke. Na online portalih je zajtrk ponujen izbirno in se gostje večinoma ne odločijo za nakup. V hostlu pa se, ko vidijo ponudbo samopostrežnega zajtrka, zanj odloči kar polovico gostov.

V hostel so se pogosto vračali slovenski gostje iz okolice, ki so pred prenovo sem prihajali zaradi naše dnevne gostinske ponudbe malic in kosil. Kljub zahtevnosti gostinskega poslovanja v javni upravi smo se odločili, da jo vzpostavimo v širšem obsegu. V obdobju od oktobra do konca leta smo tako pripravljali in urejali kuhinjo, da smo v začetku letošnjega leta zagotovili redno dnevno ponudbo malic in kosil. Treba je bilo pripraviti dokumentacijo za javno naročilo živil in dopolniti kuhinjo z inventarjem in funkcionalnimi površinami.

V letu 2018 so znašali prihodki od prodaje pijače 51.412 EUR, prihodki od prodaje hrane pa 26.295 EUR.

4.4.3 Dodatne storitve

Poleg namestitev so gostje uporabljali tudi dodatne storitve, za katere smo se odločili, da jih ponudimo kot dodano vrednost: izposoja koles, prevoz z/na letališče, najem avtomobila, organizacijo izletov po Sloveniji, pralnico, shranjevanje prtljage, sef, brezplačni dostop do interneta, info točko, Turistično kartico Ljubljana in prodajo spominkov. Sodelovanje z zunanjimi partnerji bomo obdržali tudi v prihodnjem letu.

Galerija Srečišče bo poleg galerijskega dela opravljala vlogo manjše konferenčne sobe, ki jo je mogoče najeti za zaključene skupine, novinarske konference in druge dogodke. Naša prednost je možnost dodatne gostinske ponudbe, ki je spremljevalni del takih dogodkov in jo lahko oblikujemo glede na želje naročnikov.

Prodanih storitev in spominkov je bilo skupno za 5435 EUR.

V Hostlu Celica smo odprli novo prodajno mesto, kjer je poleg vstopnic za njegove kulturno-umetniške prireditve mogoče kupiti tudi vstopnice, ki so v ponudbi Ljubljanskega gradu. Za goste Hostla Celica smo oblikovali posebno ugodnost, in sicer 15-odstotni popust pri nakupu grajskih vstopnic.

Vsi receptorji in odgovorni za program v Celici so se izobrazili za opravljanje vodenih ogledov Hostla Celica. Za zaključene skupine smo po dogovoru organizirali vodene ogleds, poleg tega pa so receptorji ob povpraševanju redno dnevno ob 14. uri vodili krajše vodene ogleds. Vodene ogleds in predstavitev Celice smo pripravili tudi za blogerje in novinarje, ki so še vedno izjemno navdušeni nad zgodbo in urejenostjo Celice in o nas širijo dober glas.

Opravljenih je bilo več sestankov z interesnimi skupinami na Metelkovi, kjer smo se pogovarjali o prihodnjem sodelovanju, prometni ureditvi Metelkove in skupnih projektih.

4.4.4 Trajnostno delovanje

Z zastopnico za certificiranje Travelife Gold v Sloveniji smo se uskladili, da nadaljujemo zastavljeno zeleno trajnostno strategijo Travelifa in pripravimo potrebno dokumentacijo za obnovitev certifikata. Po pripravi dokumentacije in opravljenih izobraževanjih je novembra mednarodni zastopnik za certificiranje opravil pregled hostla. V začetku letošnjega leta (2019) so nas pozvali k dopolnitvi enega kriterija glede evidentiranja poti nevarnih odpadkov. Evidentiranje imamo v pripravi in potrditev certifikata pričakujemo v kratkem.

Na trajnostno strategijo v hostlu vizualno opozarjamo z napisi – THINK, ACT in SHARE. THINK (Misli) goste in zaposlene spodbuja k razmišljanju o trajnosti ter zavedanju o njenem pomenu. ACT (Deluj) nagovarja k dejavni udeležbi in uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili, in ustreznim ukrepom. SHARE (Deli) pa vabi k širjenju zamisli o trajnostni viziji Hostla Celica.

V Celici tako že od oktobra 2018:

- Spremljamo porabo vseh virov energije (voda, elektrika, ogrevanje).
- Skrbimo za ločevanje in ustrezno ravnanje z odpadki.

- Z napisi po hostlu spodbujamo zaposlene in goste k varčni porabi in trajnostnemu vedenju.
- Pri nabavi materiala za gostinstvo izbiramo trajnostno embalažo, prednost dajemo steklenicam, sodom, alu posodicam in papirnatim lončkom za kavo, izogibamo se manjši embalaži in plastiki na splošno.
- V sodelovanju z zunanjim specializiranim podjetjem za čistila in čistilne pripomočke sobarice skrbijo za pravilno in varčno odmerjanje čistil. Kjer je mogoče, uporabljamo ekološka čistila ter kis in sodo.
- Pri vsakodnevem poslovanju se kar najpogosteje odločamo za brezpapirno komunikacijo (elektronska pošta, splet in druge komunikacijske poti). Uporabljamo stoddostno recikliran pisarniški, toaletni in higienski papir.
- Z mislijo na lokalne ponudnike gostom predstavljamo lokalne izdelke, storitve in doživetja in tako dejavno pripomoremo k njihovemu uspešnemu poslovanju.
- Gostom ponujamo edinstveno priložnost za dostop do pitne vode iz pipe.
- V Hostlu Celica domačim in tujim gostom v sodelovanju s kulturno-umetniškim društvom ponujamo širok nabor kulturnih dogodkov: koncerte, večere z jam sessioni, umetniške razstave, delavnice, predavanja. Tako predstavljamo slovensko kulturo in goste spodbujamo k širjenju kulturnih doživetij.
- Galerija Srečišče in restavracija z barom sta kraja, namenjena druženju domačih in tujih obiskovalcev, pa tudi za srečevanje neprofitnih organizacij, ki delujejo v bližini.
- Delujemo tudi dobrodelno, saj presežke hrane podarimo Slovenski filantropiji, ki poskrbi za dostavo toplih obrokov tistim, ki to potrebujejo.
- Pri izbiri dobaviteljev upoštevamo trajnostne cilje, ki smo si jih zastavili, in izbiramo kakovostne dobavitelje izdelkov in storitev iz lokalnega okolja, s čimer prispevamo k zmanjševanju negativnih okoljskih vplivov. Gostom ponujamo možnost, da v vsakodnevni ponudbi okusijo lokalno pridelana živila, in jih na vseh ravneh spodbujamo k odgovornemu ravnanju z odpadki in varčnosti. Posebno pri samopostrežnih storitvah v restavraciji poudarjamo pomen odgovorne izbire pri velikosti obroka.

4.5 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.6 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.6.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Raznolik, a hkrati glede na pretekla leta še bolj profiliran in različnim starostnim skupinam namenjen glasbeni program, ki smo ga pripravili leta 2018, je pripomogel k dodatni uveljavitvi Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega prizorišča tovrstnih umetniških dogodkov. Z novostjo v programu, Festivalom Godibodi, smo pridobili novo občinstvo.

Na področju likovno-galerijskega programa smo leta 2018 izvedli dva obsežnejša projekta: Tematsko razstavo Zmaj vseh zmajev v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem in fotografsko razstavo Giampaolo Sgura: Življenje skozi modni objektiv, s katerima smo popestrili kulturno-turistično ponudbo v mestu. Z izvedbo manjših projektov, s katerimi smo se bodisi navezali na vodilno temo v letu 2018 bodisi smo z njimi poglobili že utečena partnerstva na tem področju, smo našim obiskovalcem uspešno približali kulturno dediščino in umetniško ustvarjanje, značilno za ta prostor.

Uprizoritveni program, ki je sicer po obsegu najmanjši izmed programskih sklopov Ljubljanskega gradu, je leta 2018 potekal v znamenju vpeljave nove predstave Zmajelovščina, ki smo jo izvedli v lastni produkciji. Žal v letu 2018 na gradu ni bila izvedena nobena historična lutkovna predstava, ki jih je v preteklih letih v Grajskem gledališču izvajalo Lutkovno gledališče Ljubljana.

Cilje smo v celoti izpolnili v sklopu Izobraževalnega programa. Prek zmaja – vodilne teme v letu 2018 –, na katerega se je vsebinsko navezovalo veliko že uveljavljenih in novih programov, smo uspešno podprli osrednjo tematsko razstavo Zmaj vseh zmajev in tako povezali različne programske sklope Ljubljanskega gradu.

Tradicionalni dogodki so leta 2018 potekali v skladu s smernicami, ki smo si jih zastavili, nekatere od že utečenih vsebin smo nadgradili, glavna novost v tem programskem sklopu je bila izvedba tridnevnega Zmajevega festivala.

V letu 2018 smo na področju filmskega programa dosegli vse cilje. Žal so bile štiri od štiriindvajsetih filmskih projekcij v sklopu Filma pod zvezdami odpovedane, veseli pa predvsem dejstvo, da je bil med obiskovalci filmskih projekcij znova znaten delež tujih obiskovalcev.

Na področju muzejsko-razstavnega programa smo cilje v celoti dosegli, saj sta se z uvedbo nekaterih novih in posodobitvijo dela obstoječih pedagoških programov in tematskih vodenih ogledov (predvsem v povezavi z razstavo Zmaj vseh zmajev) povečali prepoznavnost tega programskega sklopa in njegova pedagoška vrednost. Na to kaže število obiskovalcev, ki se odločajo za različne vsebine v sklopu tovrstnega programa.

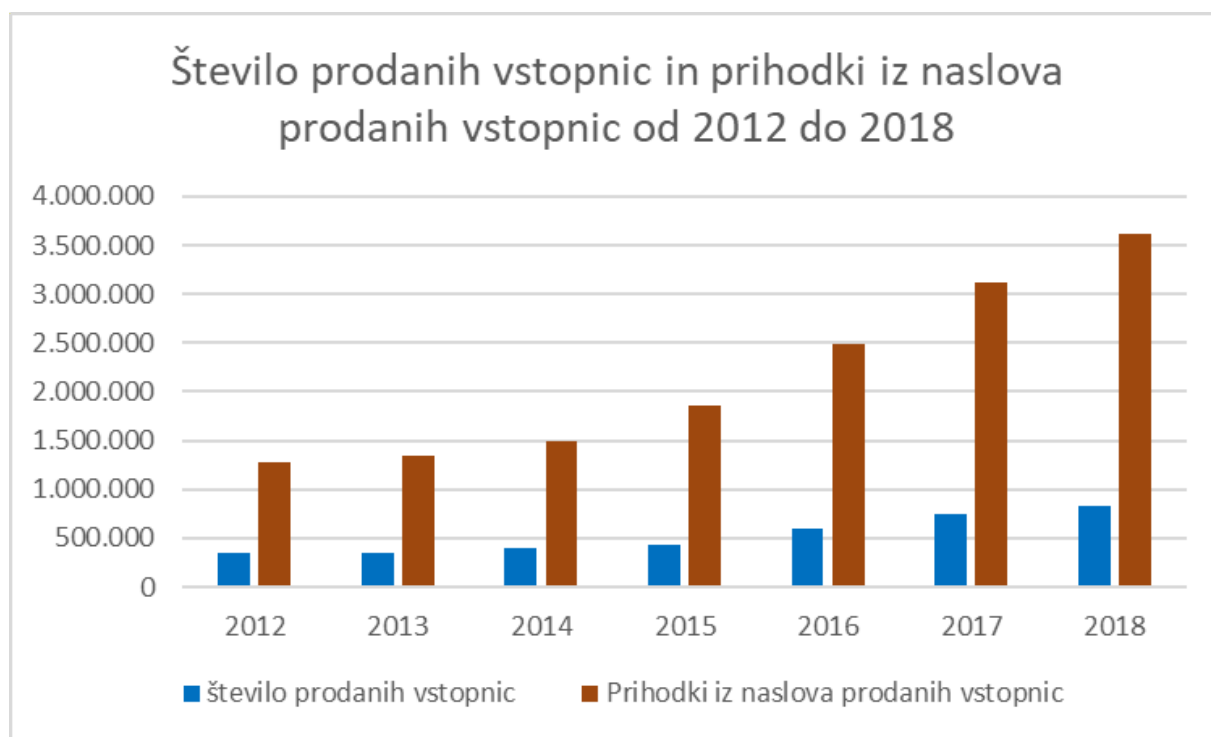
S ponovnim zagonom že vpeljanih in uvedbo nekaterih novih kulturno-umetniških vsebin smo julija 2018 Hostel Celica znova postavili na zemljevid kulturnega dogajanja v mestu.

4.6.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

Na ravni leta 2018 smo zabeležili kar 16-odstotno rast števila prodanih vstopnic. To kaže, da se počasi približujemo številkam, ki pomenijo, da so naše zmogljivosti zapolnjene in imamo prostor le še za povečevanje števila obiskovalcev v slabše obiskanih mesecih. Najpomembnejši kazalec uspešnosti je rast prihodkov iz naslova prodanih vstopnic z indeksom 1,16 glede na leto 2017 in z indeksom kar 2,82 glede na leto 2012.

skupaj 2018									
Leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2017	2018/2012
Število prehodov	952.738	1.016.829	1.129.049	1.190.441	1.246.823	1.373.315	1.316.339	0,96	1,38
% prodanih vstopnic v prehodih	36,19	34,39	34,92	36,41	47,76	54,42	63,15	1,16	1,75
Število prodanih vstopnic	344.772	349.652	394.280	433.428	595.421	747.371	831.315	1,11	2,41
Prihodki iz naslova prodanih vstopnic	1.284.929	1.338.770	1.486.314	1.853.758	2.479.999	3.116.101	3.618.098	1,16	2,82
Povprečni prihodek od prodane vozovnice	3,73	3,83	3,77	4,28	4,17	4,17	4,35	1,04	1,17

*Podatek pri letu 2016 vsebuje vse vstopnice, vključno s tistimi za kulturne prireditve, saj smo s tem letom prešli na enoten sistem blagajniškega poslovanja.

Leta 2018 smo skupno prodali 831.315 vstopnic in tako ustvarili 3.618.098 EUR prihodkov.

Med tujimi gosti smo leta 2018 našli največ obiskovalcev iz Italije, Velike Britanije, ZDA, Nemčije, Koreje, Španije, Francije, Nizozemske in Hrvaške.

4.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

Javni zavod Ljubljanski grad je leta 2018 zagotavljal gospodarno in učinkovito ravnanje z razpoložljivimi sredstvi. Dosegli smo zastavljene cilje.

Delež prihodkov za izvajanje javne službe v celotnih prihodkih znaša 79,85 %.

4.8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Leta 2018 smo nadaljevali notranji nadzor, ki smo ga vzpostavili na začetku poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad in ki temelji na določilih Zakona o javnih financah. Naš namen je, da finančno poslovanje in sistem notranjih kontrol deluje v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

Zakon o javnih financah v 100. členu določa, da je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega nadzora in kontrol ter notranjega revidiranja.

V letu 2018 smo posodobili register tveganj poslovanja. Pomembnih odstopanj ni bilo in v tem delu notranje kontrole nismo ugotovili nobene pomanjkljivosti, dodali pa smo nova področja tveganj, ki pa jih uspešno obvladujemo. Leta 2018 je kontinuirano, na tedenski ravni, potekalo spremljanje odprtih postavk in zapadlih neplačanih obveznosti in terjatev. Prav tako smo vzpostavili mesečno planiranje in načrtovali denarne tokove na letni ravni.

Služba za notranjo revizijo MOL je v letu 2018 opravila redno notranjo revizijo pravilnosti poslovanja na področju osnovnih sredstev in inventure. Pregledala je interne akte s področja računovodstva (pravilnik o računovodstvu, krogotok dokumentov v javnem zavodu, opis del in nalog v finančno-računovodski službi, vrste kontroliranja), določeno pogodbeno dokumentacijo, investicijske programe, zapisnike o aktiviranju ... in predlagala nekaj ukrepov za obvladovanje tveganja.

Vse nasvete revizijske službe smo upoštevali, sprejeli smo predlagane ukrepe za obvladovanje tveganj, jih predstavili v odzivnem poročilu ter jih posredovali Službi za notranjo revizijo MOL.

Izjava o notranjem nadzoru javnih financ je sestavni del poslovnega poročila o doseženih ciljih in rezultatih proračunskega uporabnika, ki je del zaključnega računa oziroma letnega poročila proračunskega uporabnika, in predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v Javnem zavodu Ljubljanski grad.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC
v / na (naziv proračunskega uporabnika)
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)

GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev, in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno. Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področji:	
– Finančne naloge osnovnih sredstev in inventure.	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna...)	
V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1 cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	

e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2 tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranje revizijsko službo,	
b) s skupno notranje revizijsko službo,	x
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL.	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	5874025

V letu 2018 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave): – Izredni popis osnovnih sredstev in druge postopke za uskladitev registra z dejanskim stanjem; – Pravilen način knjigovodske obravnave osnovnih sredstev (odpisi, amortizacija), skladno s priporočili notranje revizijske službe; – Mesečno planiranje; – Načrtovanje denarnih tokov.
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da na/v pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:
Direktorica, Mateja Avbelj Valentan
Datum podpisa predstojnika:
11. 2. 2019

4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli

Kulturno-umetniški program

Glede na dejstvo, da smo leta 2018 izvedli vse prireditve, ki smo jih načrtovali v Programu dela, menimo, da smo dosegli velik del, če ne že večine ciljev, ki smo si jih zastavili, na nekaterih področjih pa smo jih z umestitvijo dodatnih vsebin in kakovostno izvedenim programom presegli. Dejstvo, da manjši del programskih vsebin ni popolnoma dosegel odziva obiskovalcev, ki smo ga od njih pričakovali, lahko na eni strani pripišemo dejavnikom, na katere nimamo vpliva (npr. vremenske razmere ob dogodkih na prostem), na drugi pa dejstvu, da je v Ljubljani ponudba določenih kulturnih vsebin zelo velika, hkrati pa je ciljno občinstvo v mestu in okolici dokaj maloštevilno.

4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu je predstavitev premične in nepremične kulturne dediščine, katere skrbnik je zavod. S stalnimi muzejskimi postavitvami na Ljubljanskem gradu kot najbolj obiskani turistični točki v Sloveniji predvsem prek tujih obiskovalcev dejavno predstavljamo kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in Slovenije ter tako krepimo prepoznavnost Slovenije in Ljubljane v tujini, poleg tega pa ta učinek povečujemo z vsebinsko raznolikimi in strokovno izvedenimi vodenimi ogledi ter preostalimi turističnimi produkti, ki udeležencem ponujajo celovit vpogled v bogato in zanimivo preteklost Ljubljanskega gradu.

Kulturno-umetniški program z izvedbo kulturnih prireditev na področju glasbenega, likovno-galerijskega, uprizoritvenega, izobraževalnega, filmskega programa in tradicionalnih dogodkov sooblikuje celovito kulturno in turistično ponudbo v Ljubljani in tako pri domačih obiskovalcih dviguje zavest in védenje o slovenski kulturi, hkrati pa povečuje njeno prepoznavnost pri tujih obiskovalcih posameznih programskih vsebin. Dostopnost programov povečujemo z vključevanjem v različne akcije; prizadevamo si, da bi tovrstne vsebine postale še dostopnejše za socialno ogrožene ter gibalno in senzorno ovirane obiskovalce.

Spletno stran redno posodabljam z novimi vsebinami in ponudbo, kar uporabnikom omogoča boljši pregled nad dogajanjem na Ljubljanskem gradu, informacije pa so tako postale še dostopnejše. Prek e-trgovine na spletni strani obiskovalcem omogočamo ugodnejši nakup vstopnic za vsebine na Ljubljanskem gradu.

Na Ljubljanskem gradu omogočamo dostop gibalno oviranim, vendar ga zaradi nekaterih danosti in zakonitosti žal ne moremo zagotoviti v celoti. Za gibalno ovirane in osebe s posebnimi potrebami sta zagotovljeni brezplačna vožnja z vzpenjačo in brezplačna vstopnica za vse grajske vsebine, s klančinami in dvigalom jim omogočamo dostop do Grajskega dvorišča ter do dvoran, kjer poteka kulturno-umetniški program, poleg tega pa jim zagotavljamo prilagojen ogled stalnih postavitev *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, pa tudi prilagojen ogled grajskega poslopja.

Zavzemamo se za to, da bi bile naše vsebine čim bolj dostopne senzorno oviranim. Tipna maketa Ljubljanskega gradu na Grajskem dvorišču je opremljena z legendo v Braillovi pisavi in latinici; Ljubljanski grad je tako postal senzorno dostopnejši za slepe in slabovidne. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* je opremljena tudi z avdiovodniki in taktili za slepe in slabovidne, *Virtualni grad* pa s podnapisi v trinajstih svetovnih jezikih in v slovenščini za gluhone; stalno postavitev *Kaznilnica* smo naglušnim in gluhonemim približali z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Senzorno oviranim je večinoma prilagojena tudi stalna postavitev *Lutkovni muzej* (taktili, avdiovođenje). Vsebine na sistemu avdiovođenja po razstavi *Slovenska zgodovina*, po *Lutkovnem muzeju* in po Ljubljanskem gradu so prilagojene tudi ljudem z okvaro sluha, saj je avdiovođenje opremljeno s sistemom indukcijske zanke. Na Ljubljanskem gradu si prizadevamo, da bi vsem obiskovalcem zagotovili čim boljšo dostopnost, zato se glede na možnosti objekta odločamo za ukrepe, ki so inovativni in vključujejo pametne rešitve.

Ker tirna vzpenjača deluje vse dni v letu, se dostopnost grajskega poslopja in njegove okolice povečuje; vzpenjača prav tako omogoča lažji dostop gibalno oviranim in osebam s posebnimi potrebami. Njeno obratovanje zaradi majhnega ogljičnega odtisa ne vpliva negativno na okolje.

Ljubljanski grad je za javnost odprt vse dni v letu, obiskovalcem je tako v vseh letnih časih na voljo raznovrstna kulturno-umetniška in turistična ponudba. Prizadevamo si, da bi bila ta namenjena vsem starostnim skupinam, domačim in tujim obiskovalcem, ljudem z različnimi zanimanji in pričakovanji v zvezi z obiskom.

5. OBRATOVANJE, TEKOČE VZDRŽEVANJE IN TEHNIČNA PODPORA PROGRAMOM

Kot vsako leto doslej smo si tudi v letu 2018 prizadevali zmanjševati obratovalne stroške in zagotavljati redno vlaganje v tekoče in investicijsko vzdrževanje. Stroškovno učinkovitost in kakovostno izvedbo storitev smo zagotovili tako, da smo čiščenje, vrtnarjenje in tekoče vzdrževanje izvajali predvsem v lastni režiji. V letu 2018 smo začeli upravljati Hostel Celica, zato je skupni strošek na področju obratovanja, tekočega vzdrževanja in tehnične podpore programom višji, kot je bil v prejšnjem letu.

– Obratovalni stroški:

Na področju energentov sta na objektu Ljubljanski grad tako strošek za plin kot tudi strošek za elektriko, kljub povečanju površin in večji zasedenosti dvoran, ostala na isti ravni kot v letu 2017. Tudi strošek za porabo vode je v primerjavi s predhodnim letom enak. V primerjavi z letom 2017 smo uspešno še dodatno znižali stroška zunanjih izvajalcev za urejanje zunanjih površin in odvoza odpadkov, oboje zaradi lastne izvedbe.

– Stroški tekočega vzdrževanja:

Tudi v letu 2018 smo povečevali obseg izvajanja vzdrževalnih del z lastnim kadrom z nenehnim prizadevanjem za optimizacijo vzdrževalnih pogodb zunanjih izvajalcev.

– Tehnična podpora programom:

V primerjavi z letom 2017 se je povečal strošek za najem opreme in materiala za izvedbo prireditev, predvsem zaradi večjega števila programskih dogodkov, ki smo jih začeli izvajati v Hostlu Celica.

6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

6.1 Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad v skladu s svojim poslanstvom neposredno ne izvaja investicij na objektih v upravljanju, ampak jih vodi, usklajuje in nadzira. Leta 2018 je način financiranja potekal prek investicijskih transferjev in Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana.

Javni zavod Ljubljanski grad je na področju investicij izvedel za 1.299.213 EUR projektov. V skladu z zagotovljenimi sredstvi MOL smo končali gradbeno obnovo Zmajevega brloga (531.012 EUR), Grajske trgovine z informacijskim središčem gradu (358.416 EUR) in zaključili II. fazo Vinoteke (409.785 EUR).

6.2 Investicijsko vzdrževanje

K investicijskemu vzdrževanju sodijo tiste dejavnosti, s katerimi podaljšujemo življenjsko dobo opreme in objektov, ki jih upravljamo. Izvedli smo številna investicijsko - vzdrževalna dela, ki podaljšujejo življenjsko dobo objekta ter zmanjšujejo porabo energije. Med njimi bi izpostavili:

- zamenjavo klimatskih naprav za Grajsko kavarno in Skalno dvorano,
- obnovo hidroizolacije in tlaka Razgledne ploščadi ter
- obnovo razsvetljave servisnega uvoza.

Največji projekt leta 2018 je bil prevzem v upravljanje in izvedba investicijsko vzdrževalnih del na objektu Hostel Celica v višini 934.732 EUR (sredstva je zagotovila ustanoviteljica MOL).

6.3 Nakup opreme

Leta 2018 smo za potrebe obratovanja zavoda kupili:

- tehnično in splošno opremo,
- opremo za vzdrževanje,
- računalnike, računalniško opremo in licence za računalniške programe,
- pohištvo za opravljanje dejavnosti in
- drobni inventar.

S prevzemom objekta Hostel Celica v upravljanje smo prek naše ustanoviteljice MOL za dobavo in restavriranje opreme dobili transfer v višini 198.624 EUR. Poleg tega smo, prav tako s sredstvi naše ustanoviteljice, za potrebe obratovanja izvedli nakup spremljajoče opreme v višini 107.925 EUR.

7. ANALIZA KADROVANJA

VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih na dan 1. 1. 2018	Število zaposlenih na dan 30. 6. 2018	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2018	Število zaposlenih na dan 1. 1. 2019
1.	Državni proračun				
2.	Proračun občine	19,84	19,84	19,84	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ				
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (takse, pristojbine, koncesnine, ...)				

5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	29,16	32,16	41,16	41,16
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij				
7.	Sredstva EU ali dr. mednarodnih virov vključno s sredstvi sofin. iz državnega proračuna				
8.	Sredstva za financiranje javnih del	7	9	9	0
9.	Sredstva ZZSZ za zdravnike ...ter sredstev za projekte in programe, namenjenih za internac. in kakovost v izobraževanju in znanosti				
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda				
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od 1. do 10. točke)	56	61	70	61
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	19,84	19,84	19,84	19,84
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	36,16	41,16	50,16	41,16

Na dan 31. 12. 2018 je bilo v zavodu 62 redno zaposlenih, od tega:

- 56 zaposlenih za nedoločen čas in določen čas petih let pri projektu *Lutkovni muzej*;
- eden zaposleni za krajši delovni čas, ker je delno invalidsko upokojen;
- eden zaposleni za določen čas zaradi nadomeščanja bolniško odsotne zaposlene, ki bo v letu 2019 nastopila porodniški dopust;
- štirje zaposleni za določen čas enega leta zaradi povečanega obsega dela.

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2018 v upravljanje prejel novo nepremičnino – Hostel Celico. Skladno s tem so bile narejene spremembe Pravilnika o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest. Vzpostavljena je bila nova notranje organizacijska enota – Služba za hotelske namestitve in gostinstvo, v kateri smo med letom zaposlili osem oseb: vodjo službe, sobarico, natakarja, vodjo strežbe, gospodinjo, dva blagajnika in kuhinjskega pomočnika.

Med letom smo zaradi prekinitev delovnih razmerij zaposlili dva sodelavca v finančno-računovodski službi (vodjo službe in strokovnega sodelavca) ter zaradi povečanega obsega dela še dodatnega strokovnega sodelavca. Prav tako smo zaradi prekinitev delovnih razmerij v službi za tehnične zadeve, na področju tehnične podpore programom, zaposlili dva sodelavca (mojster luči in zvokovni tehnik). Zaradi obsega dela na področju čiščenja in vzdrževanja smo zaposlili še eno čistilko. Ob

premostitvi sodelavke iz službe za trženje v finančno računovodsko službo pa smo zaposlili še dodatnega blagajnika v službi za trženje.

Ob koncu leta 2018 smo izpeljali zaposlitev na področju poslovnih procesov in podpore direktorici za čas nadomeščanja zaposlene, ki je bila bolniško odsotna ter bo v nadaljevanju koristila dopust iz naslova starševskega varstva.

Število redno zaposlenih v zavodu se je povečalo z 49 na 61, od tega 20 delovnih mest financira ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, 41 pa zavod iz lastnih virov.

7.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Program izobraževanj za leto 2018 smo izvedli v skladu s strategijo zavoda z namenom, da bi zaposleni pridobili dodatna znanja in kompetence, ki so potrebni za opravljanje del na posameznih delovnih mestih. Pri tem smo upoštevali zahteve delovnega mesta ter znanja in kompetence, ki so jih zaposleni že dosegli.

Strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja so leta 2018 potekala v skladu z zastavljenim načrtom. Zaposleni so se izobraževali in usposabljali na naslednjih področjih: izobraževanje o kulturnem turizmu za informatorje kulturnih institucij, izobraževanje in sodelovanje na predstavitvi in programiranju svetil, kulturni bazar; obiskali so različne sejme, razstave in festivale s področja kulture, trženja in tehnike: Salsa festival, sejem Ferienmesse na Dunaju, sejem Vakantie Salon Bruselj, festival MENT, sejem AV systems integration show, poročni sejem, sejem IFAM, mednarodni sejem gradbeništva Bautech, sejem TECHEXPO, razstava Katarina Velika – carica vseh Rusov, festival Floating Castle na gradu Snežnik, sejem v Sarajevu, sejem Chillventa ter obiskali borzo WTM v Londonu in si ogledali razstavo Gustava Klimta v Parizu. Udeležili so se številnih konferenc: prodajna konferenca, konferenca Dnevi javnih naročil, 21. SKOJ konferenca, 10. konferenca prodaja in marketing na policah, konferenca Hostelskills, konferenca Znanje je moč, konferenca Kreativni turizem ter konferenca SEMPL.

Zaposlene smo napotili tudi na posamezna strokovna izobraževanja s področja dela, ki ga opravljajo, na strokovne delavnice, spletne seminarje in vsebinsko specializirana izobraževanja: seminar Kako morajo javni naročniki zaradi nove gradbene zakonodaje prilagoditi razpisne dokumentacije; Letno poročilo za leto 2018 v javnem sektorju s poudarkom na kontroli izkazovanja denarnih tokov; delavnica za razvoj in trženje kulturnega turizma; seminar Excel šola za zahtevnejše uporabnike; seminar Skrivnosti in tehnike za doseg strank Vin Clancy; praktična delavnica Storytelling and gamification; usposabljanje zaposlenih za upravljavce viličarjev, poletni seminarji: knjigovodstvo, trgovina, plače in kadrovska evidenca; praktično izobraževanje: sodobno vzdrževanje idr.

Spodnja tabela prikazuje število izobraževanj glede na vrsto in število udeležencev.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Izobraževalne delavnice	5	5
Seminarji in tečajji	30	52

Strokovne konference in simpoziji	8	13
Sejmi na področju turizma, kulture, tehnične opreme	17	39
Posebna in specializirana usposabljanja	20	42
Druga strokovna izpopolnjevanja	1	1

Na področju drugih strokovnih izpopolnjevanj smo organizirali različne aktivnosti za zaposlene. Strokovna druženja pripomorejo k boljšemu delovnemu ozračju in k boljšim medosebnim odnosom med sodelavci. V začetku leta smo izvedli delovno-izobraževalno srečanje zaposlenih z direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, ki je prispevalo k boljši seznaitvi zaposlenih s predvidenim programom dela tekočega leta in načrti za prihodnost. Udeležilo se ga je 56 zaposlenih. V maju in juliju smo organizirali športni team building, prvega se je udeležilo 50 zaposlenih, drugega pa 35. Jeseni smo organizirali tudi celodnevno strokovno ekskurzijo na Dolenjsko, ki se je je udeležilo 40 zaposlenih.

Na področju varnosti in zdravja pri delu smo v letu 2018 organizirali naslednja izobraževanja: usposabljanja s področja varnosti pri delu in varstva pred požari, usposabljanje oseb, odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije, vaje evakuacije, usposabljanja za ravnanja z defibrilatorjem, prikaz reševanja iz tirne vzpenjače, usposabljanje iz temeljnih postopkov oživljanja in prve pomoči ter usposabljanje pred padcem z višine.

Tabela prikazuje usposabljanja in izobraževanja s področja varnosti in zdravja pri delu.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Vaje evakuacije	3	43
Usposabljanje za ravnanje z defibrilatorjem	6	34
Prikaz reševanja iz tirne vzpenjače	8	40
Usposabljanje za osebe, odgovorne za gašenje začetnih požarov	2	25
Varnost pri delu in varstvo pred požari	5	28
Usposabljanje iz TPO in prve pomoči	5	23
Usposabljanje pred padcem z višine	4	8

7.2 Promocija zdravja na delovnem mestu

V okviru sprejetih smernic in Načrta za promocijo zdravja na delovnem mestu smo leta 2018 pripravili dejavnosti, ki so zaposlenim pomagale krepiti zdrav življenjski slog; spodbujali smo zdrav način prehranjevanja (mesečno zagotavljanje košarice sadja), omogočali gibljiv delovni čas na delovnih mestih, kjer narava dela to dopušča, zaposlene smo spodbujali k udeležbi na športnih prireditvah in k izobraževanju o zdravem življenjskem slogu ter jih seznanjali z različnimi tehnikami razgibavanja in sproščanja na delovnem mestu.

V sklopu akcije MOL za čisto Ljubljano smo očistili okolico Ljubljanskega gradu in Grajskega griča ter podprli udeležbo zaposlenih na teku trojk v sklopu organizacije Pohoda ob žici in na ljubljanskem maratonu. Zaposlene smo spodbujali, da namesto dvigala raje uporabijo stopnice ter se peš odpravijo na grad in z gradu, ter jim predlagali uživanje zmerne, polnovredne in raznolike hrane. Zaposlenim

smo kot preventivno zaščito omogočili cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, za boljšo medsebojno povezanost in boljše odnose pa smo organizirali dva team buildinga in eno strokovno ekskurzijo.

Na področju preprečevanja zdravstvenih okvar, bolezni in poškodb smo zaposlene med letom usposabljali in izobraževali na področju varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požari, organizirali smo vajo evakuacije ter usposobili odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije. Zaposlene smo pošiljali na redne obdobje in predhodne zdravstvene preglede. Poskrbeli smo tudi za dodatna izobraževanja na področju varnosti ter izvedli usposabljanje za ravnanje z defibrilatorjem ter prikaz reševalne vaje iz tirne vzpenjače.

7.3 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja

Leta 2018 smo se že sedmo leto zapored uspešno vključili v ukrepe za spodbujanje delovne in socialne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb s programi javnih del in za določen čas zaposlili devet dolgotrajno brezposelnih.

Brezposelne smo vključili v delovni proces v treh različnih programih javnih del, na V. in VII. stopnji zahtevnosti. V programu *Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih, javnih zavodih s področja varstva nepremične kulturne dediščine* smo zaposlili dve brezposelni osebi, v programu *Varstvo in ohranitev kulturne dediščine in aktualne/novejše/sodobne kulturno-umetniške produkcije* štiri in v programu *Pomoč v zavodih in javnih agencijah na področju uprizoritvenih in glasbenih umetnosti ter avdiovizualne dejavnosti* tri brezposelne osebe. Programi javnih del so se končali 31. decembra 2018, Zavod RS za zaposlovanje pa jih je sofinanciral v višini 65 %.

8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2018

8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2018

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2018 realiziral za 5.969.814 EUR prihodkov, kar je za 7,66 % več kot je bilo načrtovano. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 4.766.642 EUR in predstavljajo 79,85 % celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 1.203.172 EUR in predstavljajo 20,15 % celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 1.320.711 EUR (27,71 %)
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 3.445.931 EUR (72,29 %)

V poslovnem letu 2018 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 1.236.786 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za 20 zaposlenih v zavodu v višini 444.851

EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 375.160 EUR, del programskih stroškov v višini 216.775 EUR ter del za izvajanje investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače v višini 200.000 EUR.

Prihodki iz sredstev iz državnega proračuna so znašali 83.925 EUR. To predstavljajo prejeta sredstva strani Zavoda za zaposlovanje za javna dela.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb v znesku 3.395.600 EUR so za 7,61 % višji od načrtovanih. To je predvsem posledica dobre sezone in obiska gradu. Glavnino teh prihodkov v znesku 3.392.904 EUR predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, vožnjo s tirno vzpenjačo in programski kulturno umetniški dogodki in prireditve. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 25.000 EUR s strani podjetja Javno podjetje ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o., ter zavarovalne odškodnine v znesku 18.862 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2018 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 1.203.172 EUR prihodkov, kar je na ravni 95,80 % načrtovanih. Ti prihodki zajemajo zlasti prihodke od tržnih najemov dvoran (268.590 EUR), prihodki od mesečnih in letnih najemnin (67.358 EUR), najem opreme (86.464 EUR), prefakturirani prihodki-prireditve (94.425 EUR), sponzorstva (88.260 EUR), poroke (34.106 EUR), prodaja artiklov (145.529 EUR), hotelskih (299.665 EUR) in gostinskih (77.707 EUR) ter drugih storitev (68.052 EUR).

8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2018

Leto 2018 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad uspešno z vidika celotnih ustvarjenih prihodkov. Več ustvarjenih prihodkov od načrtovanih je na področju vstopnin, zlasti velik prirast je bil na področju stalnih postavitev v muzejsko-razstavnem programu ter pri prodaji trgovskega blaga, gostinskih storitev in nočnin. Manj ustvarjenih prihodkov od načrtovanih je bilo na področju komercialnih najemov opreme, prodaje dogodkov in prireditev ter zlasti sponzorstev.

Med prihodki za izvajanje javne službe so povečanja prihodkov v letu 2018 glede na načrt nastala na strani prihodkov pobranih vstopnin stalnih muzejskih in razstavnih postavitev ter obiska stolpa ter drugih kulturno umetniških dogodkov. Število prepeljanih potnikov s tirno vzpenjačo je bilo ponovno rekordno (538.903), v primerjavi s preteklim letom se je povečalo za 3 %.

Prejeta sredstva iz sredstev javnih financ so bila v letu 2018 za 23 % višja od načrtovanih. Povečanje gre na račun večjega obsega investicij in investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače ter izvedbe kulturno umetniških programov.

8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2018

Celotni odhodki so v letu 2018 znašali 5.959.019 EUR, kar je za 7,47 % več kot je bilo načrtovano. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga

in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 4.782.847 EUR in predstavljajo 80,25 % celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 1.176.172 EUR.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 1.387.247 EUR (23,27 %)
- izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe: 3.395.600 EUR (76,73 %)

V poslovnem letu 2018 je strošek dela 20 zaposlenih, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, znašal 623.080 EUR, kar je za 14,64 % več kot je bilo načrtovano. Stroški zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov so v letu 2018 znašali 957.056 EUR kar je na ravni načrtovanega.

Izdatki za izvajanje javne službe so v letu 2018 znašali 3.395.600 EUR in predstavljajo znotraj odhodkov največji del. Največji del zavzemajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 2.235.890 EUR, kar je za 3,52 % manj kot načrtovano. Med splošne stroške delovanja spadajo stroški energije, vode, komunalnih storitev in telekomunikacij, pisarniški in splošni material in storitve, posebni material in storitve, tekoče in investicijsko vzdrževanje, najemnine, prevozni stroški in storitve ter drugi operativni odhodki.

Programski materialni stroški so v letu 2018 znašali 785.202 EUR, kar je 11,56 % več kot je bilo načrtovanih stroškov. Največji del stroškov predstavljajo stroški študentskega dela, stroški izvajanja programa, stroški oglaševanja in tiska, stroški provizije od prodanih vstopnic, stroški dodatnega čiščenja, stroški oblikovanja, fotografiranja in snemanja, stroški prevajanja, stroški avtorskega honorarja, stroški lektoriranja.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2018 je iz tega naslova nastalo 1.176.172 EUR odhodkov, kar pomeni 93,66 % načrtovanih odhodkov. To je predvsem posledica manjših ustvarjenih tržnih prihodkov glede na načrtovane in ključa razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2018

Načrtovana sredstva splošnih stroškov delovanja smo na javnem delu presegli za 11,52 %. Na tržnem delu pa znašajo izdatki za blago in storitve 93,66 % načrtovanih. Povečuje se poraba na splošnih stroških delovanja (na tekočem vzdrževanju, na investicijskem vzdrževanju, skupaj z nakupom opreme) ter tudi poraba na programskih materialnih stroških. Povečali so se tudi stroški študentskega dela. Na tržnem delu smo med letom stroške usklajevali glede na tržne prihodke, pri čemer je treba upoštevati še ključ razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

Posebno poglavje realizacije 2018 je vlaganje v investicijsko in tekoče vzdrževanje. Ustanovitelj za investicijsko vzdrževanje zgradb in opreme ni namenil sredstev, zato je bilo iz lastnih sredstev

porabljenih 497.585 EUR za investicijsko vzdrževanje objektov in opreme, za 140.107 EUR pa je bilo porabljenih za nakup opreme iz prihodkov.

8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2018

Javni zavod je v letu 2018 beležil presežek prihodkov nad odhodki v višini 10.795 EUR, kar je za 10.753 EUR več kot je bilo planirano. Kumulativno so prihodki v letu 2018 presegli ustvarjene prihodke v letu 2017 za 425.09 EUR, načrtovane prihodke v letu 2018 pa smo dosegli v višini 107,67 % . Odhodke se je že med letom tekoče spremljalo in usklajevalo glede na raven prihodkov.

Javni zavod Ljubljanski grad tekoče poravnava svoje obveznosti, manjše likvidnostne težave se pojavljajo le v mesecih mrtve turistične sezone, ki se rešujejo z najetjem premostitvenega kredita pri banki.

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe: 01/306-42-30
www.ljubljanskigrad.si, E-mail: tajnistvo@ljublanskigrad.si

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2018

	Finančni načrt 2018	Realizacija 2018	Indeks NAČRT 2018 REAL 2018
I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	5.544.795	5.969.814	107,67
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	4.288.885	4.766.645	111,14
A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	1.086.530	1.320.711	121,55
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	85.000	83.925	98,74
<u>1. MINISTRSTVO ZA KULTURO</u>			
1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
1.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
1.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
1.4. Sredstva za štipendije			
1.5. Sredstva za investicije			
Skupaj 1.	0	0	
<u>2. DRUGA MINISTRSTVA</u>			
2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
2.4. Sredstva za projekte			
2.5. Sredstva za štipendije			
2.6. Sredstva za investicije			
Skupaj 2.			
3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA :	85.000	83.925	98,74
3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje	85.000	83.925	98,74
3.2. Drugi prihodki (navedite)			

b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (MOL)	1.001.530	1.236.786	123,49
b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	434.700	444.851	102,34
b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	375.160	375.160	100,00
b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje	50.000	200.000	400,00
b.4. Sredstva za projekte	141.670	216.775	153,01
b.5. Sredstva za štipendije			
b.6. Sredstva za investicije			
b.7. Sredstva za javna dela			
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			
B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	3.202.355	3.445.934	107,61
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	3.162.255	3.401.794	107,57
* vstopnine (VG, Stolp, Stalna razstava slovenske zgodovine)	1.859.900	2.015.779	108,38
* vstopnine TV	1.140.955	1.157.398	101,44
* vstopnine (gl.program, delavnice, film, kombinirane karte)	161.400	228.617	141,65
2. Prejete obresti			
3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
4. Drugi tekoči prihodki - zavarovalnice ipd.	15.100	19.140	126,75
5. Kapitalski prihodki			
6. Prejete donacije:	25.000	25.000	100,00
* domače	25.000	25.000	100,00
* tuje			
* za odpravo posledic naravnih nesreč			
7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			

2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.255.910	1.203.169	95,80
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	1.255.910	1.203.169	95,80
* uporaba dvoran (komercialni najemi)	287.300	335.948	116,93
* uporaba opreme	104.110	86.465	83,05
* prefakturirani prihodki (prireditve, poroke)	105.000	94.425	89,93
* prodaja artiklov	125.500	223.237	177,88
* drugi prihodki (spominski kovanci, panoramski daljnogled, ipd.)	64.000	74.969	117,14
Hostel celica	270.000	299.665	110,99
* sponzorstvo	300.000	88.460	29,49
2. Prejete obresti			
4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe			
II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	5.544.753	5.959.019	107,47
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	4.288.902	4.782.847	111,52
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.267.516	1.387.247	109,45
1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
a. Plače	387.145	411.004	106,16
od tega dodatki za delo v posebnih pogojih - podkonto 400002			
b. Regres za letni dopust	16.856	16.786	99,58
c. Povračila in nadomestila	40.233	32.009	79,56
d. Sredstva za delovno uspešnost		66.016	
e. Sredstva za nadurno delo	10.003	10.023	100,20
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)		866	
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	397.148	487.043	122,64
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	57.089	49.661	86,99
Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	89.254	79.221	88,76
od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500	6.846	7.155	104,51
Skupaj 1.	543.491	623.080	114,64

2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (ministrstva, lastni prihodki, javna dela)				
navedite vir:				
a. Plače in dodatki	421.771	488.128	115,73	
b. Regres za letni dopust	26.575	29.869	112,40	
c. Povračila in nadomestila	67.124	72.102	107,42	
d. Sredstva za delovno uspešnost	125.368	58.674	46,80	
e. Sredstva za nadurno delo	10.405	13.151	126,39	
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti), KDPZ				
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	557.544	559.953	100,43	
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	93.699	101.971	108,83	
Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	72.782	102.243	140,48	
Skupaj 2.	724.025	764.167	105,54	
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.021.386	3.395.600	112,39	
(Priloga C)				
C.1. Splošni stroški delovanja	2.317.523	2.235.890	96,48	
C.2. Programski materialni stroški	703.863	785.202	111,56	
drugi stroški		38.021		
Amortizacija		336.487		
D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI				
F. SUBVENCije				
G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.				
H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM				
I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI				
J. INVESTICIJSKI ODHODKI				

2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.255.851	1.176.172	93,66
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	254.421	192.888	75,81
pri odhodkih iz naslova trga smo upoštevali delež prihodkov iz naslova trga glede na celotne prihodke			
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.001.430	983.284	98,19
III. / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	42	10.795	25.702,02
III. / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	0,00
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	0	0	0,00
VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA	0	0	0,00
VII. ZADOLŽEVANJE	200.000	600.000	300,00
VIII. ODPLAČILA DOLGA	200.000	600.000	300,00
IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	0	0	0,00
IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	0	0	0,00
X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	42	10.795	25.702,02
X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH			

Datum: 15.02.2019

Pripravil: Matic Zelnik

Funkcija: vodja Finančno računovodske službe

Podpis:

Telefon: 01 306 42 79

Odgovorna oseba: MATEJA AVBELJ VALENTAN

Funkcija: Direktorica

Ime in priimek: Mateja Avbelj Valentan

Podpis:

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2018

1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG

1.1 Zakonske in druge pravne podlage

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2018 izvajal svojo dejavnost na podlagi zakonov in drugih predpisov in so bili upoštevani tudi pri pripravi zaključnega poročila:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06),
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-upb, 14/13-popr., 101/13, 55/15-ZFisP, 96/15-ZIPRS11617 in 13/18),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02, 114/06) v povezavi s Slovenskimi računovodskimi standardi in Mednarodnimi računovodskimi standardi,
- Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13 94/14, 100/15, 84/16, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11, 86/16),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10),
- Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Ur. l. RS, št. 25/17),
- Pravilnik o računovodstvu.

2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA

2.1 Sredstva

2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Javni zavod Ljubljanski grad (v nadaljevanju zavod) uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja in amortizacijske stopnje skladne s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zavod je v preteklih letih osnovna sredstva delno nabavljala iz tekočih prihodkov, v breme poslovnega rezultata pa amortiziral le del iz javnih sredstev. Posledično so sredstva v upravljanju večja od obveznosti do za sredstva dana v upravljanje. Razlika se bo zmanjševala postopoma s priznanjem dela amortizacije, ki je evidentno pokrit v ceni storitev oziroma upoštevan tudi v deležu gospodarske dejavnosti.

Stanje dolgoročnih sredstev na 31. 12. 2018:

a) Materialne pravice (164.191 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
	238.953,56 €	74.762,36 €	164.191,20 €
STANJE 31. 12. 2018	238.953,56 €	74.762,36 €	164.191,20 €

Neopredmetena sredstva so se več kot potrojila v primerjavi s preteklim letom. V letu 2018 smo namreč prejeli v upravljanje blagovno znamko Hostel Celica in umetniška avtorska dela. Stanje se nanaša na licence za računalniško programsko opremo.

b) Nepremičnine (20.416.306 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
	26.544.262,53 €	6.127.956,62 €	20.416.305,91 €
STANJE 31. 12. 2018	26.544.262,53 €	6.127.956,62 €	20.416.305,91 €

V letu 2018 je zavod prejel v upravljanje Hostel Celica in izvedel temeljito prenovo. Prav tako je v letu 2018 prevzel v svoje knjige zemljišča na grajski planoti in na območju hostla. Decembra je začela obratovati nova grajska trgovina.

c) Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (1.096.707 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
	2.785.842,29 €	1.689.134,93 €	1.096.707,36 €

STANJE 31. 12. 2018	2.785.842,29 €	1.689.134,93 €	1.096.707,36 €
----------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Med opremo zavod izkazuje računalniško in drugo opremo za opravljanje dejavnosti, pohištvo, drobni inventar, večletne nasade. V letu 2018 je bilo aktivirane zlasti veliko opreme in drobnega inventarja v Hostlu Celica. Zavod je iz tekočih prihodkov nabavil za 140.107 EUR opreme.

V letu 2018 se je zavod prodal 1 telefon, drugih izločitev iz registra pa ni bilo. V 2018 je izvedel velik del priporočil notranje revizijske službe, med drugimi tudi uskladi register z glavno knjigo. Predvsem pa je pristopil k natančni preučitvi dejanskega stanja in uskladitvi evidenc z ustanoviteljem. O izvedenih ukrepih in nadaljnjih postopkih je poročal tudi notranji revizijski službi. V skladu s predpisi je bil izveden redni letni popis. Predlogov za odpis v letu 2018 ni.

2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve

a) Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice (42.367 EUR)

Denarnih sredstev v blagajni je bilo na dan 31. 12. 2018 za 42.367 EUR. Od tega je bilo v blagajni ter pomožni blagajni 11.286,00 EUR sredstev. Ostala sredstva v višini 29.986 EUR so predstavljala denar na poti (pologi v januarju 2018).

b) Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (535.339 EUR)

Denarna sredstva so na podračunu EZR pri UJP na dan 31. 12. 2018 znašala 535.339 EUR. Denarna sredstva so bila izkazana visoko za še ne realizirana plačila že zapadlih in ne zapadlih že nastalih obveznosti iz poslovanja.

c) Kratkoročne terjatve do kupcev (115.704 EUR)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 115.704 EUR. Stanje odprtih terjatev na dan 31. 12. 2018 predstavlja 1,94 % celotnega prihodka v letu 2018.

Terjatve se praviloma poravnavaajo tekoče, v skladu s pogodbenimi roki oziroma plačilnimi pogoji zavoda. Terjatve, za katere se predvideva, da ne bodo poravnane v roku ali niso poravnane v roku, zavod izkazuje na posebnem analitičnem kontu kot dvomljive ali sporne terjatve. Za terjatve, ki niso poravnane ob roku zapadlosti, se pripravijo in pošljejo opomini oziroma se izvede postopek izterjave.

Zavod je v letu 2018 pripoznal za 153 EUR spornih terjatev. V skladu s Pravilnikom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS 5.38) je oblikoval za 15.202 popravka vrednosti terjatev, kar ustreza 100 % višini spornih terjatev.

d) Dani predujmi in varščine - konti skupine 13 (AOP 016)

Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2018 znašajo 171 EUR in v glavnem predstavljajo predujme za večletni tehnični pregled tirne vzpenjače.

- e) **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta 193.134 EUR**

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2018 193.134 EUR. Popravka terjatev zaradi dvoma v njihovo poplačilo v letu 2018 ni bilo.

- f) **Kratkoročne terjatve iz financiranja (0 EUR)**

Na dan 31. 12. 2018 zavod ne izkazuje kratkoročnih terjatev iz financiranja.

- g) **Druge kratkoročne terjatve (52.924 EUR)**

Druge kratkoročne terjatve znašajo na dan 31. 12. 2018 52.994 EUR, od tega jih v znesku 10.824 EUR predstavlja terjatve do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz naslova nege, bolniške nad 30 dni, refundacije za javna dela, 13.719 EUR predstavlja terjatve iz naslova vračila DDV, 28.381 EUR pa terjatev iz naslova plačilnih kartic in terjatve iz provizije prodaje kooperantov.

- h) **Aktivne časovne razmejitve (2.584 EUR)**

Na dan 31. 12. 2018 zavod izkazuje 2.584 EUR aktivnih časovnih razmejitev. Znesek predstavlja kratkoročno odložene odhodke, ki se nanašajo na leto 2019.

2.1.3 Zaloge (76.026 EUR)

Zaloge predstavljajo trgovsko blago, ki se prodaja v grajski trgovini in gostinskega materiala v Hostlu Celica.

Zaloge blaga se izvirno vrednotijo po nabavni ceni, ki je sestavljena iz nakupne cene, povečane za dajatve in druge neposredne stroške ter zmanjšana za dobljene popuste.

Zaloge so bile usklajene z dejanskim stanjem z rednim letnim popisom.

2.2 Obveznosti do virov sredstev

2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

- a) **Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine (705 EUR)**

Javni zavod na dan 31. 12. 2018 izkazuje 705 EUR stanja kratkoročnih obveznosti za prejete predujme kupcev.

- b) **Kratkoročne obveznosti do zaposlenih 146.405 EUR**

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo na dan 31. 12. 2018 146.405 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december 2018. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2018.

c) Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (844.922 EUR)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo na dan 31. 12. 2018 844.922 EUR. Obveznosti do dobaviteljev poravnavamo v glavnem v zakonsko predpisanih rokih.

Na 31. 12. 2018 zavod izkazuje za 59.811 EUR zapadlih obveznosti do dobaviteljev, katerih računi še niso bili likvidirani, v glavnem zaradi pozne izdaje računov, pri čemer so bile valute računov določene glede na datum opravljanja dobav ali storitev.

Zavod v nizki sezoni za poravnavanje obveznosti običajno najema likvidnostni kredit, ki ga vrne ob koncu visoke sezone.

d) Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja 221.027 EUR

Druge kratkoročne obveznosti na 31. 12. 2018 znašajo 221.027 EUR in se nanašajo na obveznost za DDV (21.829 EUR), obveznost iz cesije terjatev (196.040 EUR) in turistične takse (4.660 EUR).

e) Kratkoročne obveznosti do proračunskih uporabnikov (2.397 EUR)

Na 31. 12. 2018 smo imeli za 2.397 EUR obveznosti do proračunskih uporabnikov, vse ne zapadle.

f) Kratkoročne obveznosti iz financiranja

Kratkoročne obveznosti iz financiranja znašajo na 31. 12. 2018 0 EUR.

g) Pasivne časovne razmejitve (103.461 EUR)

Na kontni podskupini 29 zavod izkazuje kratkoročno odložene prihodke iz naslova sponzorstev, ki so bila sklenjena in prejeta sredstva v 2018, zaključijo pa se v letu 2019.

2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

a) Dolgoročni odloženi prihodki 12.942 EUR

Na kontih skupine 92 je na dan 31. 12. 2018 stanje 12.942 EUR. Gre za prenos prihodkov s strani Simobila (najemnina za bazno radijsko postajo).

b) Druge dolgoročne obveznosti iz poslovanja (3.253 EUR)

Na kontih skupine 97 je na dan 31. 12. 2018 neodplačno vrednost dolgoročnega finančnega najema iz financiranja opreme.

c) Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje (21.239.368 EUR)

Ta znesek predstavlja neodpisano vrednost sredstev prejetih v upravljanje (MGML, FL, JP LPT, MOL). V primerjavi s predhodnim letom so se sredstva v upravljanju povečala za več kot 32 %, največ na račun prevzema v upravljanje in temeljite obnove Hostla Celica. Prav tako se je vrednost povečala na račun izvajanja investicij v grajski objekt (Zmajev brlog, obrambni hodnik, trgovina in vinoteka).

d) Presežek prihodkov nad odhodki - konti skupine 985 (AOP 985)

Na kontih skupine 985 je na dan 31. 12. 2018 ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki v znesku 125.482 EUR - 13.441 EUR iz leta 2011, 8.965 EUR iz leta 2012, 10.408 EUR iz leta 2013 in 9.378 EUR iz leta 2014, 6.452 EUR iz leta 2015, 26.247 EUR iz leta 2016, 39.796 EUR iz leta 2017 in 10.795 iz leta 2018.

3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2018 je pripravljen na osnovi podatkov poslovnih knjig, vodenih v skladu z določbami zakona o računovodstvu, slovenskimi računovodskimi standardi ter kodeksom računovodskih načel.

Pojasnila dopolnjujejo preglednice v prilogi računovodskega in poslovnega poročila. Prikazujejo poslovanje zavoda v letu 2018 in plan za leto 2018.

3.1 Analiza prihodkov

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2018 realiziral za 5.969.814 EUR prihodkov, kar je za 7,66 % več kot je bilo načrtovano. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 4.766.642 EUR in predstavljajo 79,85 % celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 1.203.172 EUR in predstavljajo 20,15 % celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 1.320.711 EUR (27,71 %)
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 3.445.931 EUR (72,29 %)

V poslovnem letu 2018 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 1.236.786 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za 20 zaposlenih v zavodu v višini 444.851 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 375.160 EUR, del programskih stroškov v

višini 216.775 EUR ter del za izvajanje investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače v višini 200.000 EUR.

Prihodki iz sredstev iz državnega proračuna so znašali 83.925 EUR. To predstavljajo prejeta sredstva strani Zavoda za zaposlovanje za programe javnih del.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb v znesku 3.395.600 EUR so za 7,61 % višji od načrtovanih. To je predvsem posledica dobre sezone in obiska gradu. Glavnino teh prihodkov v znesku 3.392.904 EUR predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, vožnjo s tirno vzpenjačo in programski kulturno umetniški dogodki in prireditve. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 25.000 EUR s strani podjetja Javno podjetje ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o., ter zavarovalne odškodnine v znesku 18.862 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2018 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 1.203.172 EUR prihodkov, kar je na ravni 95,80 % načrtovanih. Ti prihodki zajemajo zlasti prihodke od tržnih najemov dvoran (268.590 EUR), prihodki od mesečnih in letnih najemnin (67.358 EUR), najem opreme (86.464 EUR), prefakturirani prihodki-prireditve (94.425 EUR), sponzorstva (88.260 EUR), poroke (34.106 EUR), prodaja artiklov (145.529 EUR), hotelskih (299.665 EUR) in gostinskih (77.707 EUR) ter drugih storitev (68.052 EUR).

3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in ustvarjenimi prihodki v letu 2018

Leto 2018 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad uspešno z vidika celotnih ustvarjenih prihodkov. Več ustvarjenih prihodkov od načrtovanih je na področju vstopnin, zlasti velik prirast je bil na področju stalnih postavitev v muzejsko-razstavnem programu ter pri prodaji trgovskega blaga, gostinskih storitev in nočnin. Manj ustvarjenih prihodkov od načrtovanih je bilo na področju komercialnih najemov opreme, prodaje dogodkov in prireditev ter zlasti sponzorstev.

Med prihodki za izvajanje javne službe so povečanja prihodkov v letu 2018 glede na načrt nastala na strani prihodkov pobranih vstopnin stalnih muzejskih in razstavnih postavitev ter obiska stolpa ter drugih kulturno umetniških dogodkov. Število prepeljanih potnikov s tirno vzpenjačo je bilo ponovno rekordno (538.903), v primerjavi s preteklim letom se je povečalo za 3 %.

Prejeta sredstva iz sredstev javnih financ so bila v letu 2018 za 23 % višja od načrtovanih. Povečanje gre na račun večjega obsega investicij in investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače ter izvedbe kulturno umetniških programov.

3.2. Analiza odhodkov

Celotni odhodki so v letu 2018 znašali 5.959.019 EUR, kar je za 7,47 % več kot je bilo načrtovano. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 4.782.847 EUR in predstavljajo 80,25 % celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 1.176.172 EUR.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 1.387.247 EUR (23,27 %)
- izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe: 3.395.600 EUR (76,73 %)

V poslovnem letu 2018 je strošek dela 20 zaposlenih, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, znašal 623.080 EUR, kar je za 14,64 % več kot je bilo načrtovano. Stroški zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov so v letu 2018 znašali 957.056 EUR kar je na ravni načrtovanega.

Izdatki za izvajanje javne službe so v letu 2018 znašali 3.395.600 EUR in predstavljajo znotraj odhodkov največji del. Največji del zavzemajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 2.235.890 EUR, kar je za 3,52 % manj kot načrtovano. Med splošne stroške delovanja spadajo stroški energije, vode, komunalnih storitev in telekomunikacij, pisarniški in splošni material in storitve, posebni material in storitve, tekoče in investicijsko vzdrževanje, najemnine, prevozni stroški in storitve ter drugi operativni odhodki.

Programski materialni stroški so v letu 2018 znašali 785.202 EUR, kar je 11,56 % več kot je bilo načrtovanih stroškov. Največji del stroškov predstavljajo stroški študentskega dela, stroški izvajanja programa, stroški oglaševanja in tiska, stroški provizije od prodanih vstopnic, stroški dodatnega čiščenja, stroški oblikovanja, fotografiranja in snemanja, stroški prevajanja, stroški avtorskega honorarja, stroški lektoriranja.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2018 je iz tega naslova nastalo 1.176.172 EUR odhodkov, kar pomeni 93,66 % načrtovanih odhodkov. To je predvsem posledica manjših ustvarjenih tržnih prihodkov glede na načrtovane in ključa razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2018

Načrtovana sredstva splošnih stroškov delovanja smo na javnem delu presegli za 11,52 %. Na tržnem delu pa znašajo izdatki za blago in storitve 93,66 % načrtovanih. Povečuje se poraba na splošnih stroških delovanja (na tekočem vzdrževanju, na investicijskem vzdrževanju, skupaj z nakupom opreme) ter tudi poraba na programskih materialnih stroških. Povečali so se tudi stroški študentskega dela. Na tržnem delu smo med letom stroške usklajevali glede na tržne prihodke, pri čemer je treba upoštevati še ključ razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

Posebno poglavje realizacije 2018 je vlaganje v investicijsko in tekoče vzdrževanje. Ustanovitelj za investicijsko vzdrževanje zgradb in opreme ni namenil sredstev, zato je bilo iz lastnih sredstev porabljenih 497.585 EUR za investicijsko vzdrževanje objektov in opreme, za 140.107 EUR pa je bilo porabljenih za nakup opreme iz prihodkov.

4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2018

V skladu z 2. odstavkom 35. člena Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Ljubljanski grad in 19. člena Zakona o računovodstvu se do sedaj zbrani presežek prihodkov nad odhodki v višini 125.482 EUR nameni za opravljanje dejavnosti.

Ljubljana, 15.2.2019

Pripravil:
Matic Zelnik

Javni zavod Ljubljanski grad
Direktorica
Mateja Avbelj Valentan

Ime uporabnika
LJUBLJANSKI GRAD

Sedež uporabnika:
Grajska planota 1, 1000 Ljubljana

Šifra proračunskega uporabnika:
38628

Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.

Matična številka:
3887359000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2018 - 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	8.405.925	5.626.056
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	7.277.297	4.850.991
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	403	3.885.534	1.779.415
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	3.802.469	1.779.415
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	1.108.322	1.081.040
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	2.694.147	698.375
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	83.065	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	83.065	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	3.391.763	3.071.576
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	421	3.366.763	3.024.223
del 7102	Prejete obresti	422	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2018 - 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	22.353
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	25.000	25.000
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	1.128.628	775.065
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	702.005	426.754
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	434	396.511	348.311
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	435	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	436	30.112	0
	II. SKUPAJ ODHODKI	437	8.458.311	5.633.440
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438	7.362.558	4.683.079
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	439	1.070.393	953.774
del 4000	Plače in dodatki	440	761.985	715.857
del 4001	Regres za letni dopust	441	43.482	35.833
del 4002	Povračila in nadomestila	442	95.815	68.297
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	146.295	101.533
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	21.105	18.927
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	1.711	13.327
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	447	166.941	139.744
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	83.875	74.454
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	67.195	59.647
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	991	545
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	948	841
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	13.932	4.257

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2018 - 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	453	3.103.746	2.341.619
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	1.384.950	1.216.008
del 4021	Posebni material in storitve	455	91.764	19.772
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	252.594	244.044
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	16.933	11.110
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	6.708	13.645
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	616.832	293.274
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	122.935	110.926
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	611.030	432.840
403	D. Plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki	470	3.021.478	1.247.942
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	1.198.546	759.141
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	156.714	248.262
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	838.158	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	673.578	230.818
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	154.482	9.721
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	481	1.095.753	950.361
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	270.183	193.554
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	42.138	28.359
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	783.432	728.448
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	485	0	0

**Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
od 01.01.2018 - 31.12.2018**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	486	52.386	7.384

Kraj in datum oddaje

LJUBLJANA

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

MATIC ZELNIK

Odgovorna oseba

MATEJA AVBELJ VALENTAN

Ime uporabnika
LJUBLJANSKI GRAD

Sedež uporabnika:
Grajska planota 1, 1000 Ljubljana

Šifra proračunskega uporabnika:
38628

Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.

Matična številka:
3887359000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2018 - 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	4.663.576	1.203.169
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	4.663.576	979.932
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	223.237
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	0	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	103.068	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	1	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	1	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	4.766.645	1.203.169
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	3.021.093	889.194
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	126.625
460	STROŠKI MATERIALA	673	408.828	103.194
461	STROŠKI STORITEV	674	2.612.265	659.375
	F) STROŠKI DELA	675	1.387.247	192.887
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.065.473	145.037
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	172.183	23.465
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	149.591	24.385
462	G) AMORTIZACIJA	679	336.487	84.934
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	8.132	2.053
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	9.583	1.978
468	L) DRUGI ODHODKI	683	8.167	2.062
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	12.141	3.061
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0

**Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2018 - 31.12.2018**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	12.141	3.061
	N) CELOTNI ODHODKI	687	4.782.850	1.176.169
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	0	27.000
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	16.205	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	0	27.000
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	16.205	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Kraj in datum oddaje

LJUBLJANA

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

MATIC ZELNIK

Odgovorna oseba

MATEJA AVBELJ VALENTAN

Ime uporabnika
LJUBLJANSKI GRAD

Sedež uporabnika:
Grajska planota 1, 1000 Ljubljana

Šifra proračunskega uporabnika:
38628

Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.

Matična številka:
3887359000

Bilanca stanja na dan 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	21.681.711	16.660.899
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	238.953	88.709
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	74.762	58.536
02	NEPREMIČNINE	004	26.544.262	20.905.020
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	6.127.956	5.286.152
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	2.785.842	2.064.082
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	1.689.134	1.052.224
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	4.506	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	942.219	528.271
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	42.366	67.743
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	535.338	179.506
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	115.704	110.884
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	171	78.445
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NACRTA	017	193.134	56.873
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	52.923	33.870
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	2.583	950
	C) ZALOGE	023	76.025	38.136
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0

Bilanca stanja na dan 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	1.575	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	3.646	0
36	ZALOGE BLAGA	030	70.804	38.136
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	22.699.955	17.227.306
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	1.318.913	1.027.859
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	705	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	146.404	114.376
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	844.921	877.527
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	221.027	33.189
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	2.396	1.276
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	103.460	1.491
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	044	21.381.042	16.199.447
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	12.941	17.551
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0

Bilanca stanja na dan 31.12.2018

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0	0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	3.252	13.846
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	21.239.367	16.128.254
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	125.482	39.796
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ	060	22.699.955	17.227.306
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Kraj in datum oddaje

LJUBLJANA

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

MATIC ZELNIK

Odgovorna oseba

MATEJA AVBELJ VALENTAN